

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.
Társaszerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 35. szám.
Telefon: József 99-31, József 99-32.

Előfizetési ár, illetve OMGE tagoknak pótdíj 1920. második negyedévére 40 K.

TARTALOM:

Az OMGE igazgató-választmányának gyűlése.
A GEOSz végrehajtó-bizottságának gyűlése.
A termelés biztosítása. (By.)
Milyen lesz a földreform? — Az idel természet-
kutatások. (Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter
nyilatkozata.)
A mezőgazdasági érdekképviselet. (M. E. dr.)
Burgonyaterméseink fokozása. (Legány Ödön.)
Kendervetőmag termelése.
Tenyészbikaárverés Magyaróváron. (Ujhelyi Imre.)
Kancák gyakori meddősége II. (Döhrmann Henrik.)
Új rendelkezések.
Vegyes közlemények.
Tőzsde. Kereskedelem.

Előfizetési felhívás.

A „Köztelek“ lap előfizetési díja 1920. második évnegyedére (ápr.-jun.) 50 koronában, az OMGE tagjai számára pedig a tagsági díjon felül 40 korona előfizetési pótdíjjal állapított meg. Ez a kedvezményes előfizetési pótdíj azonban csak azoknak a tagoknak biztosított, akik egyesületi tagdíjaikat már befizették vagy egyidejűleg befizetik.

Kérjük a második évnegyedre szóló előfizetési díjaknak, illetve pótdíjaknak a kiadóhivatal címére való mielőbbi beküldését, hogy a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen. Ugyiszintén kérjük azokat az egyesületi tagokat, akik a múlt évi utolsó és a folyó évi első évnegyedre járó pótdíjjal még hátralékban vannak, hogy ezt a fizetési kötelezettségüket még e hóban rendezni sziveskedjenek, mert a papirhiány miatt a lap küldését április elejétől az összes hátralékos tagoknak kénytelenek leszünk megszüntetni.

Mai számunk már Tiszántul nagy részébe is eljuthat. A Tiszántulra küldött lappéldányokhoz az előfizetés megkönnyítése céljából postautalványt mellékelünk.

Igazgató.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Az OMGE igazgatóválasztmányának, ugyanis mint a GEOSz végrehajtó-bizottságának gyűlése.

(1920. március 24.)

Jelen voltak Somssich László gróf elnöke alatt Miklós Ödön alelnök, Dégen Árpád dr., Druoker Jenő dr., Elek Ernő, Gadl Jenő dr., Grabner Emil, Jeszenszky Pál, Malfalvay Géza, Matta Árpád dr., Németh Károly dr., Ország Róbert, Prónay Gábor báró, Pirkner János, Serbán János, Szabó József, Szomjas Lajos dr., Tóth Jenő és Wekerle Sándor dr. igazgatóválasztmányi, illetve végrehajtóbizottsági tagok és Horváth Jenő egyesületi tag. A titkárság részéről Szilassy Zoltán igazgató, Buday Barna főtitkár, Krolopp Hugó, Mutschenbacher Emil dr., Fabricius Endre és Konkoly Thege Sándor dr. titkárok, Murányi Nándor pénztáros, Mike János irrodatiszt, Láng József könyvelő. Távolmaradásukat kimentették Székács Elemér, Libits Adolf, Maróthy László, Mády Izidor és Ottlik Iván.

Elnök megnyitván az ülést, a múlt gyűlésnek Mutschenbacher Emil dr. titkár által bemutatott jegyzőkönyvét tudomásul veszi. A jegyzőkönyv hitelesítésére Dégen Árpádot és Pirkner Jánost kéri fel.

Az OMGE belügyei.

A tagsági ügyek során Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető titkár az egyesületi tanács nevében javasolja a következő alapító, illetve évdíjas tagoknak az egyesület tagjai sorába való felvételét:

a) Új tagok: örök alapító tagokul: Csepány József, Graefl Andor, Horváth Mihály, Mautner Alfréd, Széchenyi Aladár gróf, Széchehyi Andor Pál gróf (1000 koronás alapítványok és Meskó Pál (alapítványkiegészítés), Alapító tagul: Mutschenbacher Emil dr. (500 K.). Évdíjas tagokul: V. Arvay Ferenc Dezső, Balla Kálmán, Bánó Iván, Beliczay Endre, Bernáth Dezső, Chapó István, Csölyos-Kömpöz- és Pálospusztai hitelszövetkezet, Fabianics Ernő, Falvi Jenő, Fekete József, Fekete Lajos, Fischer Armand, Forgách Balázs gróf dr., Graf Ferenc, Gróf István, Harlicsek Mátyás ifj., Hertelendy József, Huszár Béla, Kálmán István, Magyar Nándor, Mocsáry Kálmán, Möller Pál, Neumann Lajos, Novai járási gazdakör, Papp Imre, Paskódy János, Perczel Béla dr., Porcsolt Aladár dr., Prónay György báró dr., Reé István, Stech Géza, Susits Béla dr., Szabó Nándor, Széchenyi Imre gróf, Szitányi Vilmos, Szolnoki cukorgyár r.t., Szomjas János, Vajda Jenő, Végh János csernatonai, Vincze András, Vizdos Rezső, Vojnits Piroška, Weiser J. C., Wittchen Lajos dr., Wolf Adolf. Az igazgatóválasztmány a tanács által felvételre ajánlott jelentkezőket az egyesületi tagok sorába felveszi.

b) Kilépő és elhunyt tagok törlése. Ügyvezető-titkár jelenti, hogy a legutóbbi gyűlés óta elhaltak az alapító tagok sorából: Harkányi Frigyes báró és Koppély Géza ig.-vál. tag. Az évdíjas tagok sorából: Bakó János, Barcza László dr., Bechtel Zsigmond Frigyes, Fáy József, Fridrik Géza, Gallina Zoltán, Grünér Géza, Hódy Gyula dr., Ivánka István, Janosó Dezső, Jenovai Zoltán, Kherndl Imre, Kohn Dávid, Kohn Ernő, Komáromi István, Kukorelly Pál, Landesberg Mór, Melis E. Soma, Poór Jakab, Rudnyánszky Dezső báró, Simon Jakab, Somssich Adolf gr., Spitzer Gyula, Szász Agoston, Sztankoványi Imre, Teyen Zoltán, Tóth Kálmán, Tömböly László és Vizlendvay Sándor. Az igazgatóválasztmány részvételének jegyzőkönyvbe iktatása mellett törlés az elhunytakat a tagok sorából és külön is kegyelettel örökíti meg sok éven át volt ügybuzgó tagjának, Koppély Gézának emlékét.

Tagsági kötelezettségük lejártával kiléptek: Bagyi Antal dr., Bedinszky Béla, Ernst Lajos, Glós Barna, Hadnagy Jenő, Hegyeshalmy Lajos dr., Hetényi Ákos, Jung Péter, Juhász Bálint, Lendvay Béla és Monszbarth Sándor. Az évdíjas tagok sorából, mint új alapító tagok törlendők: Graefl Andor, Mautner Alfréd és Mutschenbacher Emil dr. Törlendők továbbá: Gressler Vilmos, Kovács Antal, Mezőkövesdi népkör és Pintér Mihály, további hátralékaik lefizetésének kötelezettségével: Molnár Adolf, Mútrágyát Értékcsökkentő Szövetkezet.

Megállapítja ezek után előadó, hogy az egyesület taglétszáma a mai napon 436 alapító és 7395 évdíjas, összesen 7831 tag. Tudomásul szolgál.

Ugyancsak tudomásul szolgál ügyvezető titkár bejelentése alapján, hogy Krolopp Alfréd ny. gazdasági akadémiai igazgató lemondott igazgatóválasztmányi tagságáról. Megüresedett helye a hátralevő időre a téli rendes közgyűlésen lesz betöltendő.

Ügyvezető-titkár előterjesztésére az igazgatóválasztmány elhatározza, hogy Simitsch-Hohenblum Alfréd lovag külföldi tiszteleti tagot, aki az agrár érdekek védelme körül nemcsak Ausztriában, hanem nemzetközi vonatkozásban is nagy érdemeket szerzett, táviratilag üdvözlő levele nyolcvanadik esztendejének betöltése alkalmából.

A személyi ügyek során elnök javaslatára az igazgatóválasztmány korábbi határozatának megfelelően Szilassy Zoltán igazgatónak 6000 korona évi személyi pótlékot szavaz meg s az igazgató összlétszámát 30.000 koronában állapítja meg. Jelenti továbbá az elnök, hogy Krolopp Hugó és Reichenbach Béla titkárok közgazdasági egyetemi tanárokká történt kinevezetésük miatt az egyesületnél viselt titkári állásukról lemondtak, amit az igazgatóválasztmány érdemeik jegyzőkönyvbe iktatása mellett vesz tudomásul avval, hogy a lemondott titkárok, mint szakosztály

Fogatos ekét, BORONÁT, VETŐGÉPET, szecskavágót, répavágót, FÚKASZÁLÓT, 3-tagu hengert gazdasági lógereblyét, MAROKRAKÓ ARATÓGÉPET, mérleget, tejszállítókat

raktárról szállít elsőrangú kivitelben, míg a készlet tart, a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

Mai számunk 22 oldal.

Egyes szám ára 4 K.

előadók fognak működni továbbra is az egyesület érdekében, később megállapítandó tiszteletdíj ellenében. Egyben új működési körükhöz az OMGE legjobb szerencsekívánatait tolmácsolja.

Igazgató előterjesztésére az igazgatóválasztmány *Rusztler* Károly főkönyvelőnek egészsége helyreállítása céljából két havi szabadságot és 2000 korona gyógysegélyt engedélyez. *Vidor* Gyula volt gyorsírónak 2400, *Dugovics* Viktoré, *Heyne* Károlyné és *Szilágyi* Sándorné gyorsíróknak az egyesület szolgálatából való megváltásuk alkalmából 3—3000 korona végkielégítést szavaz meg.

Titkár bejelenti, hogy *Kirchner* Lajos az egyesület pénztárosa elhunyt s vele az OMGE régi, hűséges, kipróbált és kiváló tiszviselőjét veszítette el, akinek emlékét kéri jegyzőkönyvileg kegyelettel megörökíteni. (Helyeslés). A számvizsgáló-bizottság a pénztárt megvizsgálván, rendbenlévőnek találta. Kéri a bizottság bemutatott jegyzőkönyvének jóváhagyását.

Tudomásul szolgál és az egyesület részvétét jegyzőkönyvbe iktatja, egyúttal a volt pénztáros óvadékának feloldását és az örökösök kezébe való kiutalását rendeli el.

Ezzel kapcsolatban az elhunyt pénztáros özvegyének a nyugdíjszabályzatban előírt 2448 korona összegben felül évi 1200 koronát szavaz meg. Az elhunyt 5500 korona előleghátralékát törli s a temetésre stb. az egyesület által előlegezett 5570 korona költség kiutalását jóváhagyja. A pénztárosi állásra *Murányi* Nándort, az OMGE legregibb tiszviselőjét választja meg és óvadékát 10,000 koronában állapítja meg, amely tiszviselőtelepi tehermentes házára bekebelezetetik.

Igazgató bejelentése alapján tudomásul veszi az igazgatóválasztmány, hogy az egyesület a *Földmunkások Országos Szövetségével* a proletárdiktatúra alatt okozott károkra nézve 200,000 koronában kiegyezett, amit a Földmunkás-szövetség az egyesület pénztárába tényleg be is fizetett. Tudomásul veszi *titkár* előterjesztésére az igazgatóválasztmány, hogy az egyesület a legutóbbi gyűlés óta a következő alkalmakkor képviseltette magát: A Területvédelmi Liga nagygyűlésén és a Magyar Közgazdasági Társaság szakosztályai ülésén *Miklós Ödön* és *Mutschenbacher* Emil dr., a haszonbérleti szerződések tárgyában tartott ankétán, valamint a Magyar Mezőgazdák Szövetségének közgyűlésén *Mutschenbacher* Emil dr. vettek részt. A Nemzeti Egyesületközi Szövetség szervezőbizottságában *Miklós Ödön* és *Mutschenbacher* Emil dr., az élelmiszeik forgalma ügyében tartott ankétán *Mutschenbacher* Emil dr., a mezőgazdasági gépszaktechnológusokra *Krolopp* Hugó, a román kárbeszélő-bizottságba *Mutschenbacher* Emil dr. és *Reichenbach* Béla, az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelen intézőbizottságába és a Sertésforgalmi Iroda felszámolóbizottságába *Konkoly Thege* Sándor dr. küldettek ki. A Kereskedelmi Múzeum igazgató-tanácsában *Krolopp* Hugó és *Mutschenbacher* Emil dr. foglalnak helyet. A hadifoglyok ügyében tartott ankétán *Fabricius* Endre és *Murányi* Nándor, a cukorrépatermelés tárgyában lefolyt értekezletre *Széki* Elemér, *Beer* Henrik és *Fabricius* Endre, a szovjet történetének szerkesztőbizottságába *Buday* Barnabás küldettek ki. Az Anyagértékesítő r.-t. közgyűlésén és a postavezérgazgatóság-nál tartott készpénzforgalmi ankétán *Mutschenbacher* Emil dr. vett részt, az Anyagértékesítő r.-t. igazgatóságába *Krolopp* Hugó küldetett ki. A Magyar Felszámoló Hivatal a békeszerződés végrehajtására szakbizottságába *Mutschenbacher*

Emil dr. jelöltetett, a szövetségi tanfolyamok tárgyában tartott szaktanácskozáson *Szilassy* Zoltán vett részt. A tejtérképesítési ankétán *Mutschenbacher* Emil dr. és *Konkoly-Thege* Sándor dr., a Mező- és Erdőgazdasági Anyagértékesítő r.-t. közgyűlésén és az Országos Altruista Szövetség előadás sorozatán *Mutschenbacher* Emil dr. vettek részt.

A Szövetségi Alkaterékesítő R.-T. igazgatóságába *Krolopp* Hugó lemondása folytán *Buday* Barnát, a Budapesti Állatvásár Pénztár R.-T. igazgatóságába *Jeszenszky* Pál lemondása folytán *Konkoly Thege* Sándor dr.-t, a Huskereskedelmi R.-T. igazgatóságába *Emőd* József helyett *Fabricius* Endrét delegálja az igazgatóválasztmány.

Elnök bejelentése alapján örvendetes tudomásul szolgál, hogy a *Gyapjúárvételi Bizottság* elnökekül *Miklós Ödön* nevezetett ki, akit az elnök ez alkalmából melegen üdvözöl.

Miklós Ödön rámutat arra, hogy az 1919. évi gyapjura vonatkozó beszovalgatási rendelet eredménye várokozason alul maradt. Ennek dacára azonban sikerült olyan megállapodást létesíteni, hogy azoknak a gyapjutulajdonosoknak, akik beszovalgatási kényszer alá esnek, előreláthatólag 50% ot rendelkezésükre fognak bocsátani. Az 1920. évi gyapjura vonatkozólag olyan megoldás fog létesülni, amely szerint a gyapju gyűjtését, felhasználási módját és mérvét egy erkölcsi testület fogja intézni, amelyben a kormány képviselőin kívül a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekelttség kiküldöttjei is résztvesznek. Ez a testület fog arról is határozni, hogy a rendelkezésre álló gyapjuból mennyi fordítandó közszükségleti célra és mennyi értékesítendő külföldön. A gyapju feldolgozását, üzleti lebonyolítását egy kereskedelmi szervezet fogja intézni, melyben az állam és a mezőgazdasági szövetségek lesznek érdekelvek.

Titkár javaslata alapján igazgatóválasztmány az Anyagértékesítő R.-T.-nél eredetileg jegyzett egy darab részvény újból való jegyzését határozza el. Jóváhagyja továbbá, hogy az egyesület a rendőrnapi gyűlésre 100, „Egy nap a hazáért” című gyűjtés alapjára 100, a volt miniszterelnök nyomorakciójára 200 koronát, a Magyar Dohány Ujságnak a múlt és folyó évre évi 3—300 koronát szavaz meg s Területvédő Liga erkölcsi támogatását határozza el. Az Altruista Szövetség által létesítendő menza berendezési céljaira 1500 koronát szavaz meg. A Zsófia Szanatórium adományt kérő beadványának fedezet hiányában nem adhat helyet.

Köszönettel veszi továbbá tudomásul, hogy a dohánybevéltási gazdasági szakértők működésének ellenőrzésére a múlt évben 6000 K államsegély engedélyeztetett.

Igazgató előterjesztése alapján az igazgatóválasztmány elhatározza, hogy a *Magyar Földművelés* lap kiadását a mai rendkívüli viszonyok miatt egyelőre beszünteti. Az állategészségügyi tanácsban megüresedett rendes tagságra 6 évre újból *Pirkner* Jánost kéri fel. Tudomásul veszi továbbá az újonnan megválasztott ig.-vál. tagok köszönő leveleit. Ugyancsak tudomásul veszi, hogy bár a „Köztelek” lap előállítás költségei az utolsó gyűlés óta ismét emelkedtek, a legutóbb megállapított negyedévenkénti 50 K.-s hozzájárulás, a rendelkezésre álló papirkészletekre való tekintettel, amelyek mintegy felévre nyújtanak fedezetet, ezidőszertint elegendő. A jelzett idő után, amennyiben a viszonyok kedvezőbbben nem alakulnak vagy a lap terjedelmének szűkebbre

szorítása vagy a pótdíj felemelése fog szükségessé válni.

Köszönettel veszi tudomásul az igazgatóválasztmány, hogy a *Hangya* és egy névtelen gazdátárs az OMGE nyugdíjalapja javára 50,000—50,000 korona értékű üzletrészt adományoztak, továbbá, hogy a földművelésügyi miniszter az országos törzskönyvi bizottságban megüresedett tagsági helyekre *Dezsenyi* Bélát, *Jeszenszky* Károly bárót és *Lickl* Károlyt nevezte ki.

Buday Barna főtitkár bejelenti, hogy az egyesület a földművelésügyi miniszterhez fölterjesztést intézett, olyan értelemben, hogy a magántervekenyiséget a *szakkönyvek kiadása* terén segélyezendő, az OMGE könyvkiadóvállalata számára megfelelő papírmennyiség biztosítás céljából nyújtson bizonyos kamatmentes kölcsönt. Egyúttal felkérte a minisztert, hogy alakítson maga is könyvkiadóvállalatot, aminek egy nagyobb szaktanácskozmány tárgyalásai alapján eleget is tett és az OMGE-t a bizottságban való képviseltetésre hívta fel. Erre nézve *Szilassy* Zoltán, *Buday* Barna és *Konkoly Thege* Sándor dr. kiküldését hozza javaslatba. Az igazgatóválasztmány az előterjesztéshez hozzájárult.

Szövetségi ügyek.

A *Fabricius* Endre titkár által bemutatott múlt gyűlési jegyzőkönyvet a végrehajtó-bizottság tudomásul veszi, a mai gyűlés hitelesítőül pedig *Drucker* Jenő dr.-t és *Németh* Károlyt kéri fel. *Somssich* László gróf elnök részletesen beszámol a *béke-delegáció* munkájáról. Ismerteti a mezőgazdasági vonatkozású jegyzőkönyv tartalmát, amelyek bizalmasak lévén, ezidőszertint nyilvánosságra nem hozhatók.

Wekerle Sándor szerint az elnök előterjesztése csak azt a szomorú sejtelmét erősíti meg, hogy nem sok jóra van kilátásunk, amivel szemben csak a feltámadás reményébe vetett töretetlen bizalmunk szabhatja meg jövő eljárásunk irányát. El nem mulaszthatja, hogy az elnöknek a mezőgazdaság érdekeinek érvényesítése iránt a legnagyobb körültekintéssel, szakértelemmel és hazafias buzgalommal tett lépéseiről a gazdaközönség mélyen érzett köszönetét ne tolmácsolja. (Lelkes eljenzés.)

Elnök köszönetet mond az elismerő szavakért. Legyen meggyőződve a gazdátársadalom arról, hogy ameddig bizalmát bírja, érdekeinek előmozdításáért minden lehetőt elkövet. (Eljenzés.)

Örömmel jelenti be továbbá, hogy a románok kivonulása folytán nyolc vármegyei gazdasági egyesület szabadult fel, amelyekkel a Szövetség a legrövidebb idő alatt felveszi a közvetlen összeköttetést. Tudomására hozza továbbá a földművelésügyi miniszter megbízásából a végrehajtó-bizottságnak, hogy a birtokpolitikai törvényjavaslat teljes szövegezésében készen áll s a miniszter a szaktestületeknek módot fog adni a javaslat benyújtása előtt észrevételeik megtételére. Javasolja elnök, hogy a végrehajtó-bizottság a kérdés tárgyalására egy bizottságot delegáljon, melynek tagjaiul ajánlja az elnökségen és igazgatón kívül *Wekerle* Sándor dr.-t, *Darányi* Ignácot, *Bernát* Istvánt, *Döry* Hugót, *Darányi* Gyulát, *Falussy* Árpádot, *Goszthonyi* Tibort, *Ghillány* Imre bárót, *Hajdu* Istvánt, *Liptay* Jenőt, *Matta* Árpádot, *Mesko* Pált, *Nagy* Emilt és *Buday* Barnát, mint előadót.

Mutschenbacher Emil dr. titkár beszámol a *mezőgazdasági vonatkozású újabb kormányrendeletekről*. A szóbanforgó rendeleteket a „Közte-

MAUTHNER ÖDÖN

MAGNAGYKERESKEDÉSE

BUDAPEST, ROTTENBILLER-UTCA 33. SZ.

AJÁNL

fajtisza és legmagasabb csiraképeségű gazdasági-, konyhakerti- és virágmagvakat.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. 8029

lek" lap „Uj Rendeletek" rovatában hétről-hétre ismerteti s így azok részletezésétől eltekint, csak röviden felsorolja azokat a kormányrendeleteket, amelyekre nézve az OMGE előzetesen megkérdezett s amelyekre nézve az OMGE véleménye figyelembe is vétetett. Részletesebben emlékezik meg a haszonberek felemelésére vonatkozó kormányrendeletben a bérbeadók részére kivívott méltányos elbánásról, majd a beérkezett panaszok alapján hangsúlyozza, hogy a vonatkozó rendelet értelmében a két hónapra bevonult cselédek hozátartozóinak szolgálati tartama alatt a konvenciót ki kell szolgáltatni. Utal továbbá az ugyancsak felmerült anomáliákkal kapcsolatban arra, hogy a gazdasági alkalmazottak kizárólag a gazdasági cseléd- és munkaspénztárnál biztosítandók és csak a képesített gépek a területi pénztárnál. Ismerteti ezután a részleges kiosztására vonatkozó rendelkezéseket, majd a Népruházati Bizottság fozoszlására vonatkozó rendeletet és kifogásolja, hogy a Ruházati Cikkeket Beszerző r.-t. felszámoló bizottságában és intéző-bizottságában a mezőgazdasági érdekeltiség nem kapott képviselést, amely sérelem orvoslása érdekében sürgős felterjesztést indítványoz a kereskedelemügyi miniszterhez. (Élénk helyeslés.)

A jövőben kiadandó rendeletek közül a gazdaságosságát elsősorban az ideai termés értékesítésére vonatkozó rendelet érdekli. Szükségesnek tartja az előadó a mai gyűlésből kifolyólag felkérni a földművelésügyi minisztert arra, hogy a közlelmzési miniszterrel egyetértően már most közölje álláspontját e kérdésben a gazdákkal, hogy vetési tervüket és egyéb gazdasági intézkedéseiket ehhez alkalmazhassák. Egyben helyesnek tartaná, ha a végrehajtó-bizottság már most elvben állást foglalna amellett, hogy a gazdák régi kívánásának megfelelően a szabad forgalom minél előbb helyreállítható, annál inkább, mert az ipari termelés terén ez már ugyszólván teljesen megtörtént s így az egyenlő elbánás elve is indokoltá teszi a gazdák állásfoglalását. A tisztviselők s egyéb kötött javadalmazásának ellátására szükséges terménymennyiségeket pedig kontingentálva ki kell vetni a termelőkre s az erre szükséges kat. holdankénti 1—2 métermázsa termény árát szabják meg hatóságilag a lehető legméltányosabban, a töbit aztán értékesíthesse a gazda szabadon, a kereslet és kínálat törvénye szerint kialakuló áron. (Élénk helyeslés és taps.) Bemutatja a kereskedelemügyi miniszter leiratát arról, hogy a külföldi magyar vagyon érdekeinek védelmét a békeszerződés végrehajtásával megbízott Felzámoló Hivatal hatáskörébe utalja, továbbá a pénzügyminiszter leiratát, a behozatali tilalom alól kivett áruk szabad jegyzéke tárgyában. Végül bejelenti, hogy az OMGE dohányakciójából a gazdasági egyesületeknek visszajáró dohányzsák-biztosítékok kiutalását a szövetség az időközi kamatokkal együtt a pénzügyigazgatóságnál ismételtlen megsürgette, ez azonban csakis azzal az eredménnyel járt, hogy a pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságot a biztosítékoknak kamat nélkül való visszafizetésére utasította, ami időközben meg is történt.

Matta Árpád örömmel üdvözlö a szabad forgalom helyreállítására irányuló előterjesztést. Hibáztatja a GOK bürokratikus ügykezelését, valamint a benzin és nyersolaj kiutalása körüli bosszadalmas eljárást. Felkérni javasolja a pénzügyminisztert arra, hogy a nehezen beszerezhető hajtóolaj után az állam semmiféle behoza-

tali vámot ne szedjen, mert a mezőgazdaság nincs abban a helyzetben, hogy azt áthárítsa a fogyasztóra.

Az igazgató-választmány az előadó ügyvezető titkár előterjesztéseit az elhangzott felszólalás figyelembevételével tudomásul veszi.

Bulay Barna főtítkár előterjeszti, hogy a Rubinek Gyula akkori igazgató által 1913-ban megindított mozgalmat, amely egy, a falusi élet gondozására és a falu kulturális és közegészségügyi viszonyainak javítására irányuló intézmény életrehozását célozta, a földművelésügyi miniszter óhajának megfelelően az OMGE megújította. Erre a célra társulván nyolc országos társadalmi intézménnyel megalakította az előkészítő bizottságot, amely irodát állított fel s ez az alapvető munkálatokat már elvégezte, úgy hogy a szövetség 3—4 héten belül formálisan is megalakulhat. Az egyesületet a szövetség központi igazgatóságában két tag fogja képviselni. A földművelésügyi miniszter két millió korona alapítványt adott azzal, hogy ez összegből a Hangya, OKH és Mezőgazdák Szövetkezete üzletrészek vásároltassanak s az ezután járó kamattámogatás az Országos Szövetség rendelkezésére fog állni. Bejelenti továbbá, hogy a hadiözvegyek támogatására létesült Gazdák Hadseregűző Országos Bizottságának gyűjtése másfélmillió koronát eredményezett. A proletárdiktatura alatt elkallódott iratokat sikerült rendbehozni s az OKH-nál letétbe helyezett adományok teljesen rendelkezésre állnak. A végrehajtó-bizottság a gyűjtést tovább nem folytatja, hanem az adományokat az egyes gazdasági egyesületeknek illetékes kiosztás végett kiutalja. A segélyek kiutalásánál azt az elvet fogják követni, hogy elsősorban a legnagyobb pusztításoknak kitett vidékek jöjnek a segélyezésnél tekintetbe. Örövendetes tudomásul szolgál.

Fabricius Endre titkár előterjesztése alapján örömmel veszi tudomásul a végrehajtó-bizottság, hogy a földművelésügyi miniszter egyelőre a magyar közigazgatás alatt álló vármegyei gazdasági egyesületek számára 1919. évi *adminisztratív és tisztviselősegélyt*, összesen 178,110 koronát kiutalta. A végrehajtó-bizottság ezt a segélyt a most felszabadult vármegyéi gazdasági egyesületei részére is kérelmezni fogja a földművelésügyi minisztertől. Beszámol továbbá titkár arról hogy a múlt év decemberében az 1920. évi *cukorrépatermelés biztosítása* tárgyában tartott, a cukorrépatermelők és gyárosok közös értekezletén az a felfogás alakult ki, hogy a kormányknak kell garanciát vállalnia a rendeletben előírt ár biztosítása tekintetében. A pénzügyminiszter által januárban egybehívott értekezlet, amelyen az egyesületet Beer Henrik, Székács Elemér és szóló képviselték, a termelés szabadadáttele mellett foglalt állást, melynek nyomán a cukorrépatermelés és felhasználás szabaddá is tétetett. Februárban az egyesület a cukorrépatermelőket ezen tárgyban értekezletre hívta össze, amelynek állásfoglalását a Köztelek ismertette. A cukorrépatermelők értekezletén elfogadott határozatokat a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete tudomásul vette, csupán a szállítandó ingyen répaszelet minőségére vonatkozólag közölte, hogy a kívánt 12% os szárazanyag-tartalmu szeletet nem szállíthatja, mert a cukorgyárak erre nincsenek berendezve. csupán az egyszer sajtolt, amely 85% os. Tekintve, hogy a múltban is egyszer sajtolt szelet volt forgalom tárgya, a végrehajtó-bizottság a Cukor-

gyárak Egyesülete ezen közlését tudomásul vette és a szerződő gazdák figyelmét erre felhívja. Ezzel kapcsolatban bemutatja a Sopronmegyei G. E. átiratát, amely szerint körzeti értekezleten állapította meg a cukorrépaszerződések módosításait, valamint a munkásokra vonatkozó, az említett értekezlet által is leszögeezett határozatot és amelyben a megállapított 10 kilogramm cukron felül a mezőgazdasági cselédek részére külön 18 kg. cukor biztosítását kéri. Ez utóbbi kívánság teljesíthetetlen lévén, a végrehajtó-bizottság az átirat felett napirendre tér. Helyeslőleg veszi továbbá tudomásul, hogy a szövetség a *dohánytermesztés* felkarolása érdekében a vármegyei gazdasági egyesületeket megkereste, a pénzügyminiszter a szövetség felkérésére az 1920. évi *dohánybeváltási árukat* 50%-al felemelte és hogy a földművelésügyi miniszter a *dohánybeváltási gazdasági szakértőket* kinevezte.

Konkoly Thege Sándor dr. titkár előterjesztésére tudomásul vette a végrehajtó-bizottság, hogy az egyesület az Állatorvos Egyesületnek a magánygyakorlatra megállapított díjtételek felémelésére vonatkozó kérelmét a földművelésügyi miniszternél támogatta. A felemelés azóta meg is történt.

Bulay Barna főtítkár bemutatja Pest-és Fejérvármegyei Gazdasági Egyesületeknek a földreformra vonatkozó határozatait, amelyeket a végrehajtó-bizottság a mai gyűlésen kiküldött bizottsághoz utalt.

Prónay Gábor báró a végrehajtó-bizottság figyelmébe ajánlja, hogy a keresztény kurzus fenntartása szempontjából a földreform megoldásánál kötött és nem kötött birtokok között különbséget tenni nem szabad. Részletesen magyarázza, hogy az ilyen különbség statualása a keresztény birtokok felparcellázására és a zsidó birtokok megmaradására vezet. Történelmi adatokkal mutat rá arra, hogy a nemzeti eszméhez hű birtokososztály fennállása fűződik a kérdés helyes megoldásához.

Elnök teljesen honorálja az elhangzott felszólalást és megnyugtatta a felszólalót, hogy a kiküldött bizottság a kérdést kellő figyelmérel fogja méltatni.

Krolopp Hugó titkár ismerteti az egyesület lépéseit, amelyeket a tanácsköztársaság idején gyapjúkészletüket beszolgáltatót gazdák kártalanítása érdekében tett. A földművelésügyi miniszter az egyesület kérését a kért formában nem teljesítette, hanem arról értesített, hogy a Ruházati Hivatal vagyona esődtömeggként kezelte, annak megfelelően fognak a gazdák kielégítést nyerni. A románok okozta károk tekintetében a nemzetgyűlés fog dönteni. Kiterjeszkedik a miniszter leirata azokra a gyapjúkra is, amelyek beszolgáltattak, de amelyekre előleget a gazdák nem vettek fel, s amelyeket a földművelésügyi miniszternek a kereskedelmi miniszterrel együttesen tett intézkedése következtében az érdekeltek vissza fognak kapni. — A Frank Henrik és fiai cég által a földművelésügyi miniszterhez benyújtott és az egyesületnek is megküldött beadványt, amelyben a szükséges szén kiutalása ellenében 7—900 holdon cikóriagyökér termelésére kötelezi magát, a végrehajtó-bizottság támogatni határozza, úgy azonban, hogy a cikória átvételi ára szabad egyezkedés tárgya legyen. Bemutatja ezután titkár az OMKE átiratát, amelyben a kormánytól annak lehetővé tételét kéri, hogy a megmaradt országban levő mezőgazdasági gépkatrészek gyártásával foglalkozó üzemek a megszállott területen levő

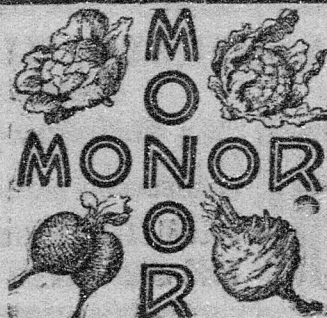
MONORI MAGKERESKEDÉS

BUDAPEST,

IV. KOSSUTH-LAJOS-UTCA 3.

Sürgőnycim: GRANARIUM BUDAPEST.

TELEFON: 66-54.

Ajánl mindennemű saját tenyésztésű fejliszta, magas csiraképeségű, szavatolt minőségű

**GAZDASÁGI, KONYHAKERTI
:: ÉS VIRÁGMAGVAKAT. ::**

Kivánatra kimerítő nagy képes árjegyzékünket minden érdeklődőnek ingyen és bérmentve küldjük. 8308

hasonló üzemekkel az összeköttetést sűrűsége felvehessék. A végrehajtó-bizottság az OMKE beadványát a kormánynál támogatja. Végül tudomásul veszi a végrehajtó-bizottság a mezőgazdasági géprendelések ügyében tett, a Köztelek egyik legutóbbi számában ismertetett előterjesztést.

Ezután Buday Barna főtitkár, Fabricius Endre és Konkoly Thege Sándor dr. titkárok beszámolnak az irodalmi, növénytermelési és állattenyésztési szakosztályoknak, a szakosztályok újjáalakulása, a közgazdasági egyetem, a pszichológusok elleni védekezés, az apaállathány orvoslása és a járványos állati betegségek ellen való védekezés kérdéseiben történt állásfoglalásairól, amelyeket a „Köztelek” annakidején részletesen ismertetett s amelyeket a végrehajtó-bizottság tudomásul vett.

A termelés biztosítása.

A „Köztelek” mai számában ismertetjük azt a rendeletet, amelyet a kormány a mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében léptetett életbe. Megújítása ez tulajdonképpen a háború idején már érvényben volt rendeletnek. A felszerelések és az igazsálatok elidegenítését korlátozó intézkedések nem változtak. Azonosak a régiakkal azok a rendelkezések is, amelyek a föld megművelését kívánják biztosítani abban az esetben is, ha a birtokos vagy a hasznosbérlet erre a maga erejéből nem képes. Ilyen esetben hatósági beavatkozással kényszeríteni lehet a birtokost arra, hogy kellőképpen ki nem használt földjét részes művelésre vagy hasznosbérbe adja ki. Másrészt a föld megművelése és kihasználása érdekében a hatóság is köteles kezére járni a birtokosnak.

Ezek a rendelkezések nyilván a közérdeket igyekeznek szolgálni s nincs kizárva, hogy helyenként célba találjanak, noha nem emlékszünk rá, hogy a háború idején a termelés biztosítása körül a hatósági beavatkozásoknak jelentősebb szerep jutott volna. Tapasztalataink szerint a hatósági beavatkozások inkább zavarták a termelő munkát, semmint előre vitték.

Átgondolásában kifogástalan az a kívánság, hogy minden talpialatti földnek teremnie kell. De hiszen ez a közérdek tökéletesen egybe vág a gazda magánérdekével. Csodabogárszámba menne az a gazda, aki ne igyekezne mindent elkövetni, hogy földjének legutolsó parcellája is teremjen és jövedelmet hajtson. E tekintetben a nagy terményárak impulzusa hatásosabb minden fogcsikorgató rendeletnél.

A termelési kényszerre akkor van szükség, ha a terményt olcsó áron elszedik a gazdától s eszerint a termelőt a haszon reménye helyett a köteleesség ostarával kell intenzív munkára bírni. Ezen a módon azonban képtelenség a termelő kedvet feléleszteni; nem lehet így biztosítani a gazda fizetőképességét a munkásokkal szemben sem; ebből a rendszerből tehát több baj, mint haszon támad. Éppen ezért,

nézetünk szerint, a termelés biztosításának egyik legfontosabb feltétele a szabad piac. Ha a gazda a közélettel, illetve az ellátatlanok szoros szükségletének lerovása után, fennmaradó terményével a szabad piacra juthat, akkor a termelő erők gondos kihasználására minden hivatalos parancsszó fölösleges. Ellenben elképzelhetetlen a rendeletek olyan jól megfontolt ostará, mely az érdekek természetes rugóit helyettesíthetné. Erre a pontra nézve a földművelésügyi miniszternek lapunk más helyén közölt rövid nyilatkozata egyelőre megnyugtathatja gazdaközönseget.

Egyébként nekünk most nem az a problémánk, hogy a gazdák ne akarnák kihasználni a termelés lehetőségeit. Nem a jóakarásban van a hiba, hanem a termelési eszközök hiányosságában. Ahány hirt a kiürített területekről vettünk, azok mind azt bizonyítják, hogy a gazdák az akarásban egészségesek, de betegek az eszközök és anyagok hiánya miatt. Erre a helyenként igen súlyos betegségekre természetesen hiába keresnénk gyógyító balzsamot a rendeletben, amely inkább csak a jóakarát és a kötelező gondosság hiányának orvoslására vállalkozhatik.

Attól tartunk tehát, hogy ez a rendelet vajmi keveset lendíthet a gazdálkodás nehézségein és legkevésbé a Tiszántúlon, ahol a legnagyobb a fennakadás. Ehelyett a rendeletnek egyik, új intézkedéseket tartalmazó szakasza eddig ismeretlen zavarokat idézhet föl.

A rendelet 12. §-a szerint ugyanis a nagybirtokos (vagy hasznosbérletjét) kötelezni lehet arra, hogy földjének bizonyos részét hasznosbérbe vagy részes művelésre adja azoknak a földmunkásoknak, akik harmadéve vagy tavaly hasznosbérletet vagy részes művelést vállaltak, feltéve, hogy az akkor birt földnek még nincsenek bevetve. Mellesleg megjegyezzük, hogy a kapások alá szánt területek nagyrésze most még vetetlen s így a terület vetetlensége nem jelenti a föld kihasználásának feladását. Ugyancsak földet kell átengedni a nagybirtokból hasznosbérbe a hadirokkant, illetve hadiszolgálatban állott földműveseknek is, ha ezek másként földhöz nem juthattak. Ez utóbbiaknak a birtokos felszántva köteles a földet átadni, azonban a szántás költségét felszámíthatja.

Az az érzésünk, hogy ez a szakasz előleg a földreformból, izelítő abból a gondoskodásból, amelyet az állam különösen a hadirokkant földművesek irányában vállalni akar. Tulajdonképpen nem is függ össze ez a szakasz a termelés biztosításának kérdésével, mert hiszen a hadirokkantak és a hadviseltek attól a birtokostól is igényelhetnek földet, aki kisegítő kézzel nem szorul rá. Itt tehát a termelés biztosítása helyett inkább a hadviselt földművelők biztosításáról van szó. De mert az állam nem készült

még el a rokkantak és általában a hadviseltek szives látására, a házigazdai tisztet egyelőre a nagybirtokokra hárítja át. Ezzel azonban nyilvánvalóan olyan köteleesség terhét rója bizonyos birtok kategóriára, amelyet más kategória nem ismer.

Első pillanatra szembevetendő, hogy ez a rendelet jogigényeket teremt a földre, megtoldva azzal, hogy az igényjogosultak megművelt földet követelhetnek. Eltekintve a kényszer kellemetlen jelentőségétől, a gyakorlatban nagy általánosságban nem fog valami nagy terhet jelenteni ez a jogosultság, mert a nagybirtokok asztala nem szakad le néhány új teríték súlya alatt. Csak hogy helyenként tekintélyes számban jelentkezhetnek a jogosultak, akik természetesen a legelőnyösebb fekvésű birtokból kívánják kielégíttetni. A rokkantakat nem is utalhatják a községtől távol fekvő területekre.

Helyenként pedig, így kivált a tiszántúli részeken, nem csekély feladat elé állítja a gazdát az a köteleesség, hogy a jelentkező hadviseltek számára a maga erejéből kell szántania, noha talán a neki meghagyott terület megművelésére is alig képes. Ilyen esetben a birtokosnak a maga érdekét a jelentkező érdeke alá kell rendelnie.

És a jogosultak elhelyezésének, továbbá követelésük kielégítésének kérdésében a hatóságok fognak dönteni, anélkül, hogy a rendelet a földre pályázók arányos megosztására vonatkozóan kulcsot adna. Sőt még azt sem mondja meg a rendelet, mi is az a nagybirtok, hol kezdődik és holdszámra milyen terület nem tekinthető semmiesetre sem nagybirtoknak. Eszerint ott, ahol nagybirtok nincs, vagy a községtől való távoli fekvése miatt nem jöhet szóba, lehetséges a középbirtokot is nagybirtoknak minősíteni. Mindezek során a birtokosok magánviszonyaiba jelentős beavatkozások történhetnek, mielőtt még a birtokpolitikai törvény megalkottatott volna.

A távolabbi hatásokat vizsgálva, kétségtelen, hogy a rendelet bizonyos fokig a földreformnak is prejudikál, mert a most kreált jogigényeket a birtokpolitikai törvény is bajosan mellőzheti; ez visszaesszámba menne és sok, most megbízott emberre családát hozna. Nem gondolnánk, hogy a birtokpolitikai törvény a hadviseltek földhözjuttatására en block és minden megszorítás nélkül vállalkozni merne, már pedig a hadviseltek mindenesetre a rendelet költségeinek megfelelő, olyan földreformot fognak várni, mely a hadiszolgálathoz jogigényt köt. Ennek a megfontolása talán több tartózkodást parancsolt volna, mint amennyit a rendelet 12. §-a tanusít.

Az előadottaknál fogva a rendeletnek ezt a szakaszát nem fogadjuk aggodalom nélkül.

Reméljük azonban, a végrehajtás gondoskodni fog arról, hogy a rendelet valódi célzatának megfelelően, mindenütt az emberi méltányosság és a gazdasági ráció szempontja érvényesüljön.

By.

Terra

Telefonszám 34-92 és 32-88.
Sürgőnycim: „Terramag Budapest”.

MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ezelőtt **SZEMERE ÉS GYÖRGY**

Budapest, V., Balaton-utca 16. szám. Lipót-körút mellett.

Szállít

mindennemű gazdaságiéskerti magvakat a legmegbízhatóbb minőségben.

KÜLÖNLÉGSÉG: eredeti külföldi BARRES takarmányrepamag, EXPRESS májusi koránérő zöldborsó, DIPPE májusi legkorábbi sárgaborsó (zsírsíkmentes), RAFFIA.

8062

Egyről-másról.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter nyilatkozata a birtokpolitikai törvényjavaslat főbb intézkedéseiről, a mezőgazdasági termények forgalmi szabadságának megkönnyítéséről és a terméskilátásokról.

A földbirtokpolitikai reform beharangozója a mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslat, amelynek az a feladata, hogy a gazdasági társadalmat egységesen szervezze meg, tehát ne csak a gazdákat, hanem a földmunkásokat is egy szervezetbe tömörítse, mert egy szervezetben sokkal könnyebben simulnak el az ellentétek, mintha egymással szembenálló szervezetbe tömörítenők a munkásokat és a munkaadókat. A mezőgazdasági érdekképviselet szervezetén fog nyugodni a földbirtokreform végrehajtása és éppen ezért a földbirtokreform-törvényjavaslatot megelőzi a mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslat, amelyet az ünnepek után fogok benyújtani. Ezt követően rögtön a földbirtokpolitikai reform kerül tárgyalásra. A törvényjavaslat benyújtását megelőzően azonban még egy nagyobb szabású értekezleten óhajtom a javaslatot letárgyalni, ahol az összes érdekelt, valamint politikusok is részt fognak venni.

A földbirtokreform alapját két új gondolat képezi, az, hogy a kisajátítás, amely kényszereszköze a földbirtokreformnak, területileg és időbelileg korlátozzatik. Az előbbi korlátozásnak értelme az, hogy ne minden birtok kerüljön felosztásra, mert ilyképp a mezőgazdasági termelés folytonossága veszélyeztetné a bizonytalanság következtében az egész ország nagy- és középbirtokairól megakadna a termelés. A törvényjavaslat sem birtokmaximumot, sem birtokminimumot nem állapít meg, mert ilyen birtokkategóriákat megállapítani, a viszonyok rendkívül különbözősége folytán, teljesen lehetetlen. Azt, hogy az illető vidéken hol kezdődik a nagybirtok és illetve hol végződik a középbirtok, a helyi viszonyok figyelembevételével esetről-esetre kell megállapítani. Csakis a hadirokkantak, hadiözvegyek és általában a házhelyeket igénylők földigényeinek kielégítése korlátlan. Az erre irányuló szükséglet kielégítésére minden földbirtokot igénybe lehet venni.

A másik alapelve a törvényjavaslatnak az, hogy a kisajátítási jogot időhöz köti. A tervezet ezt az időbeli korlátozást öt évben állapítja meg. Ennek az a magyarázata, hogy a kisajátítás eshetősége nem veszélyeztetheti állandóan és örökké a gazdálkodás menetét. Senki sem lesz olyan könnyelmű, hogy birtokában nagyobb befektetéseket eszközöljön, ha állandóan ki van téve annak, hogy birtokából kisebb vagy a nagyobb darabot a kisajátítási jog révén igénybe vehetnek. Az öt évi határidő elegendő arra, hogy a pillanatnyi és sürgős földszükséglet kisajátítás útján biztosíttassék. A később előálló normális igények kielégítésére már elegendő a törvényjavaslatnak az az intézkedése, amely felhatalmazza a földművelésügyi minisztert arra, hogy az eladó vagy bérbeadó birtokokat földbirtokpolitikai célokra igénybevehesse.

De kétségtelen az is, hogy a progresszív adózás révén szintén sok nagybirtok kerül szabadkézből eladásra és felosztásra. Maga az örökösödési törvény módosítása is lehetővé fogja tenni, hogy olyan birtoktestek kerüljenek az állam birtokába, amelyek azelőtt messze oldalsági örökösökre szálltak, valamint az örökösödési törvénynek az az intézkedése is, amely

megengedi az örökösödési illeték természetben való lerovását, szintén alkalmas eszköze lesz a földbirtokpolitikának.

Elsősorban a rokkantakat, hadiözvegyeket és hadviseltek fogjuk előnybe részesíteni. A rokkantak, hadiözvegyek és kitüntetettek bizonyos könnyítéseket kapnak majd, amire nézve a végrehajtási rendeletben történik gondoskodás.

A törvényjavaslat nem létesít nagy állami apparátust, amelynek célja volna, mint Buza Barna idején, államilag végrehajtani a földbirtokelosztás minden mozzanatát, hanem arra az álláspontra helyezkedik, hogy ott, ahol az érdekeltség maga megegyezik, az állam beavatkozására nincs szükség. Az állam csak ott avatkozzék be, ahol nincs megegyezés, ott is a döntést az illetékes bíróságra bizza a tervezet, nem az államra. A végrehajtásnál a törvényjavaslat minden pártpolitikát kikapcsol, mert a legnagyobb veszedelem volna, ha ily nagyfontosságú kérdésben a pártpolitika belezajtszhatnék.

A föld megváltása folyó áron történik, míg a pénzügyi kérdés megoldásánál a legváltozatosabb módokat állnak a vásárlók rendelkezésére. Akinek készpénze van, azonnal kifizetheti a vételárát, akinek nincs elegendő pénze, az járadékirtokot alakíthat, amelynek alapján a hátralékos vételárát évi részletekben, vagy tetszés szerinti részletekben korábban is kifizetheti. De nem zárkozik el a tervezet az egyszerű bérbeadás elől sem, kapcsolatban a vételár megállapításának elhalasztásával, amennyiben a felek ilyképp egyeznének meg. A kötött birtokoknál a földváltás alapját kötvények is képezhetik, amelyek az azonban nem az állam, hanem az államtól független intézmény bocsátana ki, még pedig azon egyszerű oknál fogva, mert az ilyen kibocsátású földkötvények az állam hitelétől függetlenek, amint azt a jelen példája mutatja, amennyiben a jelzálogpapirok ma árfolyamon állanak és kamatoznak, míg az állampapirok árfolyama súlyos és tulajdonosaik hosszú időn át kamatot azok után nem élveztek.

A földbirtokpolitikai törvény az ősz folyamán lép életbe és illetve a törvény rendelkezéseinek végrehajtása az ősszel kezdetét veszi, hogy a legsürgősebb földigények még a folyó évben kielégíthetők legyenek.

A mezőgazdasági termények forgalmának szabaddátételére irányuló törekvésről így nyilatkozik a földművelésügyi miniszter:

— Ebben a tekintetben a közlélemzési minisztériummal már tárgyalunk és valószínűleg május végén publikálni fogjuk az erre vonatkozó új rendelkezéseket. Az alap az, hogy bizonyos közlélemzésre feltétlenül szükséges mennyiségeket lekötünk a csérlés alkalmával, a többi gabona pedig szabad forgalom tárgya lesz.

A terméskilátásokról következőképpen nyilatkozott a miniszter:

— Kimutatás fekszik előttem, amely pontos számításokkal adja elénk az idei várható terméseredményt. Eszerint búzából be lesz vetve 1.250.000 kat. hold, rozsból 630.000, árpából 435.000, zabból 355.000 és tengeriből 770.000 kat. hold. Az átlagtermés holdanként búzából 5'30 q, rozsból 5, árpából 4'70, zabból 4'60 és tengeriből 6'70 q-ra becsültetett. Már most, ha tudjuk, hogy a Clemenceau-vonalon belül a lélekszám 7.414.767 és hogy a fogyasztási szükséglet búzából és rozsból 10.727.000 q, a vetőmagszükséglet pedig 3.357.300 q, míg az 1920. évi előrelátható termés búzából és rozsból

ből 9.775.000 q, akkor láthatjuk, hogy 4.309.300 métermázsza hiányunk van.

A fejkvóta fenti számításaink szerint a következő volna: a 15 éven aluli földművesek havonta 16 kg., a 15 éven felüliek 20, a nehéz testi munkát végzők 12, az éjjeli üzemből dolgozók 13'8, a bányatárnamunkások 16'5 és az ellátatlanok 7'2 kg. havi lisztmennyiséget kapnak. Számításaink szerint búzából biztosan megterem 6.625.000 q, rozsból 3.150.000, árpából 2.044.500, zabból 1.633.000 és tengeriből 5.159.000 q.

A mezőgazdasági érdekképviselet.

A földművelésügyi minisztériumban elkészült a mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslat tervezete, melyet hétfőn Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter elnöklete alatt tárgyalta le a gazdasági társadalmi testületek képviselőiből egybehívott szakértőtestület. Az előterjesztett javaslatot egyhangú helyeslés és a legmelegebb méltánylás fogadta, mert hiszen Rubinek Gyula e nagyszabású művével azt váltja valóra a mai idők követelményeinek megfelelő formában, amiért a gazdasági társadalmi szervezetek élén három évtizeden keresztül küzdött és dolgozott s amit a gazdasági szervezetek állandóan nyomatékosan követeltek, hogy t. i. a mezőgazdasági érdekek képviselete törvényes és állandó jellegű szabályozást s olyan szervezetet nyerjen, amely a gazdaérdekeket kellő súlylyal tudja illetékes helyen képviselni s amelynek révén a gazdaközönség önkormányzati tevékenysége mezőgazdasági igazgatásunkba bekapcsolódhatik.

Az érdekképviselet szervezésének első feladata az, hogy az ország gazdaközönségének, birtokosainak, haszonbérletének és gazdatisztekének, valamint a föld munkásainak beleszólást biztosítson minden fokozaton végig a gazdasági ügyek intézésébe s hogy a gazdasági társadalom szervezett önkormányzata a gazdasági fejlődésnek eleven hatóereje legyen. Noha már 1889. óta egyik legfontosabb feladatának tekintik állandóan a földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági érdekképviselet megszervezését s noha azt már 20 évvel ezelőtt királyi trónbeszéd a legsürgősebben megoldandó feladatok közé sorolta, a minisztériumban mindmostanáig nem jutott a kérdés túl az előmunkálatokon és tervezeteken. Még többet foglalkozott az érdekképviselet megszervezésének és a mezőgazdasági kamaráknak az ügyével gazdakongresszusaink egész sorozata, amelyekben éppen úgy, mint az OMGE különféle ülésein, ismételtan beható tanácskozások és viták folytak arról a nagyfontosságú kérdésről. Jól kiérdemelt nagy öröme és elégtétele lehet Rubinek Gyulának az, hogy ő, aki emberöltő lelkes és kitartó munkásságát áldozta a mezőgazdasági érdekképviseleti kérdés tanulmányozásának, megalapozásának és népszerűsítésének, most mint földművelésügyi vezetője maga vehette kezébe a megoldást is s így három évtizedes munkáját egy olyan nagyjelentőségű alkotással tetőzheti be, mely nevének örök emléket fog biztosítani.

Mezőgazdaságunk talpraállítása ma létérdeke az országnak s ebben a munkában a mezőgazdasági kamarákra súlyos és döntő feladat vár. A lét, vagy nem lét kérdése reánk nézve mezőgazdaságunk belterjesebb fejlesztése s minden erőnk összeszedésével erre a célra kell

MAYER, HENRIK és TÁRSA		VETŐMAGNAGYKERESKEDÉSE	
		Budapest, V., Akadémia-u. 8.	
Sürgőnycim: VETŐMAG BUDAPEST	AJÁNL	fajtiszta és legmagasabb csiraképességű gazdasági magvakat, államilag elomzárolt lóhere- és lucernamagot, elsőrendű cukorrépmagot, eredeti németországi takarmányrépmagot stb.	Telefon: 165-62 7801

törekedünk. Hazánk előrelátható megcsontosítása eddigi termelési rendszerünkön lényeges változtatásokat követel meg s mezőgazdaságunknak elsősorban saját társadalmunk sokoldalú életszükségleteinek, valamint saját iparunk nyersanyagszükségleteinek figyelembevételével kell, hogy termelési rendjét szabályozza.

Nem kisebb fontosságú természetesen a kivitelre való termelés érdeke sem, mert hiszen a viláfgazdaságba való bekapcsolódásunknak ez az egyetlen eszköze, viszont nagyarányú rendszeres kivitel csak a termelés céltudatos megszervezése mellett képzelhetünk el. Ehhez a kettős feladathoz kell mezőgazdasági termelésünknek alkalmazkodnia s a sikert az egységes irányítás, a szakszerű vezetés fogja legjobban biztosítani. Egyetlen megmaradó nemzeti kincsünk, ha az entente gyilkos békéje valóra válik, az a magyar termőföld, amelyet, mint megélhetésünk alapját, meghagynak nekünk. Ezt az egyetlen erőforrásunkat nem szabad könnyelműen elpazarolni, ezt az egyetlen kincsünket a lehető legjobban kell hasznosítani. Erre pedig a mezőgazdasági tudomány és technika fejlesztése és terjesztése adja meg a módot. Egész gazdasági törvényhozásunk és kormányzatunk, egész gazdasági szakoktatásunk s a gazdasági igazgatás minden ágazata össze kell hogy működjön a mezőgazdasági termelés érdekében. A jogos érdekek hangsúlyozása az intézkedésre hivatott tényezők irányítása, a helyes kezdeményezések végrehajtása, a gazdasági szaktudás fejlesztése és terjesztése mind olyan feladatok, melyeknek céltudatos megvalósításához helyesen felépített egészségesebb szervezet szükséges. A közvetlenül küszöbön álló birtokreform megvalósításánál is a mezőgazdasági érdekeltégek közreműködése szükséges, továbbá a mezőgazdasági munkaadók és munkások között felmerülő érdekelletétek és vitás kérdések kiegyenlítésére sem találhatunk alkalmasabb szervezetet a munkaadók és munkások egyaránt felöllel érdekképviseletnél. Ha a gazdasági üzem úgy alakul, hogy azt adhasa javadalmazásként, ami a munkásra, vagy cselédre legelőnyösebb s ami az üzem sérelme nélkül legkönnyebben adható s ha viszont a munkás úgy irányítja életkörülményeit, hogy így nyert javadalmazását legkiadósabban hasznosítja, a gazda és munkása között ily alapon felépülő viszony nemcsak a gazdálkodás nyugalmas fejlődésének, hanem a munkásság anyagi és művelődésbeli haladásának is legfőbb biztosítója.

Az érdekképviseleti szervezet választás alapján alulról felfelé fog felépülni. A tervezet szerint a községekben, illetve körjegyzőségekben, járásokban és vármegyékben mezőgazdasági bizottságokat választanak, kerületenként pedig több vármegyére kiterjedő hatáskörrel mezőgazdasági kamarákat szerveznek. Az egész mezőgazdasági érdekképviselet központi szerve az Országos Mezőgazdasági Kamara lesz. A mezőgazdasági érdekképviselet egyfelől a mezőgazdasági érdekeknek a törvényhozás, kormányzat és közigazgatás előtt kellő erővel és hivatalos súlylyal való érvényesítését van hivatva munkálni, másrészt pedig a részére biztosított törvényes jogkörben maga is részt vesz a mezőgazdasági igazgatásban s a maga anyagi erejével közérdekű intézményeket létesít és irányít. Míg eddig a szabad társuláson alapuló egyesületi szervezkedés csak a gazdatársadalom egyes rétegeit ölelte fel és megfelelő anyagi erő hiányában, törvényesen biztosított jogkör nélkül nagyobb eredményeket el nem érhetett, addig

az új érdekképviseleti szervezet azon az erkölcsi erőn kívül, mely a gazdasági egyesületekben rejlett, még azt az erőt is képviseli, melyet neki a gazdákat és munkásokat egyaránt felöllel szervezete biztosít. Nekünk felesleges a gazdasági egyesületek nagy és elvülhetetlen érdekeit a gazdatársadalom szervezése, a mezőgazdasági érdekek öntudatos ápolása s a gazdasági szakismeretek terjesztése körül hangsúlyozni. A történelem fogja ezeket az érdekeket megállapítani épp úgy, mint az OMGE és a GEOSz működésének közérdekű jelentőségét. Az egyesületek azonban a jövőben is nagy feladatok előtt állanak s a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes szervezése felmentvén őket a szoroson vett érdekképviseleti működéstől, lehetővé teszi, hogy feladatukat más terepen még fokozottabb erővel és sikerrel oldhassák meg. Jövőre is gazdasági egyesületeinknek lesz feladata, hogy mezőgazdaságunk fejlesztésén egy-egy termelési ág fokozott felkarolásával dolgozzanak s a kamarákat kulturális céljaikban támogassák.

A gazdák és mezőgazdasági munkások a tervezett érdekképviselet különböző szerveit együttesen alkotják s *Rubinek* Gyula törvényjavaslata szerint a teljesen birtoktalan mezőgazdasági munkásoknak, az ezekkel azonos életviszonyok között élő törpebirtokosoknak, továbbá a közép- és nagybirtokosoknak, vagyis összesen négy érdekeltégek osztálynak minden fokozaton arányos képviselete lesz. A törvényjavaslat részleteivel legközelebb behatóan fog az OMGE és lapunk is foglalkozni, mivel *Rubinek* földművelésügyi miniszter az immár végleges alakjában megfogalmazott javaslatot leg sürögősebben óhajtja a nemzetgyűlés elé terjeszteni. Ugy hisszük, hogy velünk együtt az egész mezőgazdasági érdekeltégek örömmel látja és szívesen támogatja *Rubinek* Gyulának ezt a szándékát s a legnagyobb megnyugvással veszi, ha régi kívánságát, a törvényes érdekképviseleti szervezetet ugyanaz a *Rubinek* Gyula juttatja most tető alá, aki ennek nemcsak leg buzgóbb apostola volt, de aki bizonyára a legjobban is fogja szép tervét megvalósítani s mezőgazdaságunk javára a gyakorlati életbe átvinni. *M. E. ár.*

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MÜTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezetők: Kerpely Kálmán és Gyárfás József.

Burgonyaterméseink fokozása.

Az az idő a régmúlté, amikor a burgonyát úgy hívtuk, hogy: „szegény ember kenyere”, amikor nem igen méltattuk figyelemre, mert természetesen találtuk, hogy minden háztartásban meg van. Bizony voltak idők, amikor alig lehetett tudni rajta, vagy csak igen alacsony áron. Ma pedig úgy állunk vele, hogy mindenki egyaránt tőri magát utána, vásárolja uzsoraáron s a városokban órákon, sőt egész napon át várnak libasorban, hogy egynéhány kilogrammra szert tehessenek. Az tehát kétségtelen, hogy a buza után a burgonya következik, mint legfontosabb népfenntartó növény.

A régi Magyarország évi burgonyatermése körülbelül 60 millió métermázsa volt. A statisztika adatai szerint ebből a termésből az új,

megcsontosított Magyarországra csak $\frac{1}{3}$ jutna, vagyis körülbelül 20 millió métermázsa, de tán még ennyi sem, tekintettel arra, hogy megmaradt országunk területén az átlagtermések jóval alacsonyabbak voltak és bizonytalanabbak, mint az elszakított részekben. Noha erős a hitünk, hogy a tőlünk erőszakkal elrabolt részekből csak rövid időre szakadunk el, mégis gondoskodnunk kell arról, hogy a burgonyának termelésével behatóbban foglalkozzunk, hogy az a jövőben mindenkinek elegendő mennyiségben álljon rendelkezésére.

Ezt elérjük nemcsak azáltal, hogy a tőlünk elszakított burgonyatermő vidékek helyébe új területeket vonunk be a burgonya termelésének körébe, hanem főleg azáltal, hogy minden eszközt és módot igénybe veszünk annak érdekében, hogy az eddig is a burgonyatermesnek szolgálatában állott területek ezután jóval többet teremjenek. Ez pedig könnyen elérhető, csak akarnunk kell. Nem hivatkozom Németországra, ahol a burgonya átlagtermése háromszorosa a miénknek és ahol a burgonyatermes a háború előtti 17 évben 60%-al emelkedett, meri bár rosszabb ott a talaj, de jobb az éghajlati viszonyok. Ellenben igen hivatkozom azokra a belterjesebben kezelt hazai uradalmakra, ahol a burgonyatermesek javulása szembevetendő, ahol a 100 métermázsa holdankénti termések nem tartoznak a ritkaságok közé.

Régi édes hazánk burgonyatermesének átlaga a háború előtti évtizedben kat. holdanként 48,5 métermázsa volt. Hát ez bizony édeskevés! És ha tekintetbe vesszük azt, hogy ennek a semmiesetre sem kielégítő átlagtermésnek eléréséhez és fenntartásához nagyban hozzájárultak megszállott területeink egyes részei kétszeres, sőt háromszoros terméseikkel (Pozsony, Nyitra m.), tartanunk kell attól, hogy a jövőben átlagterméseink még alacsonyabbak lesznek!

A burgonyát termelő gazdák tehát ma már nem elégedhetnek meg a régi termésekkel. Ezt a saját érdekük és a köz érdeke is követeli. Minden növénynél, de különösen a burgonyánál emelni a holdankénti termést: legyen fölörékvésünk. Főleg azon vidékek feladata legyen ez, ahol a természetadta viszonyok amúgy is kedveznek a burgonya termelésének és ahol a gazdák közönség amúgy is nagy szeretettel viseltetik a burgonyával szemben. Elsősorban gondolok tehát Szabocsa és a Dunántulnak főleg somogyi részére, ahol minden lehető el kell követni a burgonyatermesek fokozására, aminek módját a mai viszonyokra való tekintettel, rövid vonásokban a következőkben ismertetem.

A burgonya viztartalma 64—90% között váltakozik. Eszerint a burgonyának nagy termések nyújtásához tekintélyes mennyiségű talajnedvességre van szüksége, amit szélsőséges éghajlatunk alatt és szélsőséges időjárásunk mellett csak úgy tudunk számára biztosítani, ha a téli nedvességet elraktározzuk és pedig a talajnak őszi szántásával. De nem csak ezért szükséges feltétlenül az őszi szántás, hanem az okból is, mert ezzel egyszersmind mélyen porhanyított talajt juttatunk a burgonyának, amelyben a legjobban érzi magát és azért is, mert csak az őszi szántás megadásával tud a trágya érvényesülni és a jó burgonyafajta termőképessége teljes mértékben érvényre jutni. Burgonyaterméseinknek fokozása érdekében tehát minden burgonyatermő gazdának fel kell hagyni azzal a rossz szokással, hogy a burgonya talaját csak tavasszal szántja fel, sőt az őszzel már fölészántott földnek tavasz-

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

GÉPOSTÁLY: Nyersolajmotorok • Vetőgépek • Boronák • Konkolyozók
Szecskavágók • Kukoricamorzsolók • Gazdasági malmok

Teljes malomberendezések és egyes malomgépek azonnal raktárról szállíthatók. 3221

szal újból való szántását is lehetőleg kerüljük; szóval a trágyát ne télen hordjuk ki, hanem már nyáron vagy ősszel hozzuk alá és ne eke után girbén-görbén, hanem megvonalozott táblára kapával egyforma távolságra és mélységre fészkeljük a vetőgumót. Csak akkor szántunk tavasszal, ha az el nem kerülhető, nagyon összemossott vagy kigazlott földön; különben az őszi szántást kitavaszkodáskor rögtön el kell fogasolni és a táblát a vetésig fogással, tárcsással stb. tartjuk porhanyóan és tisztán, ha pedig a talaj nagyon összeülepedett volna, az eke helyett inkább gruberrel vagy extirpátorral lazítsuk azt fel.

Miként az őszi szántást, hasonlóképpen a bőséges trágyázást sem mellőzhetjük akkor, amikor a burgonyatermések fokozására törekszünk. Ezt is a burgonya annyira meghálálja, hogy vele e tekintetben egy növény sem veheti fel a versenyt. A bőséges istállótrágyázással ugyanis nemcsak a burgonya egyenletes táplálását biztosítjuk, hanem ezenkívül a talaj fizikai tulajdonságait is javítjuk; így a kötött talajt melegebbé és lazábbá tesszük, amiért a burgonya különösen hálás. Homoktalajon a zöldtrágyázást kell fokozottabban mértékben felkarolni. Noha a kalászosok után a burgonya az, amelyiknél műtrágyázással a legnagyobb eredményt várhatjuk, ma erre — a műtrágya hiánya miatt — nem gondolhatunk, de a jövőben, amikor műtrágya ismét rendelkezésünkre fog állni, azt fokozottabban mértékben kell a burgonyánál alkalmaznunk, még akkor is, ha közvetlenül istállótrágyázásban részesül a burgonya.

Ha a burgonyából nagy terméseket akarunk, akkor azt a tenyészet alatt *gondosan kell művelnünk*, gondosabban, mint ahogyan azt eddig általánosan tették. Gyommentesen és porhanyóan tartani a burgonya talaját, megakadályozni a talaj kiszáradását, levegőt és meleget juttatni a talajba, csak gondos ápolási munkákkal lehetséges. Ha mindezt biztosítjuk, akkor a burgonya a kamatok kamatjával hálálja meg fáradságunkat. Semmiesetre se kövessük ezután azt az általános hibát, hogy a burgonya csak egy felületesen adott kapálásban részesül, vagy ehelyett egy későn végrehajtott töltögetésben. *Fektessünk nagyobb súlyt a burgonyatáblának az ültetés után való megfogasolására*, noha az nálunk csak igen kevés helyen divik. Pedig ezzel a munkálattal nemcsak a kapálási és töltögetési munkának könnyebb keresztvitelét és jóságát biztosítjuk, hanem esetlegesen egy kapálást meg is takaríthatunk, azonkívül a fogasolással a talaj elgyomosodását és kiszáradását fogjuk megakadályozni. Gyomosodásra hajló talajon a fogasolást még a burgonya kikelése előtt kell végeztetnünk és pedig rögtön, amint a gyomok mutatkoznak. Ehhez a vakboronáláshoz nem szabad nehez, hanem csak igen könnyű, többtagu fogásokat használnunk, nehogy a fogas foga sok vetőgumót tépjen ki a fészkekből. Amint a burgonyasorok látszanak, ismét megfogasoltatjuk a burgonyatáblát, mely munkálathoz már valamivel nehezebb és hathatósabban működő fogast használhatunk.

A burgonya fogasolásán kívül a *töltögetésre is nagyobb súlyt kell helyezni*, mert ezzel a termések fokozását nagyban elősegítjük és pedig annál nagyobb mértékben, minél sekélyebbre ültettük a vetőgumót. A sima kapálásokat, amennyire lehet, pótoljuk fokozatos nagyobbodó töltögetésekkel. A töltögetést sem idő előtt, tülkorán, sem pedig túlkésőn végeznünk nem

szabad. Amíg a burgonyának fejlődése annyira kezdetleges, hogy a töltögetéssel a teljes befűdés veszélye fennáll, a töltögetéshez hozzáfognunk nem szabad és addig a burgonya talaját kapálással igyekszünk porhanyó állapotban és gyommentesen tartani. Hasonló okból nem szabad a töltögetést addig megismételni, amíg a burgonya szára a növekedésnek bizonyos mértékét el nem érte. De túl későre sem szabad halasztanunk a töltögetést, mert ha a szár hosszabb ideig a levegővel érintkezett, csakhamar megfásodik és ilyenkor a töltögetés már mit sem használ, mivel a megfásodott szár tarackot (stolot) növelni nem képes. Ezért hangoztatják a szakkönyvek is, hogy a burgonyát virágzásig fel kell töltögetnünk. A túlkésői feltöltögetésnek még az a veszélye is fennáll — különösen a sekélyen ültetett burgonyánál —, hogy az először fejlődött tarackok (stolok) erre az időre közel a felszínhez kerülnek és ennek következtében az elkésőt töltögetés azokat szétszakgatja. Az bizonyos, hogy a többszöri töltögetéssel a termést nagyban fokozhatjuk, csak hogy a töltögetést az előbb mondottak miatt bizonyos rövid időközökben kell ismételnünk.

A burgonya alacsony termésének gyakori oka az is, hogy semmi gondot sem fordítanak a *vetőgumó jószágára*. Legtöbbször találkozunk azzal az esettel, hogy a pincében vagy a veremben eltartott vetőgumó kicsirázik. Persze ezzel nem sokat törődnek a gazdák, hiszen már annyira megszokták, hogy természetesnek találják, hogy a pincéből vagy a veremből kikerült gumót ültetés előtt csirátlanítani kell. Pedig ha tudnák, hogy ezzel mennyire csökkentik burgonyatermésüket, akkor igyekeznének a kicsirázásnak gátat vetni. Ehelyett ők a gondos gazda bizonyítványát vélik kiállítani magukról akkor, amikor az elraktározott burgonyának télen át többször utána néznek és ha az már kicsirázott, rögtön elrendelik annak csirátlanítását, ahelyett, hogy megszüntetnék a kicsirázásnak okát. Sőt odáig mennek gondosságukban, hogy ha az ugyanolyan viszonyok között tovább tartott burgonya ismételen kicsirázik, másodszor és ha kell ültetés előtt még harmadszor is lecsirátatják. Nem kell ez a hiábavaló sok és káros munka, ha *gondoskodunk a burgonyavetőgumó megfelelő téli eltartásáról*, ha ellenőrizzük télen át a pince vagy verem hőmérsékletét, amelynek nem szabad 8 C foknál magasabbra emelkedni. Ha tudnák a gazdák, hogy minden csirátlanítással a termést 10%-kal csökkentik, de hogy mennének neki oly kedvvel a csirátlanításnak, hanem gondoskodnának arról, hogy többé a burgonya ki ne csirázzék, vagyis nagyobb súlyt helyeznénk a burgonya téli eltartására. És ha végül tudnák még azt is, hogy a csirátlanított burgonya jóval több apró gumót terem, bizonyára elejét vennék a burgonya kicsirázásának.

Az elmondottakon kívül a *vetőgumó egészséges voltára és nagyságára kell nagyobb súlyt helyezni*. A megromlott vagy megsérült, ugyyszintén az apró gumót ültetésre felhasználni olyan hiba, ami a termésnél megboszulja magát. Csak az ép és legalább tyuktojásnagyságú gumók alkalmasak vetőgumónak. Miként a buzánál a vetőmag tisztítását és osztályozását, vagyis különleges kezelését elmaradhatatlan munkának ismerjük, hasonlóképpen a *vetőgumónak már az aratás alkalmával történő kiválogatása és gondos kezelése a termés fokozása érdekében ki nem kerülhető*.

A háboru kitörése óta nagy hiányát érezzük a jó vetőgumónak, s ezért szükséges, hogy

egyed uradalmak a vetőgumó termelésével és forgalomba hozásával foglalkozzanak. Erre a célra a homoki gazdaságok alkalmasabbak, mivel itt jobb és egészségesebb vetőgumót nyerünk.

Ma a burgonyafajtákban nem igen válogathatunk. Kénytelenek vagyunk olyan fajtát termelni, amilyen van. Mégis ott, ahol több fajta áll rendelkezésre, főleg a *bevált és bőtermő fajták termelésére és szaporítására kell nagy súlyt helyezni*. A közel jövőben pedig, amikor burgonyanemesítőink új fajtákkal a piacra jönnek, minél több gazdaságnak kell ezeket kipróbálni, s a beváltakat elszaporítani, mert igen sok gazdaság nemcsak fajta, hanem vetőgumó változtatásra is rászorul. Szükség lesz ezekre a fajtakipróbálásokra nemcsak azért, hogy minden gazdaság kikereshesse a viszonyainak legjobban megfelelő fajtát, de azért is, hogy burgonyanemesítőink minél több megbízható támpontot nyerjenek arra nézve, hogy mely fajták továbbnemesítését karolják fel. Mert az kétségtelen, hogy csak a legjobb fajták *gondos termelésével* leszünk képesek termésünket fokozni, s ezzel hazánk burgonyatermesátlagait emelni.

(Nagytelek.)

Legány Odön.

Kendervetőmag termelése.

A kendertermelés nagyobb arányú felkarolásának kívánatos és szükséges voltáról ismételt volt szó lapunk hasábjain. Ennek azonban előfeltétele a megbízható kendervetőmag termelése, amire nézve az állami kender- és len-termelési szakintézet a következő utbaigazítást adja:

Megbízható jó és elegendő kendervetőmagot csakis magasnövésű, nemes kenderfajta után nyerhetünk, ez után is azonban csak akkor, ha a kender magnyerés céljából ritka vetésben termesztjük, úgy, hogy minden egyes kender-növény egymástól legalább fél méter távolságban fejlődjen. A kellő távolságban szabadon, erőteljesen növekedő erős törzsek sok oldalágat hajtanak, melyeken nagy tömegben fejlődnek a virágok és a magvas kenderen bõven terem a jól kifejlődött kendermag.

A kendermagtermelés történhetik: 1. Tisztán vetve széles sorokban. 2. Köztes vetéssel kapás növények között. 3. Táblák széleinek hosszában vetve.

1. A tiszta vetésnél a kender magnak legalább fél méter távolságban, bujább talajokon 70—80 cm. távolságban levő sorokban vetjük. Előbbit 3—4 kg., utóbbit 2—3 kg. vetőmagot lehet számításba venni kat. holdenként.

A vetést április első felében sorvetőgéppel, megterhelt csoroszlyákkal végezzük. A kikelt növényzetet, ha a harmadik-negyedik lomblevél már megjelent, úgy egyeljük ki, hogy a sorkávolság felének megfelelő távolban álljanak az egyes növények a sorokban. Az egyeléssel egyidejűleg a sorközöket kézi kapával sekélyen megkapáljuk. A fejlődés későbbi időszakában a vetést szükség szerint még egyszer-kétszer kézi kapával vagy lokapával megkapáljuk.

Augusztus első felében a már elszáradó, elvirágzó porzós töveket ajánlatos kivágnati, kővekbe kötve összegyűjteni, melyeknek rostja kötélnyerésre alkalmas. A több napfényhez,

Mezőgazdasági gépek,

mezőgazdasági eszközök

csak nagyban uradalmaknak, szövetkezeteknek vagy alkalmi bevásárló csoportoknak azonnali szállításra kaphatók

FARAGO ANDOR, BUDAPEST, V., Vécsey-utca 2.

8287

levegőhöz jutó magvas töveken a termés a porzós tövek eltávolítása után teljesen kifejlődik és tökéletesen beérik.

A magvas tövek aratása szeptember végére, október elejére, a tengeritörés idejére esik. A kivágott vagy kézzel kihuzott magvas kórot kévékbe kötve, kupokba kell állítani és megázás elkerülése végett lehetőleg mielőbb ereszt alá,

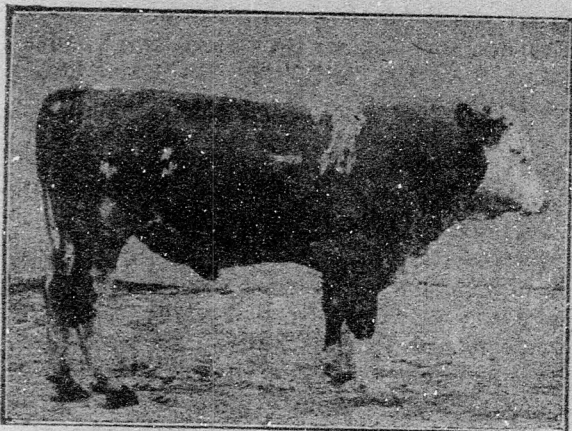
12. ábra. Laci fehér-pirostarka, 19 hónapos, 141 cm. magas, 610 kg.-os szimmentáli félvér bika. Apai anyai ágon 6000 l-es családból. Tenyésztője: Éder Mátyas szellérgazda Levélen. Megvette az 1920. III. 4-iki árverésen Farkas Bertalan örökösei (Szalkszentnárton) 64,000 K-ért.

(Ujhelyi László felvétele)

fedett pajtába kell behordani, ott szárítás céljából felallogatni. A szárítás után a magot kiverni és kiostálni kell. A kész magot sekélyen elterelve gyakori forgatás mellett tartjuk el szellős, hűvös magtárban.

A kendermagtermelés széles sorközök mellett különben teljesen megegyezik a tengerinél követett művelési eljárásokkal. Ennél az eljárásnál megfelelő talajon és időjárás mellett kataszteri holdanként 200—600, átlag 400 kg. magtermésre lehet számítani.

2. Köztes termelésnél a kendermagot kapásnövények közé, rendszeren tengeri vagy répa közé oly módon vetik, hogy a sorvetőgéppel magsekényének egyik végén, a szélső, használatban levő csoroszlának megfelelő részt odaszegezett deszkalappal elkülönítik, ahova a kendermag takarékos felhasználás céljából fűrészporral, laza, könnyű földdel vagy árpával keverve jön kat. holdanként egy kilogramm kendervetőmagot számítva, míg a szekrény másik részébe a vetendő kapásnövény magját tisztán öntik. A vetésnél minden két gépnymtárolóban egy páros

13. ábra. Salczer-Gangi pirostarka, 21 hónapos, 132 cm. magas, 600 kg.-os szimmentáli félvér bika. Apai ágon 6000 l-es, anyai ágon 5000 l-es családból. Tenyésztője: Zechmeister János mosonszolnoki gazda. Megvette az 1920. III. 4-iki árverésen Auspitz Pál jegesi (Komárom megye) gazdasága 56,000 K-ért.

(Vladár Endre felvétele)

kendersort kapunk, amelyekben a tengeri vagy répa egyelésének idejében úgy hagyjuk meg az erősebb kendernövényeket, hogy azok egymástól legalább félméter távolságban álljanak. Az így kiritkított kender a többi növény rendes fejlődését, művelési és aratási munkálatait nem akadályozza.

A köztes vetőmagtermelést egyszerűbben úgy is végezhetjük, hogy a tengeri vagy répamag

közé a sorvetőgéppel kevés kendervetőmagot egyenletesen belekeverünk, vagy pedig a kapásnövényekkel már bevetett táblára kevés kendermagot széjjel szórunk és a kapálásnál csak a sorokban kikelt kendernövényeket hagyjuk meg. Utóbbi módon burgonya között is lehet termelni kendervetőmagot.

Az ápolási munkálatoknál a kender épp oly elbánásban részesül, mint a répa vagy tengeri.

A magkender első különleges munkája augusztus vége felé a porzós kender elvirágzásakor azok kivágásából és kihordásából áll. Második munkája a szeptember végére, a tengeritörés idejére, eső magvas kórot aratása, kévékbe kötése, szárítás végett kupokba állítása és mielőbb fedett helyre való behordása, végül a mag kiverése és rostálása.

Ennél az eljárásnál megfelelő jó erőben levő, kész tápanyagokkal rendelkező talajon, mint mellékterményre 60—100 kg. jöminőségű kendervetőmagra lehet számítani kat. holdanként.

3. Tábla szélén való kendermagtermelés répa, tengeri vagy más kapásnövényekkel bevetett táblánál oly módon történik, hogy az illető tábla vagy parcella szélére kevés kendermagot egy sorba ritkán bepergetünk. A kikelt kender, ha mintegy három hetes, a szükséghez képest 30—40 cm. távolságra kiegészítik. Ápolása a táblán termelt növényhez hasonlóan történik, figyelemmel arra, hogy a kender sorát a gyom fel ne verje. A porzós kender kiszedése, a magvas kender aratása és kezelése a már ismert módon történik.

Ennél az eljárásnál a táblák, illetőleg parcellák nagysága szerint 15—30 kg. kendermagtermés várható kat. holdanként, aszerint, hogy a táblaszékek hossza kisebb vagy nagyobb.

Bővebb felvilágosítást készsággal nyújt az Állami Kender- és Lentermelési Szakintézet, (Budapest, I., Fehérvári-ut 30.), amely a lapunk március 20-iki számában közölt hír szerint kendervetőmagot is bocsát a jelentkezők rendelkezésére.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS

TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Ujhelyi Lure.

Az idei második tenyészbika-árverés Magyaróváron.

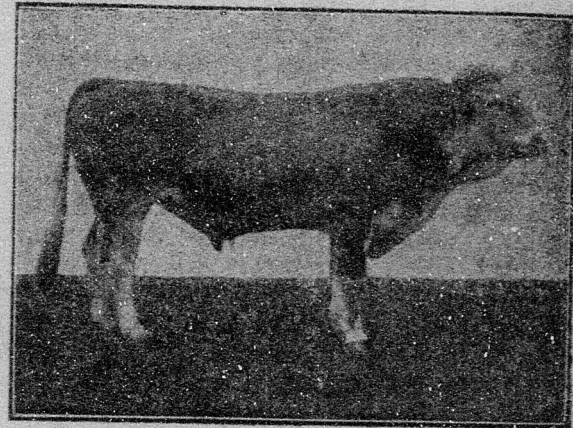
— Két község nemes versegése. —

Március 18-án tartotta a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület második tenyészbika-árverését, derült tavaszi időben, amely a napok óta tartó orkánserű szelek után valósággal jó-

tetemenyszámba ment. 45 drb tenyészbikát hajtottak fel tenyésztőink nyolc községből, melyek közül 17 drb nem törzskönyvezett, 28 drb pedig törzskönyvezett volt. Sajnos, ugyanezen napra esett a pénzfelülbélyegzés, minek következtében vevőink, akik máskor rendszeren nagyszámmal szoktak jelen lenni, most alig jöttek meg, ezeknek is jó része előzetesen bejelentette, hogy csupán hitelbe tud vásárolni, minthogy a bankok nem folyósították pénzüket.

Ilyen körülmények között nem érhetett benünket meglepetésszerűleg az árverésnek ugyancsak teljes eredménytelensége. Már előző napokon iparkodott az egyesület felügyelője tenyésztőit visszatartani, hogy állataikat részét ne hajtsák fel az árverésre, miután a pénzfelülbélyegzésről kiszivárgott hírek alapján előrelátható volt, hogy zavarok fognak az értékesítés körül előállni. Így magyarázható azután, hogy a felhajtott 45 drb bika közül 1 drb nem törzskönyvezett és 12 drb törzskönyvezett cserélt csak gazdát.

Ezt a sikertelenséget leginkább annyiból sajnáljuk, hogy távolabb fekvő községeknek, mint Lajtafalu, Pomogy, Valla szintén iparkodtak szerencsét próbálni s elhozták állataikat s eladatlanul voltak kénytelenek őket vissza vinni, pedig kocsiakra rakva hozták őket az árverés színhelyére. Szerencsét próbáltak mosonszentpéteri, máriakálnoki, vezenyei, kimlei és rajkai

14. ábra. 582. Rosenberger-Gangl pirostarka, 3 1/2 éves szimmentáli félvér törzsbika Levélen. Apai ágon 6000 literes, anyai ágon 5000 l-es családból. Tenyésztője: Rosenberger András levéli gazda. Megvette mint egyik legsikerültebb Gangl ivadékot az öreg Gangl pótlására Levél község 1916. XII. 15-én 5000 K-ért. Ivadékaik jövő évben kerülnek eladásra.

(Vladár Endre felvétele)

gazdáink is 15 drb-bal, sőt Dunakiliti község is próbálkozott, még pedig 2 drb törzskönyvezett bikával, melyek közül egy tényleg gazdát is cserélt.

Tenyésztőinknek nem kell aggodniuk, hogy bikáik vevőre nem találjanak, miután, mint közismert,

Kimutatás

a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület 1920. március 4-iki I. és 18-iki II. tenyészbika-árverésének adatairól.

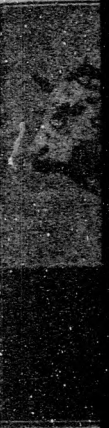
I. Árverés.

Átlagok	27 drb összesen	17 drb levéli	9 drb szolnoki	Nem törzskönyvezett 1 drb védenyi
Eladási ár.....	37,537 (25,000—64,000)	36,241 (25,000—64,000)	40,266 (27,700—56,000)	35,000
Kilogramm-kénti ár.....	72'4	73'—	73'2 korona	66
Súly.....	518 (380—610)	496 (380—610)	514'8 (497—600)	530
Magasság.....	132 (120—141)	132 (126—141)	131 (120—137)	130
Kor (hó).....	19'1 (16—25)	18'8 (16—25)	19'2 (16—25)	22

II. Árverés.

Átlagok	45 drb összesen	11 drb levéli	15 drb szolnoki	Különböző községekben 19.
Eladási ár.....	27,917 (22,300—33,500)	6 drb eladatott	5 drb eladatott	2 drb eladatott
Kilogramm-kénti ár.....	63'3 korona	27,917 (22,300—33,500)	31,520 (28,300—36,000)	(24,100—28,300)
Súly.....	469'1 (370—595)	63'3 korona	62'6 korona	60'2 korona
Magasság.....	129'3 (122—140)	437'2 (370—545)	491'7 (420—595)	
Kor (hó).....	19'8 (15—24)	128'4 (126—133)	129'8 (122—136)	
		18'7 (15—24)	20'7 (17—24)	

az országban me a rendező eladó tenyészanyag. A K. árverésünk ut retünkn verések részt a kívánom mutatj Az a az állat elért ar smind a Mosons ben van tek el t Kitiin első ár melyek árak 36 nok köz darabot séggel, sulyk 514'6 k kg.-ként

15. ábra. mentáli törzsbika Levélen. Apai ágon 6000 literes, anyai ágon 5000 l-es családból. Tenyésztője: Rosenberger András levéli gazda. Megvette mint egyik legsikerültebb Gangl ivadékot az öreg Gangl pótlására Levél község 1916. XII. 15-én 5000 K-ért. Ivadékaik jövő évben kerülnek eladásra.

(Vladár Endre felvétele)

szám n gazdáink pillanatr mégis a nem sok verés ad szerint, Nem állatnak mig Szon Azonb jához a kg.-kénti rint, 69 kitétt 32 vérbikák bikáink götte ma Tanul ádvös d zetesen, tulságoss árverésü elősny 60 K-t K.-kint Midőn látjuk, 518 kg., a másod 400 kg., mával tö

drb tenyészikát nyolc községből, rzkönyvezett, 28 Sajnos, ugyan helyegzés, minek máskor rendesen lenni, most alig előzetesen be tud vásárolni, sították pénzüket. em érhetett ben árverésnek ugye. Már előző et felügyelősége állataik egy résre, miután a t hírek alapján fognak az érté- arázható azután, közül 1 drb nem önyvezett cserélt

kább annyiból községeink, mint tén iparkodtak állataikat s el- et vissza vinni, tet az árverés k mosonszont- kímleli és rajkai

tarka, 3 1/2 éves Apai ágon 6000 l. Tenyésztője: vette mint egyik rangi pótlására K-ért. Ivadéka: ra. Endre felvétele.)

iliti község is rzkönyvezett g gazdát is

dniok, hogy antkőzismert,

nyészbika-

Nem törzskönyvezett drb védényi	35,000
	66
	530
	139
	22

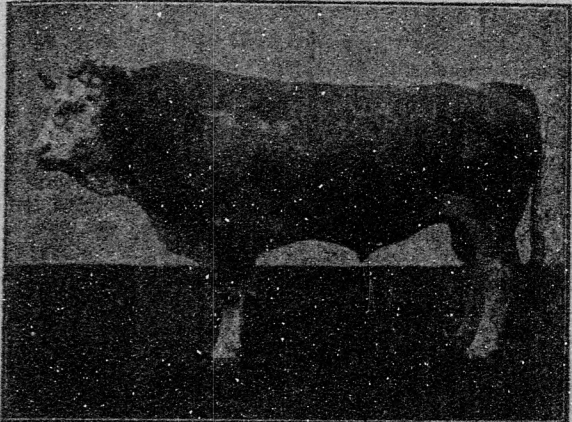
Különböző zségekben 19. drb eladatott (100—28,300) 0.2 korona

az országban óriási az apaállatiány s időközben meg is jelent a földművelésügyi miniszternek a rendelete, amely a tenyésztőket felhívja, hogy eladó apaállataikat bejelentsek. Ilyenformán tenyésztőink inkább erkölcsiekben károsodtak, anyagiakban kár nem fogja őket érni.

A Köztelek 11. számában ígértük, hogy az árverésről közelebbi beszámolót második árverésünk után fogunk adni. Egyrészt ennek az ígértünknek kívánunk eleget tenni, midőn az árverések adatait behatóbban is ismertetjük, másrészt a Köztelek szerkesztősége felhívásának kívánunk eleget tenni, amidőn képeken is bemutatjuk egyes állatainkat.

Az alábbi kis kimutatás tájékoztat bennünket az állatok méreteiről, ugyiszintén az árveréseken elért árakról. De tájékoztat bennünket egyszerűs mind arról is, hogy két községünk, Level és Mosonszolnok, amelyek igazán nemes versenyben vannak egymással, minő eredményeket értek el tenyésztésükben.

Kitűnik ez adatokból, hogy Level község az első árverés alkalmával 17 drb bikát értékesített, melyek átlagosan 18.8 hónaposak voltak s átlagáruk 36.241 K. volt, kg.-ként 73 K. Mosonszolnok községünk az első árverés alkalmával 9 darabot értékesített csak, melyek valami csekélységgel, 0.4 hónappal, idősebbek voltak ugyan, súlyuk azonban a levéli 498 kg.-mal szemben 514.6 kg. s átlagáruk 40.266 K.-t tett ki, vagyis kg.-kénti ár 78.2 K. volt. Különösen ez utóbbi

15. ábra. 548. Dobos pirostarka, 6 éves telivér, szimmentáli törzsbika Levelen. Apai ágon 3090 l-es, anyai ágon 6000 l-es családból. Tenyésztője az akadémiai gazdaság Magyaróváron. Müködésben 1914. év május 15. óta, amikor a község 3000 K-ért vásárolta. (Vladár Endre felvétele.)

szám nagyon megnyugtatható lehet szolnoki gazdáinkra, akik felvértenyésztők s bizony egy pillanatra sem gondolhattak a telivértenyésztésre, mégis a bábólnai árverés kg.-kénti ára mögött nem sokkal maradnak el, lévén a bábólnai árverés adatai, a Köztelek 12. számának közlése szerint, élősúlykg.-ként 82 K.

Nem szabad felednünk, hogy Bábólnán 42 drb állatnak az átlageredményéből kaptuk a 82 K.-t, míg Szolnokon csak 9 drb-nak az átlaga ez.

Azonban igen közel áll a szolnokiak 9 drb-jához a kisbériek 10 drb-ja, melyeknek átlag kg.-kénti ára, ugyancsak a Köztelek közlése szerint, 69 K. volt a 10 drb-nál s a drb-kénti átlagár kitétt 32,400 K.-t. Tulajdonképpen ezekkel a félvérbikákkal lennének a mi félvér mosonmegyei bikáink összehasonlíthatók, amelyek pedig mögötte maradnak a mi eredményeinknek.

Tanultunkazonban második árverésünkre levont üdvös dolgot első árverésünk alkalmával. Nevezetesen, hogy a kiküldési árat nem volt szabad túlságosan alacsonyan megszabni, mivel első árverésünknel a kiküldési ár csak 50 K. volt élősúly kg.-ként, míg a második árverésünknel 60 K.-t tett ki és nem 50 K.-ként, hanem 100 K.-ként lehetett ígérgetni tenni.

Midőn árveréseink eredményeit összevetjük, látjuk, hogy az első árverésnél az élősúly 518 kg., a magasság 132 cm., kor 19.1 hónap, a második árverésnél pedig az élősúly csak 468 kg., magasság 129 cm., jöllehet a kor valamivel több, vagyis 19.8 hónap. A második ár-

verésünkön még mindig volt 28 drb törzskönyvezett állat, ami örvendetes haladás, jelöl annak, hogy gazdáink a törzskönyvezést mindinkább igénybe kezdik venni. Első és második árverésünk anyaga között a különbség főleg az, hogy az első árverésre inkább a jól fejlett állatok kerültek, míg második árverésünkön a kevésbé fejlettek is értékesülhetnek. Főleg igazolást talál ez abban, ha összehasonlítjuk a levéli és mosonszolnoki tenyésztőink adatait. Az árverés adatai voltak:

	Levelen		Mosonszolnokon	
	I. árverés	II. árverés	I. árverés	II. árverés
súly...	498 kg.	437 kg.	514.6 kg.	491.7 kg.
magasság	132 cm.	128.4 cm.	131 cm.	129.6 cm.
kor	18 hó	18.7 hó	19.2 hó	20.7 hó

Level község a vörös uralom alatt kissé elkényelmesedett és ambíciójuk többé-kevésbé megfogyott, páholyban érzik magukat, gondolván, hogy az ő törekvéseiket nem mulják felül. Pedig és talán szerencsére a szomszéd Mosonszolnok község igen eredményesen nemes versenyre kelt Levellel. Megnyilvánult már ez akkor, midőn legutóbbi tejlőversenyünk voltak. Ekkor Levelen volt 16 tehén versenyben, Szolnokon 18. A levéliek átlaga 3062 liter, a szolnokiaké 3345 liter. A két község nemes versengése azóta is fennáll, sőt fokozódott. A háboru okozta zavarok ugyan többé-kevésbé meggátolják őket, mégis igyekeznünk ezt a nemes versenyt a két község között élesíteni. Megnyilvánult ez a versengés apaállataik beszerzésében, amidőn egy Level, mint Szolnok ezidén 2 drb tenyészikát volt beszerzendő. Amíg Level az általunk ajánlott bikákat immel-ámmal és csak nagy nehezen fogadta el, jöllehet 5000—6000 literes telivérek voltak, az ugyanolyan minőségű tenyészikákat, melyek megint csak 5000—6000 literes családokból való telivérek voltak, Mosonszolnok község minden gondolkodás nélkül váltotta magához. Level községnek van 5 drb olyan telivér és telitej és 1 drb félvér Ganj bikája, aminő kevés uradalmi gazdaságban található Magyarországon, de igaz az is, hogy ugyancsak Mosonszolnok községnek 6 drb bikája van, melyek közül csak 4 telivér és telitej, míg 2 drb félvér, de telitej bika.

Reméljük, hogy a két község nemes versenyt fenntartva, az az országnak még inkább fog tenyészikák nevelésével hasznára válhatni. Csak az a kár, hogy többi községeink nem tudják megérteni, milyen nagy hasznára lehetnének ők is egy a köztenyésztésnek, mint önmaguknak is, ha tenyészállatokat iparkodnának nevelni. Ujhelyi Imre.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

Kancák gyakori meddősége.

II.

A kancák nehéz fogamzásának egy másik, e csoportba tartozó oka, a kancák ugynevezett „nyitottsága”, mely abban áll, hogy természetes rugalmasságának elvesztése folytán a tuleröltetett méh elernyed s a méh szája nem húzódik össze a kellő mértékben. Ugy venni észre e bajt — még közelebbi szemügyrevétel nélkül is — hogy a hüvelynyílás szétnyitásakor (a fedeztetésnél is) bugyborekölő, korgó hang jön ki a méh felől. Mivel a ménnek az ilyen nyitott kancán nehezen magzanak, a szakkönyvek ezt a tanácsot adják: elég a nyitott kancát 15—20 percig ügetésben lejártni, hogy a „méh szája bezáródjék”. Ez egy kis tévedés, mert lehet hogy az élénkebb mozgás alatt a méhbe szorult gázok kibugyborékolnak belőle és közvetlen utána való vizsgálatkor a jellemző hangot nem adják, de azért a méh az ügetés után is épp oly ernyedett lesz, mint előtte volt.

Ez a baj — a nyitottság — a nagy és „rendszeresen” kezelt ménesek egyik főbaja. Előidézője, okozója valószínűleg a minél nagyobb vemhességi

százalék elérése után való törkvés és a régi iótenyésztőknek aza multkor említett arany szabálya, hogy a kancát az ellés utáni 9-ik napon okvetlenül a ménhez kell vinni, nehogy üresen maradjon. Erre vonatkozó elítélő véleményünket már a cikk első részében kimondtuk. Itt még csak annyit, hogy a természet is megkivánja, hogy az anyakancá szülőszervei némelyik évben

16. ábra. Bohóc, fehér-pirostarka, 17 hónapos, 130 cm. magas, 480 kg.-os telivér szimmentáli bika. Apai ágon 5000 l. anyai ágon 6000 l-es családból. Tenyésztője: Schmidt István levéli gazda. Megvette az 1920. III. 4-iki árverésen Hatvaay báró nagyteleki uradalma 36,000 K-ért. (Vladár Endre felvétele.)

pihenjenek s így újból rendbe jöjjenek az azokat néha súlyosan megviselő ellés után. Sok vidéken ezért szokás is, hogy a kancákat ellés után egy évig nem fedeztetik. Általánosításképpen ez sem helyes, mert azt a legjobb a természetre bízni, hogy „pihenjen-e a lefáradt kanca vagy nem. Annak befedeztetését nem erőltetjük a tapasztalat minden furlangjával, már az ellés utáni 9-ik napon, hanem az azután következő, második sárlást bevárjuk, hogy szülőszervei rendbe jöhessenek. Azután is a még esetleg szükségesnek látszó későbbi utóugrással takarékosan bánunk, a körülmények megfontolása mellett, mert, ha egy kanca 4—5 kellő időben alkalmazott utóugrás után még mindig nem véleményezhető megtermékenyítettnek, akkor jobb azt abban az idényben tovább nem zaklatni, hanem hozzáértő állatorvossal megvizsgáltatni és annak utasításai szerint kezelni. Azok az erőszakos kísérletek, hogy a kanca egy idényben 10—12 ugrást kapjon, vagy hogy egymásután két mént dicsátunk rá, sok hiábavaló ugrás után, néha ugyan termékenyítésre

17. ábra. Laci, fehér-pirostarka, 25 hónapos, 135 cm. magas, 660 kg.-os szimmentáli félvér bika. Apai, anyai ágon 6000 l-es családból. Tenyésztője: Hutflesz Mátyas szűgyártó Levelen. Megvette az 1920. III. 4-iki árverésen a kalocsai érseki uradalom 47,000 K-ért. (Ujhelyi László felvétele.)

vezetnek, de ritkán van belőle köszönet. A ménnek ugrásaival már csak azért is célszerű takarékosan bánni, hogy a méneket túl ne erőltessük, mert a túlságosan igénybevett mén termékenyítőképesége határozottan csökken, míg a (nemileg) pihent méné fokozódik. Ez magyarázza meg, miért ajánlottuk tapasztalat alapján multkor utolsó kísérletnek, nehezen fogamzó kancáknál,

az angol telivér- vagy számarcsódórral való fedeztetést. Mert ezeknek a csődöröknek rendszeresen kevesebb a fedezni való kancájuk, mint a rendszeres használatban levőknek. Ha netalán az a telivérmen is tulságosan igénybe van véve, akkor annak használata sem kecséget ilyen esetekben nagyobb kilátással.

Ahol sok a meddő kanca, ott esetleg a mén is oka lehet annak. Vannak ménnek, melyeknek az ondója kevésbé termékeny (kevesebb életképes csirasejtet tartalmaz); ezt göröcsövel lehet megállapítani. Vannak olyanok, melyek fedezéskor nem magzanak le rendszeren az első ugráskor és munkájukat be nem fejezve, leszállanak. Ha ezt az emberek észre nem veszik és a mént elvezetik, természetesen hogy a kanca meddő marad. Akad olyan mén is, mely néha 8-10-szer felugrik a kancára, enélkül, hogy magzanék. Mindamellett csodálatos, hogy az ilyen ménnek, azon esetekben, amikor sikerül őket lemagzásra bírni, rendszerint igen termékenyek. Külső jelek után bajos megítélni a mén termékenységét, de azért mégis vannak gyanítást engedő jelenségek: A fedezés aktusát lanyhán, erélytelenül végző, nem eléggé behatoló, a magzás pillanatában lecsuszó, valamint a túl rövid szervvel bíró ménnek többnyire sok kancát hagynak meddón; éppúgy azok is, melyek magzás után rögtön leszállnak nagy rózsával. Mindenesetre gyanúsak azok a ménnek is, melyek rugás vagy más ok folytán heregyulladásban szenvedtek.

A kancatulajdonos tenyésztő szempontjából igen fontos már a fedeztetési idény megkezdése előtt érdeklődni a használandó mén előző évi fedezésének termékenységi eredménye iránt, mert ha ezt nem cselekszi idejében, akkor meg lehet, hogy olyan ménnel fedeztetni kancáit, mely azokat már a múlt évben is üresen hagyta s így kettőzött kára van.

Erdősen hangsúlyoznom kell, hogy a fiatal mén az első fedeztetési idényben legtöbbnyire igen kevés kancát termékenyít. Ezért még nem szabad az első évben fölötte pálcát törni. Sokszor vettem tenyésztők panaszaát, hogy a bérlet négyéves állami mén után alig van esikő. A panasznak utána járva, többnyire kiderült, hogy a fiatal mén ügyetlenségével párosult túl széles természete folytán a fedeztetés nem történt elég bensőséggel s ezért az eredmény nem lett kielégítő. Természetesen a személyzet is hibás volt sok esetben, amennyiben a fiatal mént nem tanította s esetleg rossz szokásokra kapta. Ezért olyan fiatal mén, mely még nem fedezett nem való olyan ménesbe, melynek nincsen az ilyen mének kezelésében jártas személyzete és nincsen mellette legalább még egy idősebb mén, mely a fiatal mén után esetleg visszacsáló kancákat még idejekorán befedezheti.

A háborús években általában sok volt a panasz a ménnek termékenysége ellen. Nem mindig a mén volt az oka. Legtöbbször a kancák nem voltak a kellő erő- és egészségi állapotban, a takarmányhiány, a munkában való tulságos igénybevétel és a többé-kevésbé mindenütt lappangott járványos betegségek miatt.

Ha sok a meddő kanca, annak okát gyakran a ménnek helytelen tartásának és a fedeztetés körüli eljárásnak is lehet keresni. Sok helyen a magánmántartók tulságosan kihasználják a méneket, amennyiben azokkal naponta két vagy több kancát is fedeztetnek. Ez pedig, főként a nehéz ígás (u. n. hidegvérű) ló tenyészkörületében divat. Sokan a méneket nem járatták eleget,

azokat hizlalják, ami szintén károsan befolyásolja az ivarmirigyek (herék) rendszeres termelő-képességét, épp úgy, mint a rossz tartás és a munkában való tulságos igénybevétel.

Döhrmann Henrik.

Uj rendeletek.

(A mezőgazdasági termelés biztosítása. — A „szocializált” földirtokok követeléseinek és tartozásainak rendezése II. — A bankjegyfelülbélyegzési határidő meghosszabbítása. — Részvénytársaságok alapítókének felemelése. — A fokhagyma szállítása. — Uj rendelet a váltóóvásokról. — Adatgyűjtés a közlekedésbiztosításra. — A szakkészletek bejelentése. — A gabonaprémium határidőjének meghosszabbítása. — Államadóssági szelvények beváltása. — Allatorvosi díjak felemelése.)

A mezőgazdasági termelés biztosítása.

A kormány március hó 27-én 2493. M. E. szám alatt rendeletet bocsátott ki az ideai mezőgazdasági termelőmunka biztosítása tárgyában, amelynek nagyjelentőségű fontosabb rendelkezései a következők:

Olyan földterületet, amelyet addig is mezőgazdasági műveléssel szoktak hasznosítani, a folyó gazdasági évben megművelés, illetve mezőgazdasági hasznosítás nélkül hagyni tilos. Mezőgazdasági földirtok fölszerelését, ugyasint a föld megműveléséhez szükséges igazsálatokat elidegeníteni, levágni vagy a földirtokokról egyébként elvenni csak hatósági engedéllyel szabad. A hatósági engedélyt az illetékes községi elöljáróságtól kell kérni. Kényszer-vágáshoz nem kell hatósági engedély.

Ha a földirtokos a földet kellő időben megművelni és bevetni, illetve legelőterületét kellően kihasználni nem képes, köteles a megművelésre váró földet, illetve gazdaságának legelőterületét is akár egészben, akár részletekben a folyó gazdasági évre részes művelésre vagy hasznosításra (alhasznosításra) megfelelő időben kiadni.

Ha a hasznosítást, alhasznosítást vagy részes művelést feltételre nézve a felek egymással megegyezni nem tudnak, 100 kat. holdon aluli földirtokra nézve az illetékes járásbíró, nagyobb birtokokra nézve az illetékes törvényszéknél a f. é. február 8-iki 820. M. E. számú rendelet értelmében alakuló vegyes bíróság dönt a hasznosítás nagysága és az egyes feltételek tekintetében.

Minden birtokos, aki sem saját gazdálkodással, sem hasznosítással (alhasznosítással) vagy részes műveléssel sem képes biztosítani birtokának avagy birtoka egy részének megművelését, bevetését és gazdasági hasznosítását, köteles ezt a közművelést és gazdasági hasznosítást a községi elöljáróságnak a gállo akadályokat a községi elöljáróságnak kellő időben bejelenteni. Ezzel a bejelentéssel kapcsolatban meg kell jelölni azokat az általa szükségesnek vélt hatósági intézkedéseket, amelyek segítségével a föld megművelése és hasznosítása biztosítható. A községi elöljáróságnak kötelessége fölöttes hatóságától kikérendő intézkedések segítségével is mindent megtenni, hogy a föld megművelése biztosítható legyen.

Ha a birtokos a területek megműveléséről még az elöljáróság támogatásával sem képes gondoskodni, a községi elöljáróság köteles a községi arra képes gazdát, gazdasági munkásait, gazdákörét vagy más meglévő gazdasági szervezetét föl hívni, hogy a másként meg nem művelhető területet vegyék át hasznosításra vagy részes gazdálkodásra. A hasznosítási szerződésnek az alhasznosítást vagy részes művelést tiltó rendelkezései a folyó gazdasági évre nem kötelezők.

Ha valamelyik birtokos a bejelentést nem teszi meg s a birtok megműveléséhez egyáltalában nem, vagy nem a kellő mértékben fog hozzá, a községi elöljáróság öt felszólítást köteles. Ha ekkor sem kezd meg a gazdasági munkálatokat, a községi elöljáróság köteles jelentést tenni a járási főszolgabírónak, neki kell bejelenteni azokat az eseteket is, amelyekben a földek megművelését a községi elöljáróság sem képes biztosítani. Az ingatlan fekvése szerint illetékes közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága vagy a földművelésügyi miniszter a termelés biztosítása érdekében, vagy más fontos közérdekből is arra kötelezhet bármely nagybirtokost, hogy az általa kezelt mezőgazdaságilag művelhető földekből akkora területet, amekkorának elvonása a birtok többi részén az okszerű gazdálkodást nem gátolja, egy gazdasági évre kisebb részletekben méltányos feltételek alatt kellő időben hasznosításra vagy részes művelésre adjon azoknak a földmunkásoknak, akik az 1918. vagy 1919. évben hasznosították vagy részes művelést vállaltak s az akkor birtok földet még bevetve nincsenek, továbbá olyan hadirokkant vagy hadiszolgálatban állott más földműveseknek, akik bár fölük a föld okszerű megmunkálása várható, a

megélhetésükhöz szükséges földhöz másként önhibájukon kívül nem juthatnak. A hadirokkant vagy hadiszolgálatban állott földműveseknek átengedendő földterületet megszerzők kötelesek a birtokos átadni, jogosítva van azokban ennek költségeit az illetőknek fölszámítani. Nem kötelezhető a birtokos arra, hogy olyan földművesnek adjon hasznosításra vagy részes művelésre földet, aki az 1918. vagy az 1919. évben hasznosított vagy részes művelést ugyan vállalt, de elvállalt kötelezettségének saját hibájából nem tett eleget. Ha a nagybirtok hasznosításra van adva, a rendelkezéseket a birtokos helyett a hasznosítással szemben kell alkalmazni. Felelősséget a főispánhoz s tőle a földművelésügyi miniszterhez lehet. A községi elöljáróság akadályoztatása esetén tennivalóit a főispán vagy megbízottja teljesítheti.

A „szocializált” földirtokok követeléseinek és tartozásainak rendezése.

II.

Azokat a mezőgazdasági hiteleket, amelyeket az ugynevezett „megbizott” pénztintézet az ugynevezett tanácsköztársaság idejében alkalmazásban volt 2. F. M., 39. F. N. és 38. P. N. számú népbiztosági rendeletek értelmében nyújtott és amelyekről a „megbizott” pénztintézet a Pénztintézeti Központot ennek mezőgazdasági hitelosztályától nyert utasításai szerint értesítette, a Pénztintézeti Központ a „megbizott” pénztintézet javára írja akkor is, ha a megbizott pénztintézet a mezőgazdasági hitelnyújtás céljára a Pénztintézeti Központtól ellátmányt nem kapott vagy a kapott ellátmányt túllépte.

Ha a Pénztintézeti Központ valamely pénztintézeti szemben a mezőgazdasági hitel folyósítását elismerte vagy elismeri, ezt a követelést a gazdálkodóval szemben a Pénztintézeti Központ érvényesíti, a behajtással való megbízás esetében pedig a folyósító pénztintézet saját nevében és saját felperessége alatt köteles érvényesíteni. A per megindításáról a pénztintézet nyomban köteles értesíteni a Pénztintézeti Központot. A Pénztintézeti Központ a per bármely szakában az eljárást saját nevében folytathatja. A végzett jogesemények és hozott határozatok azonban a Pénztintézeti Központtal szemben is hatályosak.

Ha a megbizott pénztintézet a mezőgazdasági hitel folyósítás jóváírását nem kéri, vagy a Pénztintézeti Központ a jóváírást jogosan megtagadja, a mezőgazdasági hitelfolyósításból eredő követelést az adóssal szemben a folyósító pénztintézet követelésének kell tekinteni.

Ha a szocializált gazdaság az ugynevezett tanácsköztársaság idejében bevételét a Pénztintézeti Központnak, más pénztintézetnek vagy a TOK-nak beszolgáltatva, az a beszolgáltatott bevétel a szocializálás nemléte miatt megilletett volna, attól az intézettől, amelyhez a bevétel beszolgáltatott, 20%-os kamattal visszakövetelhető.

Ha azonban a Pénztintézeti Központ a pénztintézetet a vele kötött ilyen bevétel alapján megterhelte, a Pénztintézeti Központ a gazdaság részére a jelen rendelet szabályai értelmében visszafizetett összeget a pénztintézetnek megtréti.

Ha a beszolgáltatott bevétel visszakövetelésére jogosult mezőgazdasági hiteltől származó bármely tartozás vagy köztartozás terhel, ezeket a beszolgáltatott bevételből le kell vonni. Ennek fogantatosíthatása végett a Pénztintézeti Központ és pénztintézetek a hozzájuk beszolgáltatott bevételek összegét a központi lebonnyító bizottságnak a jelen rendelet életbelépésétől számított 30 napon belül bejelenteni kötelesek és visszafizetést csak annyiban teljesíthetnek, amennyiben a visszakövetelésre jogosultnak a központi lebonnyító bizottság megállapítása szerint nincs mezőgazdasági hiteltartozása vagy köztartozása.

Ha pedig a szocializált gazdaság bevételét a TOK-hoz szolgáltatott be, a lebonnyító bizottság nemcsak azt köteles megállapítani, hogy a visszakövetelésre jogosultnak van-e mezőgazdasági hiteltől eredő vagy köztartozása, hanem azt is, hogy van-e a TOK-kal szemben egyéb címen előállított tartozása és az elszámolást a féllel ehhez képest fogantatosítja. Ilyen esetben, ha a beszolgáltatott bevétel a TOK birtokában marad, egyebekben a TOK-kal kötött ügyletekre vonatkozó szabályok, ha pedig a TOK a bevételét tovább adta, a TOK közzétételével kötött ügyletekre vonatkozó szabályok nyerne megfelelő alkalmazást.

A központi lebonnyító bizottság a visszakövetelésre jogosultnak kérelmére a várható eredményhez képest a Pénztintézeti Központtal egyetértőleg a beszolgáltatott bevételek terhére részletfizetések teljesítését engedélyezheti.

Ha a szocializált gazdaság részére szükséges pénzüsszeget valamely pénztintézet annak a személynak számlaköveteléséből vagy betétjéből folyósította, a szocializált gazdaságra nézve kötött ügyletekért felelősnek kell tekinteni, a

Védjük meg sertésállományunkat!

Előzetesen kipróbált és hatásaiban kiválóan bizonyult

SERTÉSPÉSTIS-ELLENES OLTÓANYAGOT

(defibrinált vér) állandóan termel és bármilyen mennyiségben szállít a

LABORATORIUM VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE R.-T. BUDAPEST, IX. KER., LÓNYAY-UTCA 18/B. SZ.

Sürgőnycim: „VACCIN” BUDAPEST.

Számlakövetelés vagy betét tulajdonosa azonban el nem ismeri azt, hogy a folyósítás őt jogosan terhelné, akár a pénzügyi, akár a számla vagy betét tulajdonosa a folyósításoknak a jelen rendelet alapján való felülvizsgálását követelheti.

Pénzügyi vagy más hitelező a mezőgazdasági hitelezésekből kifolyóan őt bármely esetben ért kár alapján sem az állammal, sem a Pénzügyi Központtal szemben követelést nem érvényesíthet és megtámasztási jogot sem gyakorolhat, még ha a pénzügyi vagy az ügyvezető tanácsköztársaság rendeletei vagy szerveinek intézkedései követhetnek, mint ugynevezett „megbizott” pénzügyi járól is.

Aki a mezőgazdasági hitel címén terhére irt tartozását a jelen rendelet életbeléptetése előtt fenntartás nélkül kiűzte vagy elismerte, a kifizetést vagy elismerést nem támadhatja meg azon az alapon, hogy a terhére irt mezőgazdasági hiteltartozást a jelen rendelet értelmében visszajáró egyáltalán nem, vagy nem oly mértékben lett volna köteles.

Azokat a mezőgazdasági hitelköveteléseket, amelyekre néve az eljárás szabályok értelmében a kerületi lebonyolító bizottságok előtt egyeztető eljárást kell bejelenteni, a központi lebonyolító bizottsághoz írásban kell bejelenteni.

A mezőgazdasági hitelyújításból származó azokat az igényeket is, amelyekre néve az eljárás szabályok értelmében előzetes egyeztető eljárás nem szükséges, a jelen rendelet életbeléptetésétől számított 60 napon belül közvetlenül lehet, még pedig szintén csak a kerületi gazdasági bíróság előtt megindítani.

A jelen rendelet alá tartozó ügyekben hatóságokként a következő szervek járnak el:

1. a lebonyolító bizottságok,
2. gazdasági bíróságok,
3. a döntő bizottság.

Olyan igények tekintetében, amelyek a proletárdiktatura idején létesített gazdasági szervek feloszlása (felszámolása) tárgyában 1919. október 21-én 5193. M. E. számú alatti kibocsátott rendelet értelmében valamely felszámoló bizottságnak vagy az „Anyaghivatalok tárcaközi bizottságának” hatáskörébe tartoznak, továbbra is az említett bizottságok járnak el és döntenek. Egyebekben az említett rendelet a jelen rendelettel szabályozott ügyekben ezután nem nyer alkalmazást.

Az 1919. szeptember 5-én 92,510. szám alatti kibocsátott földművelésügyi miniszteri rendelet alapján eljáró vármegyei bizottságok a lebonyolító bizottságok megalkotásáig addigi jogkörükben tovább működnek. Az említett rendelettel szabályozott hatáskörükben tett intézkedések és hozott határozataik megtartják érvényüket.

A lebonyolító bizottságok járnak el a jelen rendelet alá tartozó mindazokban az ügyekben, amelyek kifejezetten más szerv hatáskörébe utalva nincsenek.

Lebonyolító bizottságok:

1. a kerületi lebonyolító bizottságok,
2. a központi lebonyolító bizottság.

A kerületi lebonyolító bizottságok elnökből és legalább két tagból állanak, akiket a földművelésügyi miniszter nevez ki, még pedig lehetőleg a tagok felelőrségét a vármegyei gazdasági egyesület előterjesztésére a gazdálkodók, más felelőrségi a Pénzügyi Központ előterjesztésére a pénzügyi érdekelttség köréből.

Egyebekben a kerületi lebonyolító bizottságok számát, székhelyét, működési területét és szervezeteit, valamint tagjaiknak számát, a bizottságok ügyrendjét a kiadandó végrehajtási rendelet állapítja meg.

Központi lebonyolító bizottságként az a bizottság működik, amelyet a köztulajdonba vett birtokok kezelését ellátó szervek ügyeinek lebonyolítása tárgyában 1919. október 30-án 94,337. szám alatti kibocsátott földművelésügyi miniszteri rendelet szervezte. Ebbe a bizottságba a földművelésügyi miniszter új tagokat és a szükséghez képest pótagokat is kinevezhet.

Ez a bizottság ezentul mint „Központi lebonyolító bizottság” jár el. Az addig meghozott határozatai megtartják érvényüket és bírói ultra nem vihetők.

A központi lebonyolító bizottság a kerületi lebonyolító bizottság határozatai ellen beadható felelőrségek esetében végső tokon határoz. A központi lebonyolító bizottság a kerületi lebonyolító bizottságoknak utasításokat adhat. Utasítás nem adható oly kérdésben hozandó határozatot illetően, amely határozathoz fogaht döntés bíróság elé nem vihető.

A lebonyolító bizottságok előtti egyeztető eljárás helyeg- és illetékmentes.

A lebonyolító bizottságok költségeinek fedezéséről és arról, hogy mennyiben esnek a TOK tömegének vagy az érdekeltnek terhére, a földművelésügyi miniszternek, az igazságügyminiszternek és a pénzügyminiszternek egyetértve kiadott rendelete intézkedik.

A gazdasági bíróságok járnak el a jelen rendelet alá eső minden olyan vitás igény tekintetében, amelyet bírósá-

ság előtt lehet érvényesíteni, továbbá a gazdaságok szocializálásából származó minden más vitás igény tekintetében is. Az ugynevezett tanácsköztársaság részéről hatósági színezettel eljáró személyek ellen a szocializált gazdaságokra néve tett intézkedésekből, cselekményeikből vagy mulasztásaikból kifolyólag emelt igények azonban akár az említett gazdasági bíróságok, akár rendes bíróságok előtt is érvényesíthetők. De azok az igények, amelyeknek érvényesítését az említett utak egyikén már megkísérelték, a másik útra már nem vihetők.

Nem lehet bírói uton érvényesíteni az olyan igényeket, amelyek felől a jelen rendelet rendelkezései szerint a lebonyolító bizottság végérvényesen határoz.

Gazdasági bíróságok:

1. a kerületi gazdasági bíróságok,
2. a központi gazdasági bíróság.

A kerületi gazdasági bíróságok az igazságügyminiszter által a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg kijelölt törvényszékeknek elnökből és két ülnökből alakulnak. Az elnököket a törvényszéknek működő ítélőbírák közül az illetékes elnöke jelöli ki. Az ülnököket a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve nevezi ki, felelőrségben a gazdálkodók, más felelőrségben a pénzügyi érdekelttség köréből.

A központi gazdasági bíróság Budapestén egy elnökből, egy bírói tagból és három ülnökből alakul. Elnökek és bírói tagját az igazságügyminiszter jelöli ki. Elnökké csak a Kuria bírására megszabott minősítéssel rendelkező egyén, bírói tagul pedig csak ítélő bíró jelölhető ki. Három ülnöktagját a földművelésügyi miniszter és a pénzügyminiszter egyetértve nevezi ki, még pedig egyet a pénzügyi érdekelttség, egyet a gazdálkodók és egyet a földművelésügyi miniszterium tisztviselői sorából.

A szükséghez képest a kerületi gazdasági bíróságoknál és a központi gazdasági bíróságnál a fent említett civek alapján több tanács is alakítható.

A kerületi gazdasági bíróságok elsőfokon járnak el; a központi gazdasági bíróság felelőrség esetében másodfokon határoz; határozata végérvényes.

A gazdasági bíróságok eljárásukban alaki szabályokhoz kötvé nincsenek; a jelen rendelet szabályai alapján legjobb belátásuk szerint járnak el; minden körülmény gondos mérlegelésével és a közgazdasági érdekek számbavételével a méltányosság alapján hozzák határozataikat.

A kerületi gazdasági bíróság elnöke a lebonyolító bizottság megkeresésére vagy bármely érdekelt fél kérelmére kellően indokolt kivétel esetében perindítás előtt is a vita tárgyának vagy a fél jogos érdekének biztosítása végett, továbbá, más fontos közgazdasági érdekből a veszély kimutatása és az igénynek okirattal való igazolása nélkül is biztosítási végrehajtást vagy zárlatot rendelhet el, ha valamely kétségtelen igény érvényesítését vagy kielégítését fenyegető akadály vagy változás elhárítására sürgős intézkedés szükséges.

A jelen rendelet szerint Budapestén alakítandó **döntő bizottság** határoz a Pénzügyi Központ és a pénzügyi zetek között, valamint az utóbbiak között a jelen rendelet alá eső mezőgazdasági hitelek tekintetében felmerült vitás kérdésekben.

A döntő bizottság elnökből és négy választott tagból alakul.

Az elnököket a Kuria bírására megszabott minősítéssel rendelkező egyénekből az igazságügyminiszter jelöli ki. A választott tagokat a felek esetenként nevezik meg; mindegyik fél két-két tagot nevez és pedig a tagokat a Pénzügyi Központ részéről a Pénzügyi Központ elnöke, akadályoztatása esetén vezérigazgatója; a pénzügyi zetek részéről pedig a Pénzügyi Központ költelékébe tartozó pénzügyi zetek igazgatóságai tagjainak vagy ügyvezető igazgatóinak sorából a pénzügyi zetek igazgatóság nevezi meg. Ha a választott tagok megnevezése záros határidőn belül meg nem történik, a döntő bizottság elnöke intézkedik.

A döntő bizottság határozata végérvényes.

Ha a jelen rendelet értelmében eljáró szerv eljárása közben arról szerez tudomást, hogy valamely, akár szocializált, akár nem szocializált gazdaság az ugynevezett tanácsköztársaság idejében beruházás útján vagy más módon alaptalanul gazdagodott, köteles a tényállást hivatalból lehetőleg tisztázni.

Ugyanezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha az alaptalanul gazdagodó nem valamely gazdaság, hanem harmadik személy, de az alaptalan gazdagodás valamely gazdaságnak vagy az állammal kárával történt.

Az ugynevezett tanácsköztársaság ideje alatt az 1919. évi március hó 21. napjától 1919. évi augusztus hó 1. napjáig terjedő időt kell érteni. Ha azonban valamely gazdaság szocializálása tényleg az 1919. évi augusztus hó 1. napja után szünt meg, az ily szocializált gazdaság tekintetében előállott tényleges helyzet rendezésére a

szocializálás tényleges megszűnésének napjáig szintén ennek a rendeletnek rendelkezései nyerne alkalmazást.

A jelen rendelet vonatkozó rendelkezései nyerne alkalmazást a szocializált gazdaságokra néve a szocializálás előtt létrejött ügyletekre is, ha az ügyletet egészen vagy részben a szocializálás alatt teljesítették.

A jelen rendelet nem érinti az ügyletek kötésénél hatósági színezettel eljáró személyek vagyoni felelősségét s a büntető törvénybe ütköző cselekmények magánjogi következményeit.

A lebonyolító bizottságok elé utalt ügyekre vonatkozó adatokat, iratokat, könyveket és kimutatásokat az, akinek birtokában vannak, köteles a lebonyolító bizottság kívánságára rendelkezésére bocsátani.

A bankjegyfelülbiztyegzési határidő meghosszabbítása.

A március 27-iki 2528. M. E. számú kormányrendelet az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeinek felülbiztyegzés végett való bemutatására a l. évi március 17-iki 1700. M. E. számú kormányrendelettel március hó 18-tól 27-ig megállapított határidőt l. hó 8-ig bezárólag meghosszabbította.

Részvénytársaságok alaptőkéjének felemelése.

A március hó 27-iki 2438. M. E. számú kormányrendelet hatályon kívül helyezte a m. kir. miniszterium 1918. szeptember hó 2-iki 3730. M. E. számú rendeletét, amely a részvénytársaságok alaptőkéjének felemelését a kormány előzetes engedélyétől tetto függővé.

A fohagyma szállítása.

A közlelmzési miniszter március 27-én 13,400. szám alatt elrendelte, hogy fohagyományt vasuton, hajón vagy közforgalmi gépkocsin szállításra felvinni csak szállítási igazolvánnyal lehet. Szállítási igazolványt 500 kg. súlyhatárig az illetékes helyi hatóságok a közlelmzési miniszteriumtól előzetesen kikéri felhatalmazás alapján állítanak ki. 500 kilón fölül kizárólag a közlelmzési miniszterium adhat szállítási engedelmet. A rendelet március 27-én lépett életbe.

Uj rendelet a váltóóvásokról.

A hivatalos lap március 28-án közölte a kormány 2529. M. E. számú rendeletét, amely az 1919. október 15. napjától 1920. március 31-ig bezárólag lejárt váltók, kereskedelmi utalványok és közzraktári jegyek tekintetében a fizetés végett bemutatást és óvást, valamint az előzők értesítését elengedi. Ez évi március hónap 31-ike után 1920. június 30-ig bezárólag lejárt ilyen papirokra vonatkozólag pedig a bemutatási és óvási határidőt 1920. július 15-ig meghosszabbítja.

Adatgyűjtés a közlelmzési biztosítása céljából.

A magyar királyi kormány március 30-iki 2530. M. E. számú rendelete értelmében a közlelmzési érdekében szükséges adatgyűjtés céljából a népességét, valamint a művelés alatt álló szántóföldeket, a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállományt, továbbá a cséplőgépeket a rendelkezéshez csatolt minta szerinti űrlapokon a f. hó 10-iki állapot szerint f. hó 10-16-ika közt össze kell írni. Az összeírást a községi előjáróságok e célra alkalmazandó számláló-biztosokkal hajtják végre. Számláló-biztosokul elsősorban a néptanítók alkalmazandók. Az összeírás költségeit a közlelmzési miniszter viseli, az egyes községeket csak a számlálás ellenőrzésével járó költségek és a számláló-biztosok fuvarjait terhelik. A számláló-biztosokat működésük tartama alatt közhivatalnokoknak kell tekinteni. A községek a számláló-biztosok összegyűjtött anyagot tartoznak felülvizsgálni, összeadni és a közlelmzési miniszter által megállapítandó záros határidőig a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz beszoállítani.

A gabonaprémium határidejének meghosszabbítása.

A közlelmzési miniszter március hó 31-iki 22,214. számú rendelete értelmében az 1919. évi 5269. M. E. számú kormányrendeletben megszabott határidőkön fölül szállítási prémium címén métermázsánként 100 koronát igényelhet az a termelő, aki 1919. évi termésű búza, rozs, kétszeres és árpa, 50 koronát pedig, aki 1919. évi termésű zabkészleteit folyó hó 30-ig bezárólag a gabonagyűjtés országos kormánybiztoságának, illetve a termények átvételével általa megbízott szerveknek vagy közegeknek leszállítja.

A szákkészletek bejelentése.

A kereskedelemügyi miniszter március 31-iki 31,900. számú rendelete értelmében a mezőgazdasági termények és ezekből előállított ipari termékek csomagolására alkal-

Uradaimak, Földbirtokosok, Szövetkezetek figyelmébe!

Ha elegáns és tartós férfi- és női cipőre, ha erős munkásbakancsokra, erős női cipőkre tehénbőről és boxból, avagy erős, jó fiu- és gyermekcipőkre van szüksége, kérjen árjegyzéket az évek óta legmegbízhatóbbnak elismert

Müller L. K. és Társa cipőgyártó- és kereskedő, Budapest, IV., Károly-körut 4. sz. (Kossuth Lajos-utca sarkán.)

Uradaimak és Szövetkezetek szállítói!

8261

be!
OT
18 b. SZ.
DAPÉST.

mas új vagy használt üres zsákok, amelyek jutából, pamutból, kenderből, lenből, papírból vagy azoknak az anyagoknak termékéből készültek a úgy a f. évi március 31-iki, mint a f. évi május hó 31-iki állapot szerint legkésőbb a következő hó 1. napjáig a zsákbizottság útján a nevezett bizottság által kibocsátott úrlap kitöltésével a kereskedelemügyi minisztériumnak bejelentendők. Míg a háború alatt kiadott zsákkészlet-összeírásai rendeletek a gazdaságok kisebb zsákkészleteire nézve kivételt tettek, addig most a bejelentési kötelezettség minden zsákkészletre kiterjed, ami a gazdaságok felelősségének zaklatására fog előreláthatólag vezetni s így semmiképpen sem helyesíthető, azonkívül a kívánt célt sem eléggé szolgáló intézkedés.

Allamadóssági szelvények beváltása.

A pénzügyminiszter március 31-iki 1501. számú hirdetménye szerint a folyó évi január 1-i 10.124. P. M. számú rendelemben részletesen megállapított szabályok szerint és korlátok között beváltásra kerülnek az 1880. évi Tiszaszabályozási és szegedi nyereményközlésén, az 1913. évi 4. §-os magyar királyi járadékközlésén, az 1889. évi XV. t. cikk alapján elvállalt Budapest—pécsi vasúti elsőbbségi közlésén és az 1918. október 1-i 5. §-os V. hadiközlésén f. hó 1-től kezdve esedékessé váló szelvényei.

Az állatorvosi díjak felemelése.

A földművelésügyi miniszternek f. hó 21-én érvénybe lépett 20.613. számú rendelete az állatorvosi magángyakorlat díjtételeit, a megélhetési viszonyok rosszabbodásának és az állatárak emelkedésének megfelelően, ideiglenesen az 1900. évi XVII. t. cikk végrehajtása tárgyában kiadott 1900. évi 95.000. számú földművelésügyi miniszteri rendelet 131. §-ában megszabott díjtételek tiszteresére emelte fel. Az állatorvosi magángyakorlat alkalmával felszámítható bérkoosi- és fuvardíjak mértékére nézve további intézkedés a közalkalmazottak hivatalos kiszállítására érvényes szabályok irányadók.

VEGYESEK.

Lapunk mai száma a husvéti ünnepek következtében néhány napi késsedelemmel jut olvasóink kezébe.

Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály legutóbbi gyűléséről szóló jegyzőkönyvet a felhalmozódott sok anyagra és az idősebb közleményekre való tekintettel csak legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

Kérem a tisztelt gazdákhoz. Arra kérjük tisztelt gazdaolvásóinkat, hogy a *Köztelek* szerkesztőségének tájékoztatása végett legyenek szivesek vidékük gazdasági helyzetéről és a gazdaságok kivánságairól mielőbb tárgyilagos tudósítást küldeni.

A tejellátás szabályozása és a tejgazdaság fejlesztése. A *Peter Lloyd* március 30-iki esti számában igen érdekes és figyelemre méltó cikk jelent meg e címmel *Temple Rezső* közlemezési minisztériumi helyettes államtitkár tollából. A tejgazdaság háborús visszafejlődésének és a jelenlegi tejellátás szomorú helyzetének ismertetése után reá tér a tejellátás szervezése és a tejgazdaság fejlesztése terén reánk váró sürgős feladatokra. Számítása szerint még a megcsontított kis Magyarországon is évi 1200 literes átlagos tejelés mellett évenként körülbelül 900 millió liter tejet lehet számítani, aminek mennyisége azonban megfelelő intézkedések esetén jelentősen emelhető. Tekintettel azonban a tejnek, mint élelmiszernek, illetve mint gyógyszernek, különös jelentőségére mielőbb meg kellene ezeket a kívánatos intézkedéseket tenni. Így elsősorban megfelelő kompenzációk ellenében jól tejlő teheneket kellene behozni, aminek jelentősége hitünk abból, hogy már 3000 drb jötejlő tehén behozatala esetén Budapest elsőrendű tejszükségletét fedezni lehetne. Fontosnak jelzi a tejlést ellenőrző egyesületek működésének mielőbbi megkezdését és ezek révén is a tejhozam emelését, azonkívül a takarmánytermelés javítását és a legelőgazdálkodás okszerűbbé tételét. A tejárok és tejforgalom egyelőre szabaddá tételét nem véli lehetségesnek, mivel a jelenlegi kevés tejtermelés mellett az árak végtelen magasságra szöknek, ellenben olyan árak megállapítását tartja szükségesnek, amelyek mellett a gazdák számadásukat megtalálhatják. Sürgős feladatnak minősíti a kisgazdák tejtermelésének fokozottabb

bevonását a fogyasztás ellátásába és e célból új tejszövetkezetek és korszerűen berendezett, központilag fekvő tejjűjtőtelepek létesítését, a vidéki városokban higiénikusan berendezett tejszarnokok alakítását és a tejhamisítás erőlyes megakadályozását. Végül egy országos tejgazdasági tanács felállítását javasolja a legkiválóbb szakemberek és az összes érdekeit hatóságok bevonásával, amely a tejgazdaság összes kérdéseiben kezdeményező, javaslattevő és megfelelő felhatalmazás mellett esetleg mint intézkedő szerv is működne.

Gazdasági előadások a veszprémi papnöveldeben. *Kajdacsy* Endrénének, a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület igazgatójának kezdeményezésére az egyesület mezőgazdasági és szövetkezeti tanfolyamot szervezett a veszprémi katolikus papnöveldeben, melynek tananyaga egész esztendőre van beosztva. A szemináriumban a megnyitó előadás március hó 10-én volt, amidőn *Rott Nándor* dr. megyéspüspök buzdító szavakat intézett a papnöveldei hallgatókhoz s esetelte előttük, mennyire fontos, hogy a falusi plébános a mezőgazdasági és szövetkezeti ismeretek birtokában legyen, mert így lehet csak igazi vezetője és tanácsadója híveinek. A papok gazdasági tanfolyamának előadói *Kajdacsy* Endre igazgató, *Havas* Jakab állategészségügyi főfelügyelő és *Szenek* Dezső, a Vármegyei Gazdasági Egyesülethez beosztott földműves iskolai igazgató. Az előadók hetenként kétszer elméleti előadást, egy délután pedig gyakorlati bemutatót tartanak a növendékpapoknak.

Kincstári dohánytermelők dohányjárandósága. A *Köztelek* 13. számában röviden ismertettük a pénzügyminiszter 6903/1902. számú, a Budapesti Közlöny f. é. 69. számában megjelent, a saját használatra való dohánytermelés engedélyezésénél követendő eljárásról szóló rendeletét. Ez az ismertetés csak röviden érintette a kincstár részére dohányt termelőkre nézve megállapított kedvezményeket, amelyekről a rendelet a következőképpen intézkedik: A kincstári dohánytermelők saját használatra való dohánytermelésre engedélyt nem nyerhetnek, kötelesek összes termelt dohányukat beváltás végett beszállítani. Előzetes bejelentésük után azonban a dohánybeváltó bizottság a termelt dohányból egy a férfi-egyélyes termelő, mint a dohánytermelés felügyeletével megbízott *gazdatiszt*, minden feles dohánykertész és az ezekkel közös háztartásban élő, legalább 16 éves és mezőgazdasággal hivatásosan foglalkozó családtag részére *fejéknél 10 kg.*, továbbá az 5 holdon, vagy ennél nagyobb területen dohányt termelőknél ezenfelül többi gazdasági alkalmazottaik, illetve *cselédességük részére együttvéve holdanként 5 kg. pipadohányt* — mely közönséges dohányfajknál az I. b. oszt., kerti leveleknél pedig a középfinom II. oszt. minőségét felül nem haladhatja — saját fogyasztásukra meghagy, melyért kg.-ként 20 K. fizetendő. Öt holdon aluli termelésnél sem a *gazdatiszt*, sem a gazdasági cselédek ebben a kedvezményben nem részesülnek. Akik férfi-családtagjaik, *gazdatisztjeik*, gazdasági cselédjeik részére ezt a dohánymennyiséget meghagyatni kívánják, dohánytermelési engedélyükön kívül az illetékes községi elöljáróság által kiállított bizonylattal valamennyi igénylőnek nevét, korát, valamint hogy mezőgazdasággal hivatászerűen foglalkoznak, igazolni tartoznak. A kincstári dohánytermelő engedélyes a visszatartani kívánt dohányt a beváltásra kerülő dohánytól elkülönítve, *tetszés szerint* vagy egy bába, vagy személyenkénti apró csomagokba, a beváltó bizottságnak előmutatni tartozik ellenőrzés céljából. A visszahagyott dohány után járó engedélyilletékek a termelő beváltási járandóságából egy összegben vonandók le.

A cukorgyártás szabályozása Ausztriában. A napokban jelent meg az osztrák kormányának a cukorgyártás feltételeiről és módjáról szóló rendelete, amely részletesen szabályozza az ideai cukorrépa-termelés kérdését is. A rendelet szerint cukorrépa-t az idén csak cukorgyárak számára

szabad eladni és azt csak cukor gyártására szabad felhasználni; kivételeket csak a közlemezési minisztérium engedélyezhet. Szeszgyártási célokra csak saját termelésű cukorrépa szabad felhasználni. A rendelet a cukorrépa átvételi árát nem állapítja meg, csak annyit ír elő, hogy a szerződéses ár nem lehet kisebb a közlemezési minisztérium által később megállapítandó árnál. A cukorgyárak katasztrális holdanként 15 kg. magot adnak, ez a mennyiség, 100 q répa leszállítása esetén, ingyenes. A cukorgyárak tartoznak legalább 50% ingyenes friss sajtolt répaszeletet visszaadni, vagy pedig legalább 2 1/2% száritott szeletet. A szállítási költségek viselésére nézve a felek szabadon állapodhatnak meg. A répaszelet ára a megállapítandó cukorrépa ár 1/3-ét fogja kitenni, míg a savanyított szelet ára annak 2/3-e lesz. A cukorrépaszállítók 100 q répa után 5 kg. cukorra tarthatnak igényt, a cukorközpont által megállapítandó áron, amiből 2 kg. már a cukorrépa-termelési munkák megkezdésekor kiadandó.

A cukorrépaszelet szárazanyag-tartalma. Az OMGE által f. é. február hó 12-én tartott cukorrépa-termelési értekezlet bizonyos irányelveket állapított meg, amelyek mellett ajánlotta a cukorgyárakkal való szerződések megkötését. Ezen irányelvek egyike volt, hogy a termelők az általuk leszállított cukorrépa 50% nak megfelelő mennyiségű egyszer sajtolt ingyen szeletet igényelhetnek. Az értekezlet határozatában az egyszer sajtolt cukorrépaszelet 12% os szárazanyag-tartalommal szerepelt. Miután azonban az egyszer sajtolt cukorrépaszelet szárazanyag-tartalma hivatalos szakmegállapítás szerint legfeljebb 8.5%, a cukorrépa-termelők értekezletének megállapítása így értelemben módosítandó. Ezt a módosítást a GEOS végrehajtó-bizottsága március hó 24-én megtartott gyűlésén magáévá tette. Cukorrépa-termelőink figyelmét külön is felhívjuk, hogy a cukorgyárak részéről szállítandó 50% os ingyen cukorrépaszelet minősége tekintetében így értelemben való biztosítást kívánjanak.

Gyümölcsösök létesítése az Alföldön. Az Országos Kertészeti Egyesület gyümölcsészeti szakosztályában *Baltenegger* Róbert dr. műegyetemi tanár előadást tartott az Alföld talajviszonyairól a gyümölcstermelés szempontjából. Előadásában reámutatott arra, hogy az Alföld éghajlatát sokáig a fatenyésztésre alkalmatlannak tartották. Ujabbban azonban ez a tévhit megdőlt és az Alföldön sok helyen virágzó gyümölcsösök létesítettek. Sok hely van azonban, ahol a fatenyésztés a kedvezőtlen talajviszonyok következtében nagy nehézségekbe ütközik. Előadó ezeket a nehézségeket részletesen megvilágította és utalt azokra a módokra, melyekkel rajtuk segíthetünk.

Vegykísérleti és vegyvizsgáló-állomások vizsgálati díjai. A mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról rendelkező 1895. évi XLVI. t. c. végrehajtása körül a felmerülő szakértői vizsgálatokért megállapított vegyvizsgálati díjak — a vegyszereknek és műszereknek még a háború előtti időben bekövetkezett és azóta egyre növekvő megdrágulása miatt — a mostani árviszonyoknak még megközelítőleg sem feleltek meg. Ezért — miként arról lapunk hasábjain már beszámoltunk — a földművelésügyi miniszter a vegyvizsgálati díjakat felemelte. Az újonnan megállapított vegyvizsgálati díjakról egy külön 15 oldalas füzetet adott ki a földművelésügyi minisztérium, amely 5 korona árban beszerezhető a földművelésügyi minisztérium könyvtárában és a fennhatósága alá tartozó valamennyi vegykísérleti és vegyvizsgáló-intézetnél.

Legmagasabb lóár. *Bemont* őrnagy az Angliában nevelt *Tracey* nevű angol telivér mént 265 ezer dollárért adta Buenos-Ayresbe. Ez az összeg a mi pénzünkben meghaladja az 50 millió koronát. Tudomásunk szerint eddig ez a legmagasabb ár, amit angol telivér lóért fizettek. Ezzel kapcsolatban megemlítjük azt, hogy az Oldenburgban legutóbb megtartott tenyészmén-árverésen 300,000 márkáért

kelt el szintén verésen mént Gyógyszertés a kerti növények tanfolyamára nézve el különösen telekkel kihasználásán foglalkozó tanfolyam volt ka ben a A tanfolyam (IX. L. elött 8-nyok : eddigi

Pan-társaság helyiségtársaság a ma Kovács Cseh sági é alapító sági g gazdaság Pozson vásárl mális gatókn fer M akik k működ

Az mely gazda Ami tornya nemzeti, a ban a séget alapító turális ellene En szolgá kat, a között alapít nek, a tokos valam keny s adjan. Az intézet csalá

F

kelt el a legdrágább mén, ami a maga nemében szintén páratlanul magasan álló ár. Ezen az árverésen az öt legdrágábban eladott oldenburgi ménért több mint egymillió márká folyt be.

Gyógynövény-tanfolyam. A földművelésügyi minisztérium Gyógynövény- és Paprikakirendeltsége a gyógy-, fűszer-, vegyipari és konyhakerti növények termelésének elsajátítása végett április hó 12-től kezdődőleg három hónapos tanfolyamot tart, amelyen a jelentkezők a gyógynövények termelésében és értékesítésében nyernek elméleti és gyakorlati kiképzést. A tanfolyam különösen ajánlható azok részére, akik: 1. kis telekkel rendelkeznek és azt belterjesen óhajtják kihasználni, 2. gazdaságban ily növények termelésének vezetésével, vagy 3. vadontermő drog-növények begyűjtésének szervezésével óhajtának foglalkozni, 4. ily irányú feldolgozó, vagy kereskedelmi üzemekben óhajtának elhelyezkedni. A tanfolyam részvételi díja 100 K. Köztisztviselők, volt katonatisztek és rokkantak indokolt esetekben a részvételi díj elengedésében részesülnek. A tanfolyamra jelentkezni lehet a kirendeltségnél (IX. Lónyay-u. 7.) a hivatalos órák alatt (dél-éleltől 8-2). A jelentkezéshez szükséges okmányok: 1. keresztlevél; 2. előképzettségeket és eddigi működést igazoló okmányok.

Pannonia Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság cég alatt a Magyar-Cseh Iparbank helyiségeiben az elmúlt szombaton részvénytársaság alakult. A vállalatot Kovács Sándor, a malomipari szakmában előnyösen ismert Kovács és társa cég tulajdonosa és a Magyar-Cseh Iparbank kötelekébe tartozó Mezőgazdasági és Ipari Gépkereskedelmi Részvénytársaság alapították. A Pannonia gyár kisebb mezőgazdasági gépeknek gyártásával és mindenféle mezőgazdasági gépek javításával foglalkozik és a Pozsonyi-ut 35. szám alatti műhelytelep megvásárlásával a gyártásnak mielőbbi megkezdését már biztosította. Az alakuló közgyűlés igazgatónak Kovács Sándort, Kann Bódogot, Schäfer Márkot és Saár Kornélt dr. választotta meg, akik közül ügyvezetőként Kovács Sándor fog működni.

Pénzügyi hírek.

A Nemzeti Hitelintézet r.-t.

Az első keresztény és nemzeti bankalapítás sikere. — Az alattomos, idegenszemű belső ellenség, mely hazánkat a pusztulásba sodorta, a közgazdaság terén vetette meg legjobban a lábát. Amikor a szocialista-bolsevista örület bábel-tornya összeomlott, nyilvánvalóvá lett, hogy ha nemzetünket, hazánkat valóban meg akarjuk menteni, a gazdasági élet mezején kell leghatékonyabban a nemzeti és keresztény szellemű tevékenységet kifejtenünk, hogy megsemmisítsük azt az alapot, amelyet hatalmába kerítve, erkölcsi és kulturális életünket is befolyása alá vonta a nemzetellenes irányzat.

Ennek a nemzetmentő közgazdasági munkáknak szolgálatára indították meg tőkegyűjtő akciójukat, az összes hasonló irányú kezdeményezések között legelsőként a „Nemzeti Hitelintézet r.-t.” alapítói, hogy az igazi nemzetnek: a falvak népének, a magyar nemzet törzsét képező falusi bir-tokos osztálynak, a kis- és házipar munkásainak, valamint azok hivatott szellemi vezetőinek tevékenysége alá közgazdasági támasz-pilléreket adjanak.

Az így elsőnek porondra lépett „Nemzeti Hitelintézet részvénytársaság” kezdeményezői nem is esalódtak, mikor a keresztény magyar társadalom

megértésére és támogatására számítottak. A hézagpótló alapítás felkeltette a legszélesebb körök érdeklődését, aminek tanuságaként nemcsak a nagy jegyzések, de kiváltképp a kisjegyzések, a falusi gazdaközönség, valamint a kézműves és polgári társadalom köréből, tömegesen özönlöttek az intézet alapítási irodájába, amely utóbbi körülmény különösen örvendetes, mert ép a *kisjegyzések* szolgálnak leginkább zálogul az alapítás keresztény és nemzeti szellemének biztosítására és a kitűzött célok elérésére.

Országunk vezető személyiségei, a főpapság, a hazafias építő munkára mindig készséges intelligens középosztály, a magyar gazdaközönség, a keresztény ipari és kereskedelmi körök mellett a főiri világ tagjai közül is számosan siettek az alakuló intézet támogatására, mindez osztályok példát szolgáltatva nemcsak a becsü-jüket átható keresztény és nemzeti szellemről, de arról a meggyőződésükről is, hogy a mai bizonytalan gazdasági viszonyok között valóban a legcélszerűbb és legjobb tőkebefektetés, ha pénzünket egy ilyen biztos jövőjű, komoly pénzintézet részvényeibe helyezzük.

Az alakuló intézet részvényjegyzési akcióját intenzíven megindította már a Tiszántul felszabaduló vármegyékben is. A megbízottak a legtöbb helyen munkában vannak és a tőlük nyert helyi értesülések szerint az akció igen kedvező fogadtatásra talált. Az alapítóknak a Tiszántuli jegyzésekhez fűzött várákozása eszerint teljesen igazolt s ennek folytán várható, hogy 40 millió részvénytőke a folyó hó 30-ában megállapított aláírási zárhatáridőn belül jóval túl lesz jegyezve. Ennek a kedvező eredménynek alapján az alapítók már foglalkoznak is azzal a szándékkal, hogy a közeljövőben megtartandó alakuló közgyűlés elé az alaptőkének további felemelésére javaslatot tesznek, mert az intézet alapítási tervezetében foglalt feladatait annál jobban oldhatja meg és kitűzött céljait minden irányban annál biztosabban érheti el, minél nagyobb részvénytőke áll rendelkezésére.

A részvénytársaság alaptőkéje 40.000.000 korona, mely 200.000 drb egyenkint 200 koronás részvényre oszlik. Alapítási költségekre részvényenkint 10— korona számítatuk fel. A részvények névértékének 30%-a, 60 korona, valamint a 10 korona alapítási díj, tehát részvényenkint összesen 70 korona azonnal befizetendő az Országos Községi Banknál (Budapest, VIII. Üllői-ut 2.). Kivánságra e bank szívesen küld postai befizetési lapot. A további 70%-ot, vagyis részvényenkint 140 korona e hó 30-áig ugyanott fizetendő be. A részvényjegyzések, kérdések, fel-szólalások, kivánságok pontosan czimezve az **alapítási irodába, Budapest, VIII., Üllői-ut 2. sz. alá** küldendők. Hangsúlyozzuk a pontos czim-zést, mert csak így lehetséges a számtalan kér-dezősködés gyors és gondos elintézése. Érdek-lődők felvilágosítást nyerhetnek és részvényjeg-yést eszközölhetnek egyébként minden közsegi vagy **körjegyzői** irodában is.

A Lipták dr. és Társa Építési és Vasipari R.-T. ma megtartott rendkívüli közgyűlése el-határozta, hogy a társaság alaptőkéjét 20 millió koronáról 100 millió koronára emeli föl. A közgyűlés az új részvényekből 100.000 darabot 1:1 arányban a régi részvényeseknek ajánl fel darabonként 215 korona árfolyamon, míg a fennmaradó részvénytőke elhelyezésére az igazgatóság nyert felhatalmazást. Az elővételi jog március 31-étől április 9-ig bezáróan a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság főpénztáránál gyakorolható.

A Mezőgazdasági Ipar r.-t. április 6-án tartja idei közgyűlését. A mérleg szerint az idei nyereség: 815,963 K.-nak értéksökkenés címén

való leírása mellett 2.240,861 K. A társaság vállalatainak nyers jövedelme megközelíti a 10 millió K.-át.

Honnan lehetne bizonyos faj-tāju tenyészállatokat, külön-fele vetőmagvakat, szőlővesz-szöt, facsemetéket és egyéb gazdasági szűkségleti cikkeket beszerezni?

Ez a kérdés okoz fejtörést sok gazdá-nak, aki bármely okból új beszerzé-sekre törekszik vagy pótlásokra van kényszerítve. Ily kérdésekben az

egyetlen tanácsadó a „Mezőgazdasági Kalauz”

cimű könyv, amely a gazdaságok közvetlen beszerzési forrásainak gaz-dag gyűjteménye. — Ez a „Köz-telek” szerkesztősége által össze-állított vastos kötet,

amely több mint 10,000 címet tartalmaz,

nemcsak felsorolja azokat a gazda-ságokat, amelyek különböző állat-fajták tenyésztésével, vetőmagvak, szőlővessző, facsemeték stb. forga-lombáhozatalával foglalkoztak, hanem

részletes adatokat is közöl

az egyes beszerzési forrásokra nézve. A könyv beszerzésének költsége sok-szorosan megtérül azáltal, hogy mindenki

a gazdasági viszonyainak megfelelő beszerzési forrásokat választhatja ki, ezekkel közvetlen összeköttetésbe léphet és több ajánlat közül válogathat.

A „Mezőgazdasági Kalauz” megrendelhet a „Patria” könyvkereskedésében (IX., Üllői-ut 25. sz.), ára portómentes küldéssel 40 korona.

NYILTTÉR.

E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

7 kg.-os sinek, 7826
9° kg.-os sinek,
30 kg.-os sinek,
répakocsik,
hosszfaszállítókosik,
szorítókörmök

raktárról azonnal szállíthatók.

Kérdezőskedések „Vasut 7826” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Szántóvasakat

gőz- és motorekékhez készit gránátacélból **Latinák** szerszámgyár, Budapest, X., Monori-utca 2. 8368

FŐVÁROSI TEJ- ÉS TEJTERMÉKÜZEM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ALAPÍTÁS ALATT:

tejtermelők és fogyasztók közös alapítása biztosítja minden termelő részére a legkedvezőbb tej- és tejtermékértékesítést. Pénzbefektetésül is a legelőnyösebb a vállalatban részvényeket jegyezni.

Felvilágosítást nyújt az alapítási iroda: **BUDAPEST, IV., PIARISTA-UTCA 6. SZ.**

NYILTTÉR.

Kérvényben foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ERDÉLYI MÁRK
GŐZ- ÉS MOTOREKE ALKATRÉSZ GYÁRA
BUDAPEST,
VI., LEHEL-UTCA 10.
 Telefon: 28-23. — Sürgőnyóm: „Gőzeke.”
ELVÁLLALJA:
 GŐZ- ÉS MOTOROS SZÁNTÓGÉPEK, valamint bármely rendszerű **BILLENŐ FÉKÉK, KULTIVÁTOROK, GŐZ-BORONÁK** stb. **SAKSZERŰ JAVÍTÁSÁT**, ugyancsak az összes **KAZÁNJAVÍTÁSI MUNKÁLATOKAT.** 8165

Bérszántásra elszerződném
80 HP „CASE” gőzekémmel
 olyan helyre vagy a környékbe, ahol egész évadra volna szántás, szemet tudnának szerezni és családomnak lakást tudnának adni. A gép teljesítőképessége átlag napi 15 m. hold, magam kezelem s így üzembiztos és azonnal szállítható. **Kun Domokos** gépszerelő, **Érd** (Fejérm.). Ugyanitt egy „Avance” motorkém is van, ami szintén munkába állítható és cséplő hajtására is alkalmas. 8365

Horganyzott
drótkerítés
 minden méretben nagy mennyiségben kapható:
SCHOPPER J. G.
 vasnagykereskedésben, **Budapest, IV. ker.,**
Piarista-utca 10. 8372

„PÁTRIA” HETI ELŐJEGYZÉSI NAPTÁR
 1920. ÉVRE (52 leszakítható lappal).
Ára példányonként 8 korona.
 Kapható a „PÁTRIA” R-T. KÖNYVKIADÓ OSZTÁLYÁBAN, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ. (Köztelek)

DÁNIEL MAGKERESKEDÉS,
Budapest, VII., Baross-lár 22. (Rottenbillor-utca 1. sz.)
 Fajtiszta, magas csiraképességű, szavatolt minőségű **mezőgazdasági, konyha-kertészeti és virágmagvak.**
 Legjutányosabb és legmegbízhatóbb **beszerzési forrás gazdaságok, kertészetek részére.**
 Legmagasabb napi áron vásárolunk:
lóhere-, lucerna-, baltacim-,
 valamint egyéb **gazdasági magvakat.** 8343

Teljesen új
„Avance” motoreke
 eladó. Érdeklődők „Avance 8235” jel alatt forduljanak a kiadóhivatalhoz. 8359

Lugó, szóda és hamuszir nélkül
SZAPPANT 6310
 főzhet magának pár koronáért, ha válaszbélyeg beküldésével díjmentes prospektusért **PAP** vegyszeti laboratóriumához fordul **Budapest, VIII., Rákóczi ut 59. sz.**

Központi szeszfőzdeberendezéseket és pálinkafőzőüstöket raktáron tart és szállít: 8687
ARÁNYI ADOLF rézműárugyár, **Ujpest, Lőrinc-u. 7.**

MEGJELENT!!!
SZILASSY ZOLTÁN
 az **OMGE** igazgatója
 szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
 1920. évi folyama.
 A „Köztelek Zsebnaptár” huszonhatodik évfolyama két kötetben jelent meg. Az **első kötet** a tulajdonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptól és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a **második kötet**, a szakközleményeket tartalmazza. A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára **OMGE** tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek **harmentes küldéssel 30 korona.**
Az összeg előre beküldendő!
 Megrendelhető a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában és a „Patria” könyvkereskedésében, **Budapest, IX., Üllői-ut 25.**

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
Vetőmagvak.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.)
Lóheremag. Külföld részéről — tekintettel az előrehaladott vetési időnyre — elhanyagolt. Nyersáru irányzata lanyha.
Lucernamag. Tiszántulról mindinkább nagyobb tételeket kínálnak, amelyek egyrésze feladásra is került. A nagy kínálat következtében a nyersáru irányzata csendes. Olomzárólt áru iránt még mindig nagy érdeklődés nyilvánul.
Fehérheremag állandóan érdeklődés tárgyát képezi, a külföld is keresi. Irányzata tartott.
Biborheremagban külföld részéről állandóan tart az érdeklődés. Irányzata szilárd.
Baltacim a gazdák részéről még mindig keresett. Irányzata csendes.
Tavaszi búkköny kínálata élénk. Irányzata lanyha.
 Árak nyersáruért 100 kg.-ként a következők:
 Lóheremag ————— 5500—6500 K.
 Lucernamag ————— 6200—7400 „
 Fehérheremag ————— 9500—11000 „
 Biborheremag ————— 1300—1500 „
 Lóbab ————— 1500—1550 „
 Őszi borsó ————— 1250—1400 „
 Szószösbúkköny ————— 1300—1400 „
 Tavaszi búkköny ————— 1100—1300 „
 Baltacim ————— 1200—1300 „

Vágómarha.
 (A Magyar Mezőgazdák Állattérkezesítési Résegyüttműködésének heti jelentése.)

A budapesti vágómarhavásáron március hó 29-én 409 drb, április elsején 643 drb volt a felhajtás. Irányzat vontatott volt. Elsőrendű marha ára változatlan, gyengébb minőségek ára 3—6 K.-val olcsóbbodott.

Budapesti vágómarhavásár.
 1920. április 1.

Felhajtás összesen 673 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 407 darab magyar és tarka ökör, 167 darab magyar és tarka tehén, 94 drb magyar bika, 5 drb magyar bivaly és 0 drb rugott borju.
 Minőség szerint: 6 darab elsőrendű hizott bika, 74 darab középminőségű bika, 14 darab alárendelt minőségű bika; 22 drb elsőrendű hizott ökör, 351 drb középminőségű ökör és 39 drb alárendelt minőségű ökör; 2 drb elsőrendű hizott tehén, 154 középminőségű tehén, 14 drb alárendelt minőségű tehén.
 Az irányzat lanyhább, prima ökrök és tehének árai változatlanok, közepes árú 3—4 koronával, gyengébb minőségek és főleg bikák 5—6 koronával is olcsóbbodtak. Eladatlan 97 darab.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban:

Bika jobbminőségű	64—70 K.
„ silányabb	35—63 „
Ökör jobbminőségű	70—75 „
„ közép	60—69 „
„ alárendelt minőségű	50—58 „
Tehén	48—70 „
Bivaly	52—62 „
Növendék	54— „
Kicsontozni való	35—43 „

Sertés.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte sertéshizlalási osztályának jelentése.)

A sertéspiacon a pénzügyi viszonyok miatt az üzletkötések szorványosak. Az árak inkább felfelé menő irányzatot mutatnak. **Sovály** sertések ára kg.-ként: páronként 70—80 kg.-os 95—100 K., 80—100 kg.-os 100—105 K., 100—120 kg.-os 105—120 K., 120 kg.-nál nehezebb 125 K. **Hizott** sertések ára kg.-ként: páronként 180—200 kg.-os 90—95 K., 200—240 kg.-os 95—100 K., 240—260 kg.-os 100—110 K. nehezebb 120—130 K.

Budapesti lóvásár.
 (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
 1920. április 1.

Eladott:	Árak:	(drb-ként, kor.)
Jobb minőségű hátszló és csikó	8 drb	5000—15700
Könnyű kocsló (jukker)	17 „	15000—45000
Nehéz kocsló (hintós)	—	—
Igás kocsló (nehéz nyugati faj)	22 „	20000—49000
Igás kocsló, (könnyű „ „)	24 „	11000—20000
Alárendelt minőségű	54 „	3200—10500
Vágó	7 „	1500—18500
Összesen	132 drb.	
Eladatlan maradt	917 drb.	
Felhajtatott	1049 drb.	
Irányzat: lanyha. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 5 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 15 darab.		

Borju és juh.

A budapesti szurómarhavásárra a felhajtás március 28-án 89 drb, 30-án 66 drb első borju volt, amelyek 68—89 korona között ingadozó áron cseréltek gazdát. Juhból nem volt felhajtás.

Bor.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte borértékesítési osztályának jelentése.)

A bortüzletben utolsó jelentésünk óta teljes csend uralkodik. A vevők nem keresnek bort, a tulajdonosok pedig nem keresnek vevőt. Ez az állapot alighanem a pénzügyi helyzet miatt, előállott helyzetben leli magyar árszintet, ezenkívül pedig az utolsó hetekben a régi szállítási engedélyek alapján nagyon sok bor szállított Ausztriába, úgy, hogy ott a piac egyelőre kellekpen van borral ellátva. Kereslet az ünnepek után valószínűleg újabb meg fog indulni.

KONSERVGÉP
 GYÜMÖLCS-FŐZÉLEKHEZ

Teljes konzervgyári és szárítóberendezést, valamint gépeket szállít:
FLEISCHMANN GYULA mérnök, **BUDAPEST, VII., István-ut 7.**
 Sürgőnycim: „FLESULA BUDAPEST”. 8318 **TELEFON: József 38-22.**
Szállítható kötélpályák nagy gazdaságok részére.

ÜVEG melegágyak, ifj. WEISS GYULA táblaüveggyáreskedőnél, Budapest, Sürgöycim. V., Vadász-u. 29. TELEFON: 44-19. Weiss 4419
 üvegházak, cselédházak ablakozására és mindennemű táblaüvegek.

Olcsó drótkerítés kapható

HAIDEKKER SÁNDOR SODRÓNYSZÖVET-, FOMAT- ÉS KERÍTÉSGYÁRÁBAN
 BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 48/S. SZ.
 Képes árjegyzék díjtalan. 8191

RÉZGÁLIC, KOCSIKENŐCS, mindennemű **OLAJOK** 8337
 raktárról azonnali szállításra kaphatók
„INDUSTRIA” KERESKEDELMI VÁLLALAT
 BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 29.

W. D. MOTOREKHE
 1917. évből, hatvasu ekével dolgozik, előre- és hátrajáró szerkezettel, új hegyerpárral üzemképes állapotban kapható **Fehér Miklós Gépgyár R. T. nál**
 8384 Budapest, V. ker., Váci-ut 80. szám.

Jármosökröket, elad
 üszöket, teheneket és tinókat
Vágómarhákat, vásárol
 juhokat, levágásra és tartásra
Faragó Adolf
 szarvasmarha- és juhbizományos, Budapest, VII., Aréna-ut II. Telefon: József 42-86. 7987

Rézgálicot, kénport, fehér darabos meszet, trágyameszet, Martinsalaklisztet (Martin-Schlackenmehl) szállít:
Mezőgazdasági Ipari Vállalat,
 Budapest, VIII. Ker., József-Körut 49. sz. 8071

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. **NAGEL ADOLF** Szőlőkötöző fonalak. 808
 zsák- és ponyvagyár és kölcsönintézet Budapest, V., Arany-János-u. 10. Pótok: FIUME, ZAGREB, TRIEST, WIEN Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 117-79.

Birtokbeosztás, gazdasági ügyvitel és számadások ellenőrzését, gazdasági üzemtervek felállítását és üzemberendezéseket végez kiváló praxissal rendelkező, okleveles gazda, nyug. gazdasági tanácsos. Megkeresések:
„ÖKONOMIA” Mezőgazdasági és Kereskedelmi R. T., Budapest, V., Nádor-utca 24. Sürgöycim: Animália. 8279
 Telefon: 5-77.

Eladó
 egy 10-12 éves és egy 3 éves szép és jó mén, 25 darab merinó kos. Megtekinthetők: 8360
Babócsán, Somogy m., gr. Somssich Bélánál.

ELADÓ 8296
 kettő drb két éves bábolnai származású kiváló fejlődésű **tenyészbika**
 Farkassiemándi Gazdaság, posta, vasut, telefon Sárosd.

Minden gazda szerezzé be **KOVÁCSY BÉLA** szerkesztésében megjelent **TÖBBTERMELÉS A MEZŐGAZDASÁGBAN**
 című művet, mely Magyarország kiváló szakíróinak közreműködésével jelent meg. Azon nagyzerterben megírt és összeállított munka mindenkit kell, hogy érdekeljen. Új eszméket tartalmaz és utabiztosítja az érdeklődőt a legérdekesebb teendőkre nézve. — Főbb fejezetekből idézzük a következőket: Talajművelés, Trágyázás. Növénytermelés. Irtá: Kerpely Kálmán. — Szikes talajok javítása. Irtá: Dr. Sigmund Elek. — Növénytermelés és vetőmagtermelés. Irtá: Grabner Emil. — Gyógyonvénytermelés. Irtá: Péter Béla. — A mezőgazdasági gépek. Irtá: Ifj. Sporon Pál. — Hustermelés és húsgyártás. Irtá: Kovács Béla. — Szarvasmarhatenyésztés. Irtá: Ujhelyi Imre. — Juhtenyésztés. Irtá: Kovács Imre. — Baromfitenyésztés. Házinyúltenyésztés. Irtá: Winkler János stb. **Ára bermentes küldéssel 47 K.** Megrendelhető az összeg előzetes beklüldés ellenében a „Patria” r. t. gazd. szakönykereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MAGYAR ÉLELMISZER-SZÁLLÍTÓ R. T.
 BUDAPEST, IX., TÓTH-HÁLMÁN-UTCA 8-10. SZ.
 TELEFONSZÁMOK: József 25-02, 25-03 25-04.
 Sürgöycim: CONSUMUS.
A társaság működési köre:
 1. Hűtőház. 5. Gyűjtőforgalom.
 2. Jéggyár. 6. Konzervosztály.
 3. Kivitel osztály. 7. Mézosztály.
 4. Szállítási osztály. 8385

Eladó birtokok. Budapesttől száz km.-re **kétezer** holdas prima uradalom, kitűnő épületekkel gazdagon ellátva. **Kétezer** holdas uradalom Pénztárról. **Ezeres** holdas prima uradalom kistelepül., vízvezeték, gázvilágítás, park, gyümölcsös, nagyvárban állattenyésztés, sertéshizlalda, ritka nagy állatállomány, bőséges földgáz-forrás, még megbeostilhetlen nagy értékkel, stb. Tulajdonos gazdálkodással felhagy, megbízható vevőnek nagy vételárhátralékot birtokon hagy. **Hat-**

százötven holdas birtok, Budapesttől száz km. **Három-** százötven holdas birtok, nagyszobás lakással. **Százhetven** holdas birtok szőlővel, háromszobás lakással. Budapesttől hatvan km. Több **kisbirtokok, szőlők, telkek** azonnal eladó. **Villa-kasitly** emeletes, nyolc hold bőséggel, fele díszpark, többi fajgyümölcsös, gazdasági udvar, budapesti villamos mellett, vízvezeték, villanyvilágítás, motoros gépház, autógarage, paradésilóstálló, harminc tehétre istálló, száz sor-

társó flasztó, hízaló, stb. Azonnal elfoglalható. **Balatonpartján** ur-villa három épülettel, vízvezeték, istálló stb. azonnal is elfoglalható. **Főúri palota,** Budapest legszebb helyén, tulajdonos Kegyelmes nr saját lakosztályát vevőnek átadja. **Bérgaloták** villák, családi házak stb. Felvilágosíták: **Török István** lapszerkesztő vállalat, Budapest, VII. ker., **Hákeczli-ut 76.,** telefonom 1. Telefon: József 63-49. Pényes referenciák Kegyelmes uraktól, Mágásoktól. 8345

Haszonbérbeadó
 I. évi október 1-től Földváry Elemérné tulajdonát képező, Pest megyében, Dunavécsé határában, Homokszentlőrinc állomástól kb. 3/4 órányira fekvő csanádfehéregyházi birtok **2063 magyar hold kiterjedésben,** ebből 1413 h. szántó, 583 h. rét, 41 h. legelő, gazdasági épületekkel és bérlőlakással. Bővebb felvilágosítást ad Földváry Elemér, Péteri, Pest megye (Monor mellett). Közvetítő kizárva. 8347

FASZENET, tüzfát 8339
 vagonitételekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk.
ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMI VÁLLALAT
 Budapest, X., Schuster-János-tér 1.
 Telefon: József 90-18. Telefon: 48-77. Sürgöycim: Szarval.

„ARBÓ” vértettüirtó-szer a legjobb.
 Minden gazdának és kertésznek nélkülözhetetlen. Az 1889. évi 9679. sz. földművelésügyi miniszteriumi körrendelet értelmében a vértettü irtása mindenkire kötelező. Az „ARBÓ” irtó-szer megvédi az almafát a vértettü ellen. Az „ARBÓ” a gyümölcsötbbtermelés elérésében a leghatásosabb **segítő-szer.** Gyártja: **BARACS és FILLENZ Budapest, VI. kerület, Gömb-utca 20. szám.** Szállítási feltételek utánvétellel vagy előzetes penzbeküldéssel kg-ként hordóvételnél 30 K, hordók külön felszámításával, hordótartalom körülbelül 200 kg., vagy 5 kg.-os postacsomagokban csomagként 180 korona. 8376

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
BIBÓ KÁLMÁN
 BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.
 Pótok: ENYING, SZILASBALHÁS, DEVECSER.
 Szállítok mindenféle **gazdasági eszközt és anyagot.** Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-állatok vétele és eladása. 8320

Két darab használt, de teljesen üzemképes
Clayton-Shuttleworth 8-as cséplőszekrény
 és nagyobb mennyiségű **őcskavas eladó,** ugyazin-
 tén fiatal **szimmentáli**
telivér bikák és mangalica tenyészkánok
 Puszta-Felsőbogárdi gazdaság, Enying, Veszprém m. 8356

Keresztény,

nőtlen, okleveles gazda (kereskedelmi és gazdasági szakember, menekült állami tisztviselő) **társulna,** vagy átvállalna nagyobb **bérletet** azonnal, vagy őszre.

Megkereséseket „Megoldás” jelige alatti a kiadóhivatal továbbítja.

HIRDETMIÉNY.

A Magyarországi Faértékesítő Hivatal a fa- és faszénkészletekben az 1920. évi január hó 1-től 1920. évi március hó 31-ig beállott változásoknak az 5677/1919. M. E. számú kormányrendelet alapján való bejelentésére szolgáló forgalmi „Jegyzék” nyomtatványból és az 1920. évi március hó 31-én még meglévő fa- és faszénkészletek részletes bejelentéséhez szükséges „Bejelentő-lap” nyomtatványokból a törvényhatósági joggal felruházott városok címére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabírák és a r. t. városok polgármesterei részére nagyobb készletet küldött oly célból, hogy a szükséges nyomtatványpéldányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek díjtalanul bocsássák rendelkezésére.

A 3296/1918. M. E. számú kormányrendelet 7. §-a értelmében a fakihasztnálás engedélyezését a termelő az illetékes járási erdőgondnokságnál, illetve erdőhivatalnál kérelmezni, avagy a fakihasztnálási jog átruházását bejelenteni köteles és a 8. § értelmében a hatósági hozzájárulásra a termelt fakészlet bejelentésénél hivatkozni kell.

A hivatal felhívja a bejelentésre kötelezetteknek a figyelmét arra, hogy ennek közlését a „Bejelentő-lap” megfelelő helyén feltétlenül eszközöljék, mert ennek elmulasztása esetén vizsgálatnak és kellemetlenségeknek teszik ki magukat.

Azt tapasztalta továbbá a hivatal, hogy a készletbejelentések igen gyakran elkésve érkeznek be, egyesek pedig különféle ürügyek alatt a bejelentés eszközésére időhaladékot kérnek.

A kötelező készletbejelentések és a bejelentések eszközésének módját már mindenkinek lehetett alkalma megismerni, miért is azok ellen, akik f. évi április hó 15-ig a fa- és faszénkészleteikben f. évi január hó 1-től március hó 31-ig terjedő idő alatt beállott változásokat, valamint a március hó 31-én birtokukban lévő fa- és faszénkészleteket ide be nem jelentik, a hivatal a kihágási eljárást nyomban meg fogja indítani.

8367

Faértékesítő hivatal.

Darálók és lisztőrlőmalmok

álló önélesítő műkövekkel, legjobb kivitelben, 4-lábas vasállványra vagy szitaszekrényre szerelve, golyóscsapágyakkal, melynek folytán nagy munkaképességgel bírnak és kevés erőt igényelnek, kézi-, járgány- és motorhajtásra, $\frac{3}{4}$ —15 HP-ig, ugymint az összes mezőgazdasági gépek és benzínmotorok budapesti raktárunkról azonnal szállíthatók.

Dénes B.
betétitársaság
Budapest,
V., Vilmoscsászár-ut 61.

8322

Minden jóra való

MAGYAR

aki az ország megerősödését keresztény és

NEMZETI

szellemben akarja, már tudja, hogy a nemzeti ujjaépítést

GAZDASÁGI

tőren kell elkezdenünk s ezért a Magyar Nemzeti Gazdasági

BANK

részvényeit vásárolja, mert ez a legjobb elhelyezése a pénznek.

A részvények árai darabonként 105.— korona.

Jegyezni lehet az alapítók irodájában:
 Budapest, IV., Gerlóczy-u. 11. l. em.

8326

LÓTARTÓK! Mindenféle lószerszámot Kolhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

szállítók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. — (Órkinádas templom mögött)

Ajánlunk: Sárga kénlapot, nyers perocidot, vasgálicot, gépszirt, lakkot, kencét, kencepótléket

Vajda Pál és László, lakk-, kence- és vegyszeti gyár, Budapest, V., Lipót-körut 4. sz. 8155

98-99%-os elsörendű minőségű **Rézgálic**

raktárról ismét nagyobb tételekben azonnal kapható: Szontagh Pál cégnél, rézárú- és szerszámgyár, Budapest, IX., Üllői-ut 19. Telefon: József 99-44. 8335

Különleges Építési és Faipari R.-T.

Elso magyar keltetőgép- és baromfi-tenyésztési eszközök gyára

Budapest, VI., Rőppentyű-utca 62. sz. Sürgőnycim: Külépf Budapest. TELEFON: 141-91, 4-23.

GYÁRT: Légfűtéses rendszerű keltetőgépeket, „Amerikai” (Cyphers, Compound Syst.), „Óváry” (1920. évi modell, kétfokos), „Hydro-Inkubatorok” 100-500 tojásig, „Óriási keltetőgépek”, központi melegvíz fűtésű, System Candee, Newton (3000-10000 tojásig), „Óriási nevelőgépek” mindennemű tenyésztési eszközök.

Teljes baromfitenyésztések tervezése és berendezése.

Magyarországon egyedül legjobb és legrégebbi cég e szakmában. A turini, milánói és lütti kiállítás „Grand Prix”-vel kitüntetve. A Magyar Kir. József Műegyetem gépészeri állomásán és egyéb gazdasági iskolákban 90% eredmény. 8328

! Óvakodjunk a silány osztrák gyártmányoktól!

A „PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

nagy készlet van az alanti gazdasági könyvekből:

F. 25. sz. **Napszámokönyv** 100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5-

F. 33. sz. **Levelezőkönyv** 50-50 lapos terjedelemben, 15x20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4-

F. 26. sz. **Munkabérfizetési lajstrom** 100 lapos terjedelemben, 31x44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15-

F. 20. sz. **Összesített cséplési napi jelentés** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33x23 cm. nagyságban, darabonként K 15-

F. 23. sz. **Gabonaszállítókönyv** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2-

H. 1. sz. **Kis pénztárkönyv** 13x20 cm. nagyságban, vörös vonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona fillér rovatozással, darabonként K 5-

H. 2. sz. **Ugyanaz** 10x13 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 1-

Fenti árakhoz még 450% felár értendő. Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket szíveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvéttel vagy az összeg és portó előzetes be- küldése ellenében eszközöltetnek.

Gazdasági építkezésekhez állóablakok, vasajtók, horganyzott vaslemezről készült ablakok stb. nagy választékban raktárról kaphatók: 8390

FARKAS ÉS TÁRSA lakatárúgyár. Budapest, VI., Lohol-utca 8. sz.

Sertésenyésztéséből mangolica tenyészkanok és 3 darab magyar bika eladó. Grósz Zsigmond, Hószuhát, Bihar megye. 8383

Földbirtokosok figyelmébe!!

Rézgálicot, permetező anyagokat

szállít: BLEIER ÁRMIN mezőgazdasági és műszaki cikkek kereskedése BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61. sz. Telefon 85-64. 8340

Heuke-gőzekéket

legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk Székely és Székely magánmérnökök

Budapest, V., Nádor-utca 20., I. 16. Telefon 136-84. Szóbeli értékesítés délután 4-6-ig. 8192

EREDETI STOCK MOTOREKE

tavaszi munkákhoz szállítható.

Hazánkban 460 üzemben.

Számos utánrendelés.

Állandó nagy raktár Budapesten alkatrészekből és saját javítóműhely.

Ekevezető-tanfolyamok.

Szakmérnökök és gyakorlott szerelők.

Vezérképviselőt:

GAZDASÁGBERENDEZŐ ÉS MOTOREKE R.-T.

BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 45. szám, I. em.

TELEFON (interurban): 76-94.

Sürgőnycim: DIPLINGS.

8319

estvérek
nyergesek
48 — (örökimádás
tompom mögött)

k. vasajtók, hor-
dásesből tolvaj-
szelvényező csőre-
k, kettő-
ről kaphatók: 8389
VII., Lehel-utca 8. sz.

ből
ok
ka eladó.

8363

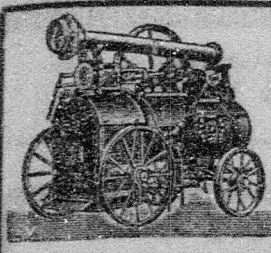
ímébe!!
anyagokat

ági és műszaki
kedése : : : :
-ut 61. sz.
8340

éket

szállítunk
kely

O. I. 16.
4-6-ig. 8122

Allandóan vásárolunk: Használt gőzlokomobilekat, szivógáz- és nyersolaj-
szolgáló félszabályozható gőzmozgatókat, teljes cséplőeszközöket, malomhajtásra
alkalmas gőzmozgatókat, szivógáztelepeket, gőzekekeszközöket, motorkéket stb.

**A MAGYAR ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA új cséplő-
eszközöket eladjuk és használt gépeket cserébe veszünk.**

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., Váci-ut 80. 8307

Zsák- és ponyvakölesüzés.
ZSÁK- ÉS PONYVAKERESKEDŐ
vétel és eladás. 8145
PATAK HUGÓ Iroda: BUDAPEST, V., ALKOTMANY-UTCA 19.
Telefon 156-76. Fióktelep: FIUME, BAROSS-KIKÖTŐ.

Európai sima szőlővesszők. Bortermő és csemeszőlődugványok egy világhírű hazai
szőlőtelepről, Nemes Kadarka, Veltelini piros, Selestal
Furmin, Erzsébet királyné, Muscat Hamburg és más fajtisza nemesített vesszők Csakis
munkáslelmezésre szolgáló buza, rozs, árpaért adatik el. Levélben értesítést **Patria**
vállalattól Budapest, VII., Abonyi-u. 19. villa, 2. a. 5 K választékyeg melléklendő. 8382

MINDEN KÖNYV BESZERÉZHETŐ
a "PATRIA" R-T. gazdasági szakkönyv-
kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.
(Köztelek.) Könyvjegyzék ingyen és bérmentve.

Földhitelbank Részvénytársaság Budapest, V., ker.,
Hold-utca 1. szám.
Befizetett alaptőke 6 millió korona.
Alelnökök: **bárá dr. Kohner Adolf, dr. Landesberger Gyula.**
Vezérigazgató: **dr. Paupera Ferenc.**
Alapítása: **Szőlőtermelő és Értékesítő R-T.**
Foglalkozik: Jelzálogkölesönök engedélyezésével, ingatlanok vételével, azok
feldarabolásával és értékesítésével, parcellázások bizományban
való lebonyolításának elvállalásával, parcellázások finanszírozásával stb. 8320

Ujdonság!!! Ujdonság!!!
A BURGONYA TERMELÉSE
Irtá: **DORNER BÉLA** Ezen rendkívül becses műből idézzük a következő főbb
fejezeteket: A burgonya növénytanai ismeretése. — A bur-
gonyatermelés általános előfeltételei. — A burgonya fajtái
és jellemzői. — A vetőmag. — A burgonya tenyésztése és
nemesítése. — A burgonyatermelés gyakorlati munkái. —
Korai burgonya termelése. — A burgonya betegségei és
elleneségei. — A gumótermelés iríthetősége és felbecsülése stb.
"PATRIA" r-t. könyvosztálya, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.
65 ábrával
Árabérmentes küldéssel
35 korona

AZ 1898: XXIII. T. C. ALAPJÁN ALAKULT
ORSZÁGOS KÖZPONTI
HITELSZÖVETKEZET

BUDAPEST, V.,
NÁDOR-UTCA 22.
TELEFON: 53-33 és 50-94

GŐZEKE részleteket mindenféle gyártmányú gőz-
tüszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET** Eladó: 5-ös „KEWNA”
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, Miskolcon. eke általajturóval. 8036

4703/1920. sz.
Árverési hirdetmény.
Debrecen sz. kir. város a tulajdonát képező 4741 kat. hold 826 □-81 területű,
a hajdusoványi 40. sz. betétben bejegyzett ingatlan zárt ajánlatok, illetve nyilvános
szóbeli árverés útján **eladja.**
Ajánlat tehető az egész birtokra egy tömegben, a tizenkét tagbirtokra külön-
külön, valamint az 1-9. tagbirtokoknak a parcellázási tervben feltüntetett 117. par-
cellájára ugyancsak külön-külön.
Kikjáltsági ár kat. holdanként 4000 korona, az egész birtokra 18.967.000 korona.
Bánatpénzül a kikjáltsági ár 10%-a, illetve magasabb ígérlet esetén az ajánlati
összeg 10%-a a városi házépítész-nál letét e helyezendő. Írásbeli zárt ajánlatoknál
a bánatpénz letétbe helyezése szabályszerűen igazolandó.
Részletes árverési feltételek, valamint a 12 tag fekvését feltüntető átnézeti
térkép, az 1-9. tagnak parcellázását feltüntető részletes térkép, továbbá a 77. sz.
parcellán levő feltülpítványok leltára a városi számvevősnél (városháza, emelet,
10. sz. szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Írásbeli zárt ajánlatok 1920. évi április hó 23. déli 12 óráig a városi számvevő-
séghez adhatók be.
A nyilvános szóbeli árverést 1920. évi április hó 24-én (szombaton) délelőtt
9 órakor a városháza tanácstermében (emelet, 34. sz.) tartjuk meg.
Debrecen, 1920. évi március 25-én.
8386 **A városi tanács.**

Minden méhészkedőnek nélkülözhetetlen!
A méhtenyésztés vezérfonala.
Irtá: **Valló Árpád**, méhészeti felügyelő.
II-ik javított és bővített kiadás.

Ezen rendkívül becses mű tartalma: I. Elméleti rész: A méhsalád. A méh külseje. A méh
táplálkozás és emésztési szervei. A lélegzőszervek. A vérkeringés szervei. Az idegek és
izmok. A szaporodás szervei. Az anya. A munkáméh. A hore. Idegen méhfajok és változatok.
A méhek táplálása. A virágpor. A legfontosabb mézgyűjtővénnyek. A méh egyéb szűkei.
A viasz és a lép. A méhbetegségek. A méhek elleneségei. II. Gyakorlati rész: A méhes és
helye. Szabadban felállított méhkások és dűneek. Zárt méhes vagy méhház. A méh és kas.
A kaptár. A keret. A kaptár alakja. Az öszezelt vagy többes kaptárak. A kaptár előnye a
kas felett. Kasok keretes mézkamrával. Méhészeti mézkamrával. Méhészeti segédeszközök.
Hogy kell bántani a méhekkel? A méhek vásárlása. A méhsaládok szállítása. A méhsaládok
től gondozása. A tisztítási, vagy az első kirepülése. A méhsaládok tavaszi megvizsgálása.
A méhjárány pótlása és az etetés. Az anyátlanok gondozása a tavaszi vizsgálat után és a fészkek kibővítése.
A rablóméhek. A méhsaládok gondozása a tavaszi vizsgálat után és a fészkek kibővítése.
A gyenge családok felerősítése. Az itatás és a serkentő-ötetés. A rajzás. Az első vagy előraj.
Az utóraj. A raj befogása. A raj elhelyezése. Összszállt rajok. A rajzás kiváltása. A raj-
készítés. A rajok gondozása az anyanevelés. A mézgyűjtés kihasználása. A mézkamrák
megnyitása. A méz elszedése. A méhlegelő javítása és a vándorlás. A méz elirtása. A méh-
családok elkábítása. A méhsaládok betelelése. A méhsaládok től mézkezelésének elhelyezése.
Ára 44— korona, ajánlott bérmentes küldéssel 46— korona.
Megrendelhető a „Patria” r-t. könyvosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Használt és új **zsákok, ponyvák, zsinegek** **FLEINER JENŐ és Tsa**
száknagykereskedők, BUDAPEST,
V., Porcelán-Mór-u. 4. TELEFON: 110-76.

D. PÁPAY

FÉLE OLTÓANYAG ÉS SZÉRUMINTÉZET R.T. VILÁGKÖRÜT 31. TEL. 20-19

EGEREK, POCHOK, PATKÁNYOK irtására a legkövetesebb eljárás
„MURIMORS“ egéirtő, „RATIMORS“ patkányirtó 7946/a
tenyészetek alkalmazása.

Allatok

Dukász és Fiai,
Nagykanizsa.

Szállít:
járomoskröket,
űszöket
és
tinókat.

Sürgőnycim: Dukász marha-
kereskedő, Nagykanizsa.
Telefon: 345. 8277

Vegyések

Hirdetmény: A földművelés-
ügyi kormány
birtokosok munkáscsoportot képző
iskola felállítására, egy éves baromfi-
tenyésztési gyakorlati tan-
folyam iránt érdeklődők fordul-
janak a Híromlányosok Or-
szágos Egyesületéhez. Buda-
pest, IX., Üllői-ut 25., U. 10. 2271

Motor- és gépek, arató-
és szivattyú gépek nagy
javítását vállalom gazdaságok-
ban felelősség mellett; pótalkat-
részeket beszerzek, használt gé-
pek vételénél szakértői véle-
ményt adok. Müller József gasz-
tagi gépész, Budapest,
VIII., Práter-utca 46. sz. 2344

Törött gazdasági gépreseket

újjal azonos szilárdság mel-
lett meghegesztünk
autogén uton. Hegesz-
tésre bármely gazdasági
gépműhelyt csekély költsé-
ggel berendezünk és
LAKOS ÉS SZÉKELY
hegesztő-gyár, BUDAPEST,
VI., Béke-tér 3/a.

Legjobb minőségben azon-
nal szállít 10⁰/₀-os
rézkénport,

98-99⁰/₀-os aussigi
rézgálicot,

45⁰/₀-os tisztá
perocidot,

98-99⁰/₀-os szicíliai
kénport

DÖRY

művészfesték és tintagyár,
festék és vegyi anyagok
nagykereskedése
Budapest,
VI., Nagymező-ú. 23.

BÁTORI MIHÁLY
MŰSZAKI GÉPKERESKEDŐ,
Budapest, VIII.,
Népszínház-u. 37.

Gazdasági, mu-
szaki és ipari
GÉPEK
vétele és eladása.

Elvállalunk bármilyen
malomátalakítást,
át szereléseket.
Szállítunk
saját készítményű 6574

Radial-szítákat
teljes malomberendezéseket
egy- és két-
JÁRACU KÖPADOT,
transzmissziókat,
SZITASELYMET
minden számban és
műszaki cikkek
állomány raktáron.

KOVÁCS ÉS TÁRSA
malomfelszerelési és berende-
zési vállalata,
Budapest, V., Alkotmány-u. 25.
Telefon: 104-52.
Vállalatunk napi egy éri tőbbségi
dolgozik a magyar nemzet jéréára.

Eladás

Dobkösárbetétlécok, dob-
ok mindenféle gépjáratáshoz
szükséges anyagok legolcsób-
ban kaphatók Komány Manó
műszaki üzletében, Budapest,
V., Rudolf-rakpart 8. 1992

Rákocsaba községben par-
cellázásra alkalmas 10.000 négyzetméter eladó.
Bővebbet dr. Vámosy Gyvéd-
nél, Budapest, IV., Rák-ú. 5.
2237

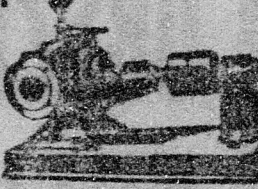
Elsőrendű eszaki termései ma-
gánbányából készült, az
ország legjobb bányászati mel-
lett Böhm Adolf főmérnök által
gazdasági, kilogrammonként
hatvan koronáért. Zsák önköltsé-
gében. Megrendelés cím: Böhm
Adolf, Budapest, VIII., Trófort-
utca 8. 2340

A 38 év óta fennálló
FISCHER J. cég
ZSÁK- és
PONYVA-
gyára, Budapest, V.,
Nádor-utca 31-33.

egyike az ország legmegbíz-
hatóbb beszerzői forrásainak.
Gyapjuzsákok,
8097 **raffiaháncs,**
gép- és kézikéveketől,
ponyvaköcsönzés!

Sárospataki bértelek
pásteromok
szeszifodájában 1 drb cukrosító-
keverő, 40 hl., 1 drb Home-
féle gőzfűtő fedél nélküli, 30 hl.
úrtartalommal és 1 drb Cornwall-
kaszán, használati jó állapotban
eladó. Irsebeli ajánlatok a ha-
lászabonoki szaktársaságban,
u. p. Sárospatak kútidőzők be-
2290

CSILLAG GYULA
szivattyú- és gépgyár,
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Telefon: 170-10.

Uradaimlak és gazdák
figyelmébe!

Körforgó szivattyúk kony-
hakészítéssel locsolásra, reme-
geteg mennyiségű víz szállí-
tására. Tűzoltószerkek, kú-
lönféle szivattyúk, gőzok,
lajtószerkek és 12000 négyzet-
méter specialitá gyártása. 2331

Cseplőgéparitúra hat 16-
erős.
Kisbő malomberendezés és
kaszánok, egy műszaki
szűrőgép, tiszta darab búza,
kerti magvak, tornagyűjtyók,
szővelőgép eladó. Megleggy-
keresetek, nagy vöröszék tisztó
vesszők, Blaskovits, Csengőd,
Pestmegye. 2308

Gőzkekészítő alig használt,
gyártmányú 45 lörős gőz-
mozdony, Violati rendszerű
szántókészülékkel, kötéldobbal,
billenő ekével, lehoronyozó ké-
szülékkel és 1500 m. vadonhaj
sodronykötéllel kapható. Illés
Béla, Eger. 2309

Billenőkék Ustron-féle négy-
vasú használt állapotban olcsón
eladó. **Fehér Miklós Gép-
gyár Rézvénytársaság,**
Budapest, Váci-ut 30. 2343

Szivogazmótor MÁV. gyár-
mány, keveset dolgozott, gyár-
lag teljesen kijavítva, jóállással
kapható: **Fehér Miklós Gép-
gyár Rézvénytársaság-
nál,** Budapest, Váci-ut 30. 2343

Eladó 240 darab 10 heies
választott malac. Érdek-
lőds Béruradalom, Sárszent-
Miklós, Fejér m. 2345

8 darab háromdft mangá-
ló Has tenyészkán el-
adó. Dormándi gazdaság. Vasút-
állomás, Füzessabony. 2347

Magánjaro MÁV. gyárma-
nyú, tíz légkötés,
9 éves, hozzá egy 54 collos,
cséplő teljesen jókarban, teljes
felszereléssel, továbbá egy
nyelcsa lokomobil eladó.
Bátori Mihály Budapest, Né-
pszínház-utca 37. 2348

Ígás löszszesámok jutányosan
eladók. Rákóczi-ut 53.
földszint 8. 2346

Vétel

Tejseparátor, vajköpítő és
reszelőnek megvételre. Bér-
gazdaság, Sárszentmiklós. 2105

Keltetőgép keresek meg-
vételre. Aján-
latok Gyártmány 2310 jel-
űgére a kiadóhivatalba kéret-
nek. 2310

Bérlet

500 holdas bérlet város-
közeli, vetéssel, teljes in-
struktóval, elegendő ígás és
sok használt állományval
átadandó. **Kordács Antal**
Mezővár. 2311

MERÉNYI ÉS NECHAY

mezőgazdasági, ingatlanforgalmi és bizományi vállalata
Budapest, IX., Üllői-ut 11., II. em. 18.

Elvállalunk: földbirtokok, mindennemű mezőgazdasági termények, ugyszintén
állatok és gazdasági felszerelések, valamint ingatlanok és háztelkek bizomány-
ban való eladását, vételét és közvetítését. Megbízható, pontos és valóban szak-
szerű elintéztést biztosítunk.
Merényi Elemér okl. gazdász. 8118 **Nechay Jenő** nyug. százados.

KEMÉNY MANÓ

A nagy árnyéknúra való tekintettel
ez alkalommal kérem az igen tisztelt gazda-
kösönömet, hogy szükségletét szabadalmazott
már most biztosítsa, hogy annak idején a szállítást akadálytalanul eszközölhessem.
Raktárról postán is azonnal szállíthatók. 8132
KEMÉNY MANÓ gazdasági szükségleti cikkek üslete,
BUDAPEST, V. Rudolf-rakpart 8.

Mezőgazdasági munkák és teendők

hónapról hónapra a mezőgazdaság minden ágában

Illestris szerzőknek ezen utolsó munkája, hogy úgy mondjuk: egy teljes kötet a gazda-
sági tudományról, amelyben — bár dűbődjébe szorítva — benifigyelemlük minden, amit a
gyakorlatban élő jó gazdának tudni kell. Nagy hasznát veheti a könyvnek a lakású gazda és
a tanult ifjú gazdamezők, aki még nem eszelődött bele a praxis kerékgyűgőjébe — s akit
mint vezérforrást vezetend előre Kodolányi emlékeztetője. De használna forgathaják és olvas-
haják a régi praktikusok is; hisz az ember feje nem káptalan, Kodolányi könyve pedig
hónapról hónapra s majdnem minden napra kifejeli a gazda teendőit, melyekre nézve sok érde-
kes gyakorlati tanácsot is szolgál. Nagyon helyenvalóknak tartanók, ha e hasznos és zamatos
magyarsággal megírt könyvecské egy magyar gazda és gazdasági asztaláról sem hiányoznak.

Újdonságok a könyvpiacn!!!

Az itt hirdetett könyvek kap-
hatók a „Patria” nyomdai r.-t.
gazdas. szakkönyvkereskedésé-
ben, Budapest, IX., Üllői-ut 25.
Bérmontesitési költségre köny-
venként 3-8 K kűlendő.
A könyvek árakhoz még
10% felár számítandó!
Andrássovich: Nászviláonyes-
tés és örökösítés. (VI.) Uj
kiadás — K 20
Balázs Géza: A „Francia” köte-
lékbe tartozó központi szesz-
főzők könyvvele. — K 50
Bruder A.: A szarvasmarhák
gondozása — K 8
Csékló I.: Takarmányozás (II.) Uj
kiadás. Fűzve K 50
Köve — K 20
Hellebronth B.: A kápsábol való
lövés. Hogyan löjjük a moagó
vadat? — K 14
Hérics-Tóth Jenő és Osztróvszky
Antal: Szeszfőzés gyűj-
csökből — K 30
Hilbert I.: Modern méhkapta-
Horváth János dr.: Magyar sző-
vetkezési kate — K 6
Howsky E.: Táblázatok takar-
mányadagoláshoz K 20
Jablonszki József: Aratás után,
vetés előtt — K 120
Jankó S.: Szarvasmarhák köb-
tartalomkiszámítása K 80
Kálmán Mihály dr.: A központi
szeszfőzők kézikönyve 24—
Kodolányi A.: Mezőgazdasági
munkák és teendők hónapról
hónapra. Uj kiadás. — K 24
Kopper Adolf dr.: Pálinszfőzés,
lakumány- és konzervgyár-
tás — K 50
Kovács Béla: Többtermelés a
mezőgazdaságban — K 40
Kovács I.: Gyapju minősé-
lése — K 14
— Állatbirtosítás fejlődése és
szervezete — K 40
Lipschütz H. dr.: Károly R. dr.:
A méssantitrogéntragra K 8
Náray G.: Háromszor nagyobb
termést. — K 34
Ruffy Pál: A napratorgó ter-
mése — K 240
Tátray János: A lőtevényesítés és
a lo kűlés formáinak (alak-
lássinak) ismeretése. Fűzve
K 35—, köve — K 45—
— A ragadós és fertőző állati
betegségek ismeretése, val-
mint az elientő való okszere-
és sikeres vődekezés K 10—
Váradi Szabó: Ciroktermelés 34—

kerekes kézi gyűjtőgép,
26 mozgó acélfogal, 150 cm.
széles, kb. 20 kg. Egy új köny-
nyen dolgozik vele és 10 mun-
kást pótol. **Ára K 1000.**
Azonnali megrendelésnél 10%
engedmény. — Kiszárogas gyártó:
Kohn és Társa, Szombathely.

Mezőgazdaság és Ipari Géphereskedelmi R.-I.

Budapest, V., Balaton-utca 12.

Ajánlj: **kőjáratát, hongerszékeit,**
Radial-szítáit, hámozógépeit, fel-
vonókat, továbbá teljes malomberendez-
nyersolaj-, szivogáz- és benzín-
mótorjait. Mindezekre legelőnyösebb ajánlattal
felzáróltásra készséggel szolgálunk. 8377

Széna préselt állapotban

16-és szarvasmarhaetetésre
alkalmas, több ezer métermázsa azonnali és
folytatólagos szállításra

eladó,

ab vasutállomás **Nagykanizsa** (Déli vasut)
vagonba rakva. A fizetés átvételkor vasuti
súly szerint. Az áru vasut melletti raktárban
tárol, bármikor megtekinthető és azonnal
szállítható. Ajánlatokat küld: 8357
Betheim W. Sam. és Fiai, Nagykanizsa.

GYAPJUZSÁKOK

jutából és
féljutából
a legolcsóbban kaphatók: **FALUDI és ELEK-nél**
BUDAPEST,
V., Nagykorona-utca 23. szám.

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szöveges hirdetés... 30 Korona... 15 Korona...

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szöveges hirdetés... 2 Korona...

Szerkesztő állásokra vonatkozó hirdetések... 10 szögig 15 Korona...

A HIRDETÉSI DIJAK ELŐRE FIZETENDŐK

Kishirdetések után támlapot nem küldünk

Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez válaszlevegél vagy levelezőlap van mellékelve.

Földbirtokosok figyelmébe.

Díjmentes állásbörze... A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztok Országos Egyesülete... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Megbízható, szorgalmas

keresetű, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Intéző, hosszú gyakorlattal

és elméleti képességgel... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Földmivessésként és 4 középiskolai

végzett, gépviszági tette, 30 éves... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Számtartó, mérlegképes

könyvelő, ipar-telepekkel bíró... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Dr. SZÁSZ ALFRÉD

áll. főbakteriológus... BAROMFIKOLERA-ELLENES VAKCINÁJÁT

Betöltendő állás

Intéző, több éves gyakorlattal... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Intelligens

keresetű, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Számtartó, érettségizett

földmivessésként, föld-... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Gépező

keresetű, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Földmivessésként

Hódmezővásárhelyen... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Sertések

miskarolását... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Külsős, szorony igényű

női, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Bognár

keresetű, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Intéző

állást keres nyugalmat... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Földmivessésként

32 éves, román, kath. vallás... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Gazdatiszt

keresetű, 25 évi előzetes... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Ispáni

vagy ehhez hasonló... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Számtartó

a német nyelvet... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Szakképzett

keresetű, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Bognár

keresetű, aki gyümölcsösök... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Intéző

állást keres nyugalmat... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Földmivessésként

32 éves, román, kath. vallás... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

Gazdatiszt

keresetű, 25 évi előzetes... Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

NYERSOLAJ- és BENZINÜZEMŰ MOTOREKÉKET egyetemes ekét, boronát, répvágót, fűkaszálót, lógereblyét, konkolyozót, járgányt, egyéb gazdasági gépet és eszközt

raktárról előnyös árban szállít: a MAGYAR ORSZÁGOS BANK R.-T. géposztálya

TELEFON: József 70-21. BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 41. Sürgönycim. CISTERNA.

„KISHIRDETÉSEK” folytatása a 252. oldalon.

Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK,
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGNÖKSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32. 8216

LŐSZERSZÁM

IGÁS és JUKKER
nagy raktára,
bőrödi és hevederbői.
Ára 950-1150 K.-ig.

GÁL MIHÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)

Lőszerszámok javítását elvállalom.

Uj könyv- jegyzékünket

kívánatra ingyen meg-
küldjük. "Patria" r.-t.
könyvosztálya, Budapest
IX., Üllői-ut 25. szám.

AUTOMOBILFELSZERELÉSEK, SZEMÉLY- és TEHERAUTOMOBILOK

REIMAN-GARAGE,
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 3.

8341

680 kilogramm tiszta
buzaszem volt az ered-
mény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dob-
kosárral el lett csépelve, szab. betétsínes géppel szakértő-bizottság előtt után-
csépelteünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak meg
a STERN-féle
szabadalmazott **dobkosár-betétlécce**.

Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást
Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI. ker., Gyár-utca 5/A. sz. 8133

BÉRSZÁNTÁST

aprilis közepétől
80 és 110 HP. CASE GŐZEKÉKKEL
HANN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
Sürgőnycim: CASE BUDAPEST.

8368

Segítség a szénhiányon a magasnyomású szélturbina.

Helyettesítje a gőz-, benzin-, nyersolajmotoroknak. Használható
vizszivattyúzásra, gazdasági gépek meghajtására, villamosáram-
fejlesztésre, őrlésre, cséplésre stb. Szállítja:

HUNGÁR ISTVÁN malomépítő és gyárberendező vállalata, Budapest, VI., Izabella-u. 84.
Teljes malomberendezések, takarmánygyártótelepek, szárítótelepek stb. 8142

Mezőgazdasági gépek,

nagyteljesítményű darálók, műszaki cikkek

Ferrometallia cégénél

Budapest, V., Dorottya-utca 6.

Eredeti LANZ-féle nagyteljesítményű

KUKORICA- és CSUTKADARÁLÓK és SZÁRTÉPŐGÉPEK

raktárról szállíthatók
HANN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/K. 8306/a

Kitűnő 2-10 HP. BENZINMOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETEK

raktárról azonnal szállíthatók.

DÉNES B.

BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61. 8076

Önítatók Trágyalételepek

Kutak, Szivattyúk
Parköntözések
Kastélyok vízellátása
Fürdőberendezések
Villany- és motorszerelések
Klozetberendezések

WOLF MÁRK Budapest, VI., Rózsa-utca 62/a. 8315

Gazdasági szekereket

elsőrangú kivitelben, garantált 1200 kg. hord-
képességgel, raktárról azonnal szállít, valamint
garantált 2000 kg. hordképességűekre, áprilisi
szállítás mellett, előjegyzéseket elfogad: a

MAGYAR ORSZÁGOS BANK R.-T. ÁRUOSZTÁLYA
BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 41.

Telefon: JÓZSEF 70-21.

Sürgöny: CISTERNA. 8008

ROSETH GYULA MAGKERESKEDÉSE

BUDAPEST, V., KATONA-JÓZSEF-UTCA 41.

Sürgőnycim:
ROZULA

AJANLÓK legjutányosabb árban Raffiaháncsot és egyéb gazda-
mindenfélé vetőmagvat, sági cikket.

Telefon:
83-06 8317